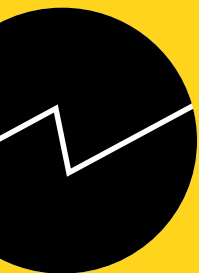

17. desember 2003

Aktuell utdanningsstatistikk

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Utdanningsbarometeret 2002

Publisert i samarbeid med
Utdannings- og
forskningsdepartementet.

2003

Aktuell utdanningsstatistikk

I *Aktuell utdanningsstatistikk* publiseres statistikk på ulike emneområder innenfor utdanningsstatistikken.

Husk å oppgi kilde: Statistisk sentralbyrå ber om å bli oppgitt som kilde når statistikk eller andre opplysninger fra dette heftet blir gjengitt.

Ansvarlig seksjon: Seksjon for befolknings- og utdanningsstatistikk.

Redaktør: Terje Risberg

Redigering: Kirsten Aanerud og
Camilla Juvet

ISSN 1500-4295
F-4155

Elektronisk formidling

Foruten papirutgaven finnes publikasjonen tilgjengelig i elektronisk versjon under SSBs webtjeneste på Internett. Adressen er <http://www.ssb.no>.

Andre tabeller

Spesialtabeller kan bestilles fra Statistisk sentralbyrå.

Standardtegn

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	l

Innhold

Noen hovedresultater	3
<i>Utdanningsstatistikk. Elevar i grunnskolen. Endelege tal, 1. oktober 2002</i>	
Stabil del elever får morsmåls-opplæring	7
<i>Valgaktuelt: Grunnskoler</i>	
Flere privatskoler, men fortsatt få elever	15
<i>Valgaktuelt: Musikk- og kulturskoler og folkebibliotek</i>	
Over 100 000 elever i kommunale musikk- og kulturskoler	19
<i>Valgaktuelt: Elever fra språklige minoriteter</i>	
Mer norsk, mindre morsmål	23
<i>Utdanningsstatistikk. Elevar i videregående skolar, 1. oktober 2002</i>	
Flere tek yrkesfag	27
<i>Utdanningsstatistikk. Lærlinger og avlagte fagprøver, 1. oktober 2002</i>	
Færre opp til fagprøve	35
<i>Utdanningsstatistikk. Fullførte utdanninger ved universiteter og høyskoler, 2001/2002</i>	
Færre fullførte utdanninger	43
<i>Utdanningsstatistikk. Studenter ved universiteter og høyskoler, 1. oktober 2002</i>	
6 av 10 studenter er kvinner	45
<i>Utdanningsstatistikk. Elever og studenter, 1. oktober 2002</i>	
Flere elever i videregående	51
<i>Utdanningsstatistikk, voksenopplæring på grunnskolen område. 1. oktober 2002</i>	
30 000 fekk undervisning i norsk med samfunnskunnskap	61
<i>Utdanningsstatistikk. Arbeidsmarkedskurs og annen videregående utdanning, 1. oktober 2002</i>	
Kvinner velger myke fag	65
<i>Utdanningsstatistikk. Folkehøgskoler, langkurs</i>	
Hordaland på folkehøgskoletoppen	71
<i>Utdanningsstatistikk Folkehøgskoler, kortkurs 2002</i>	
Eldreølgen på folkehøgskoletoppen	81
<i>Utdanningsstatistikk Frittstående fjern-undervisningsinstitusjoner, 2002</i>	
Færre kursdeltakere for femte år på rad	87
<i>Utdanningsstatistikk, Studieforbundenes opplæringsvirksomhet, 2002</i>	
79 000 fikk tilbud om eksamen	95
<i>Utdanningsstatistikk. Befolkningens høyeste utdanningsnivå, 1. oktober 2002</i>	
Flest kvinner med høy utdanning	105
<i>Utdanningsstatistikk. Innvandrernes utdanningsnivå, per 1. oktober 2001</i>	
Mange innvandrere mer utdannet enn resten av folket	115
<i>Utdanningsindikatorer, OECD, skoleåret 2000/2001</i>	
Flere norske studenter i utlandet	127

Innledning

Den fremste kanalen for aktuell statistikk i Statistisk sentralbyrå er Dagens Statistikk (DS) som er et webprodukt. I 2003 har denne kanalen vært hovedkanalen for publiseringssamarbeidet med Utdannings- og forskningsdepartementet.

Aktuell utdanningsstatistikk, Utdanningsbarometeret 2002 er en publikasjon som er basert på utdanningsstatistikk som er publisert på Statistisk sentralbyrås webtjeneste i 2003, fram til ca. 15. oktober. Statistikken bygger på tall fra 2002.

Utdanningsbarometeret 2002 er utgitt med støtte fra Utdannings- og forskningsdepartementet. Statistisk sentralbyrå har det redaksjonelle ansvaret for publikasjonen og står ansvarlig for den faglige kvaliteten.

Denne publikasjonen inneholder hovedtabeller over elever og studenter, befolkningens utdanningsnivå, grunnskolestatistikk, statistikk om videregående opplæring, universitet og høyskoler og voksenopplæring.

Internettadresse: <http://www.ssb.no/emner/04/>

Noen hovedresultater

Grunnskole

Stabilt antall elever får morsmålsopplæring

I 2002 var det 18 734 elever som fikk morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring i norske grunnskoler. Det er om lag 3,1 prosent av alle elevene i grunnskolen. De fem siste årene har andelen elever som får slik opplæring vært stabil rundt 3 prosent.

Urdu var fremdeles det språket som klart flest elever fikk morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring på, selv om antallet gikk ned fra 2001. I 2002 fikk mer enn 2 800 elever morsmålsopplæring på urdu. Andre store språk var arabisk, somalisk, vietnamesisk, kurdisk og albansk. Flere enn 1 000 elever fikk morsmålsopplæring på hver av disse språkene. Arabisk, somalisk, kurdisk, dari, thai og pashto var blant de språkene som hadde økning i antall elever med morsmålsopplæring i 2002. I alt var det mer enn 100 ulike morsmål det ble gitt morsmålsopplæring og tospråklig fagopplæring på.

Flere privatskoler, men fortsatt få elever

I skoleåret 2002/03 var det 106 private grunnskoler i Norge. Det er i overkant av 3 prosent av alle grunnskolene i Norge. Siden 1997 har antallet private grunnskoler økt med 38. Likevel er det fortsatt under 2 prosent av alle elevene i grunnskolen som går i privatskoler.

Det er i Akershus, Oslo, Rogaland og Hordaland en finner de fleste private grunnskolene. Til sammen hadde disse fire fylkene 42 private grunnskoler, eller nærmere 40 prosent av alle privatskolene i Norge. Høsten 2002 hadde alle fylker registrert minst en privatskole.

Over 100 000 elever i kommunale musikk- og kulturskoler

De kommunale musikk- og kulturskolene i Norge hadde vel 102 000 elever i 2002.

Ser en på landet totalt, var i gjennomsnitt litt over 2 prosent av befolkningen brukere av musikk- og kulturskolene. I aldersgruppen 6-15 år var om lag 14 prosent elever ved disse skolene. 82 prosent eller 83 500 av elevene var i denne aldersgruppa, mens 9 prosent av elevene var i førskolealder og om lag 9 prosent var over grunnskolealder.

Mer norsk, mindre morsmål

I skoleåret 2002/03 fikk elever fra språklige minoriteter i grunnskolen til sammen 1 975 000 timer særskilt norskopplæring og 505 000 timer morsmålsopplæring. Dette utgjorde henholdsvis 3,5 og 0,9 prosent av skolenes samlede lærertimer. I 1998/99 utgjorde særskilt norskopplæring 3,2 og morsmålsopplæring 1,5 prosent av samlede lærertimer.

Med særskilt norskopplæring menes tilleggsopplæring i faget norsk for elever som har annet morsmål enn norsk og samisk. Tall fra Grunnskolenes Informasjonssystem (GSI) viser at i skoleåret 2002/03 fikk 34 000 elever fra språklige minoriteter særskilt norskopplæring. Dette var en økning på 34 prosent i forhold til skoleåret 1998/99.

Videregående opplæring

Flere tar yrkesfag

47 prosent av elevene i videregående opplæring har valgt en yrkesfaglig studieretning dette skoleåret, mot 43 prosent året før. De mest populære yrkesfaglige studieretningene er helse- og sosialfag, formgivingsfag og mekaniske fag.

Tall for skoleåret 2002/03 viser at det er registrert om lag 167 000 elever i videregående opplæring. Flest elever er det i Hordaland, Akershus, Rogaland og Oslo. Det er ikke stor forskjell mellom andelen menn og kvinner.

Færre opp til fagprøve

800 færre kandidater gikk opp til fagprøve i tidsrommet 1. oktober 2001 til 30. september 2002 enn året før. Dette er en nedgang på litt under 4 prosent.

Tall for 2002 viser at litt flere enn 20 000 kandidater gikk opp til fagprøve i tidsrommet 1. oktober 2001 til 30. september 2002. 35 prosent av kandidatene var kvinner. I gjennomsnitt fikk 93 prosent av de som gikk opp til fagprøve bestått. Her var det ingen forskjell mellom kvinner og menn.

Universitet og høyskoler

Færre fullførte utdanninger

Det ble fullført vel 29 300 universitets- og høyskoleutdanninger i studieåret 2001/2002. Dette er nesten 6 prosent færre enn foregående studieår.

I overkant av 22 600 av de fullførte universitets- og høyskoleutdanningene ble gjennomført på lavere nivå, det vil si utdanning med varighet inntil 4 år. Drøye 6 700 av de fullførte utdanningene var på høyere nivå, utdanninger med varighet på mer enn 4 år. Nedgangen fra året før var på noe over 5 prosent på lavere nivå og nær 7 prosent på høyere nivå. Det var en liten økning i tallet på fullførte utdanninger på begge nivåer fra studieåret 1996/1997 til studieåret 2000/2001.

6 av 10 studenter er kvinner

Studenttallene fortsetter å stige ved de aller fleste universiteter og høyskoler. 1. oktober 2002 var det registrert i underkant av 42 000 flere kvinner enn menn i høyere utdanning. Kvinner er i flertall ved de aller fleste lærestedene. Totalt er nå 60 prosent av studentene kvinner.

Det totale antall studenter økte i perioden 1997 til 2002. Universitetene sett under ett hadde en nedgang i studenttallet fra 1997 til 2001, for så å få en økning i 2002. Nesten alle høyskolene hadde flere registrerte studenter i 2002 enn 1997.

Voksenopplæring, folkehøgskoler

30 000 fekk undervisning i norsk med samfunnskunnskap

Høsten 2002 ble det registrert mer enn 30 000 deltakere på norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere.

Norsk med samfunnskunnskap er en innføring i norsk språk og samfunn som kommunene har ansvaret for, men ikke lovfesta plikt til, å gi voksne innvandrere. Innvandrere som får tilbudet, får enten A-løp eller B-løp. Deltakere som har utdanning tilsvarende grunnskole fra hjemlandet får tilbud om A-løp, som er opp til 850 timer. Deltakere som har utdanning

tilsvarende mindre enn grunnskole fra hjemlandet får tilbud om opp til 3 000 timer.

Kvinner velger "myke" fag

Humanistiske og estetiske fag er mest populære hos kvinner i private utdanningsinstitusjoner. Nesten halvparten av kvinnene som deltar i "annen videregående utdanning" velger fag innenfor dette fagfeltet.

"Annen videregående utdanning" er utdanning som ikke krever fullført tre-årig videregående opplæring før opptak, og som ikke er godkjent av Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD), og høyskoleutdanninger som har studiekompetanse eller fagprøve som opptakskrav, men som ikke er godkjent av UFD. "Annen videregående utdanning" består i hovedsak av private utdanningsinstitusjoner. Eksempler her er Næringsakademiet og ulike bibelskoler.

Tall per 1. oktober 2002 viser at om lag 9 600 personer valgte "annen videregående utdanning". Det var en reduksjon i antall elever fra forrige år. Nedgangen utgjorde 5 prosent.

Hordaland på folkehøgskoletoppen

Hordaland er det mest populære fylket å gå på folkehøgskole i. Her finner vi 12 prosent av alle folkehøgskoleelever. Hordaland er også det fylket som rekrutterer flest elever til norske folkehøgskoler.

Til sammen 5 800 elever deltok på ulike kurs ved norske folkehøgskoler per 1. oktober 2002, ifølge foreløpige tall. Dette betyr at elevtallet har holdt seg stabilt i forhold til året før. 19-åringene utgjorde 55 prosent av samtlige elever. Om lag 6 prosent av landets 19-åringer var dermed folkehøgskoleelever i 2002.

"Eldrebølge" på folkehøgskoler

En av to deltakere på kortkurs i folkehøgskolene i 2002 var 50 år eller eldre. 62 prosent av deltakerne i denne aldersgruppen var kvinner. Mens flest kvinner i aldersgruppen 50 år og eldre tok kurs innenfor estetiske fag og håndverksfag, deltok flertallet av menn i den samme aldersgruppen på kurs innenfor samfunnsfag.

Fra 2001 til 2002 var det 54 prosent flere deltakere i aldersgruppen 17-19 år, og 6 prosent flere i aldersgruppen 50 år og eldre. Vi kunne samtidig registrere en svak nedgang i aldersgruppene 30-39 år i 2002 i forhold til 2001. Nedgangen var på 3 prosent.

Færre kursdeltakere for femte år på rad

For femte år på rad gikk kursvirksomheten i regi av fjernundervisningsinstitusjoner ned. I 2002 var det 3 000 færre deltakere som fullførte kurs, og det ble produsert rundt regnet 600 000 færre normerte studietimer enn året før. I forhold til 1998 var det 15 000 færre fullførte kurs i 2002, og 2,2 millioner færre normerte studietimer.

For kursvirksomheten i 2002 rapporterte 12 godkjente fjernundervisningsinstitusjoner i alt 29 749 kursfullføringer. Disse institusjonene produserte til sammen i underkant av 4,5 millioner normerte studietimer.

79 000 fikk tilbud om eksamen

I 2002 fikk 79 000 av deltakerne på kurs i regi av studieforbundene tilbud om ulike typer eksamen. 39 000 fikk tilbud om offentlig eksamen, mens 29 000 fikk tilbud om offentlig eksamen på høyskole- og universitetsnivå.

I 2002 gikk antall kurs ned for femte år på rad. Derimot var det flere kursdeltakere i 2002 enn i 2000 og 2001. Færre kurs med flere deltakere førte til at for første gang kunne vi notere 13 deltakere per kurs i gjennomsnitt.

Utdanningsnivå

Flest kvinner med høy utdanning

Flere kvinner enn menn har universitets- eller høyskoleutdanninger på inn-til fire år som høyeste fullførte utdanning, mens flest menn har lengre høyere utdanninger. Derimot er kvinnene i flertall blant dem som har fullført en utdanning ved universiteter eller høyskoler – alle nivåene sett under ett. På landsbasis har nærmere 24 prosent av kvinnene høyere utdanning, og om lag 23 prosent av mennene.

I 2002 var det kun fire fylker hvor menn hadde høyere utdanning enn kvinner, henholdsvis Oslo, Akershus, Buskerud og Vestfold. I de resterende 15 fylkene hadde kvinner høyere utdanning enn menn. Størst forskjell i utdanningsnivå mellom kvinner og menn var i Finnmark, Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane. I Finnmark hadde over 6 prosentpoeng flere kvinner enn menn høyere utdanning. I Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane var forskjellen i overkant av 4 prosentpoeng.

Mange innvandrere mer utdannet enn resten av folket.

Andelen høyt utdannede er langt større blant filippinere, polakker, russere og indere enn blant gjennomsnittet i Norge. Innvandrere fra Somalia, Pakistan og Thailand kommer dårligst ut når det gjelder høyere utdanning, og mange ikke-vestlige kvinner har liten eller ingen utdanning i hele tatt.

Innvandrerbefolkningen, slik Statistisk sentralbyrå definerer den, består av personer med to utenlandsfødte foreldre, det vil si personer som selv har innvandret til Norge, eller som er født i Norge og har to utenlandsfødte foreldre.

Andelen med uoppgitt utdanning er på nesten 21 prosent i innvandrerbefolkningen, mens den i befolkningen ellers er om lag 1 prosent.

Flere norske studenter i utlandet

Studieåret 2000/01 var nærmere 13 200 studenter med norsk statsborgerskap registrert ved et studiested i utlandet. Dette tilsvarer 7 prosent av studentmassen i Norge. Tre år tidligere var tilsvarende tall 10 200 og 6 prosent. Dette går fram av OECD-publikasjonen "Education at a Glance 2003".

De øvrige nordiske landene, med unntak av Island, har en lavere andel studenter som tar høyere utdanning i utlandet. Tilsvarende tall for Island var 24 prosent, for Sverige, Finland og Danmark var tallene henholdsvis 4, 3,4 og 3 prosent. Det var flest studenter med norsk statsborgerskap i Storbritannia, Australia og USA. Antallet studenter i utlandet er beregnet ut fra innrapporterte tall fra det enkelte medlemsland i OECD.

Stabil del elevar får morsmålsopplæring

I 2002 var det 18 734 elevar som fekk morsmålsopplæring og/eller tospråkleg fagopplæring i norske grunnskolar. Det er om lag 3,1 prosent av alle elevane i grunnskolen. Dei fem siste åra har delen elevar som får slik opplæring vore stabil rundt 3 prosent.

Urdu var framleis det språket som klart flest elevar fekk morsmålsopplæring og tospråkleg fagopplæring på, sjølv om talet gjekk ned frå 2001. I 2002 fekk meir enn 2 800 elevar morsmålsopplæring på urdu. Andre store språk var arabisk, somalisk, vietnamesisk, kurdisk og albansk. Fleire enn 1 000 elevar fekk morsmålsopplæring på kvar av desse språka. Arabisk, somalisk, kurdisk, dari, thai og pashto var blant dei språka som hadde auke i talet på elevar med morsmålsopplæring i 2002. I alt var det meir enn 100 ulike morsmål det blei gjeve morsmålsopplæring og tospråkleg fagopplæring på.

Nærare 34 000 elevar fekk hausten 2002 særskild norskopplæring. Det er 5,6 prosent av alle elevane i grunnskolen.

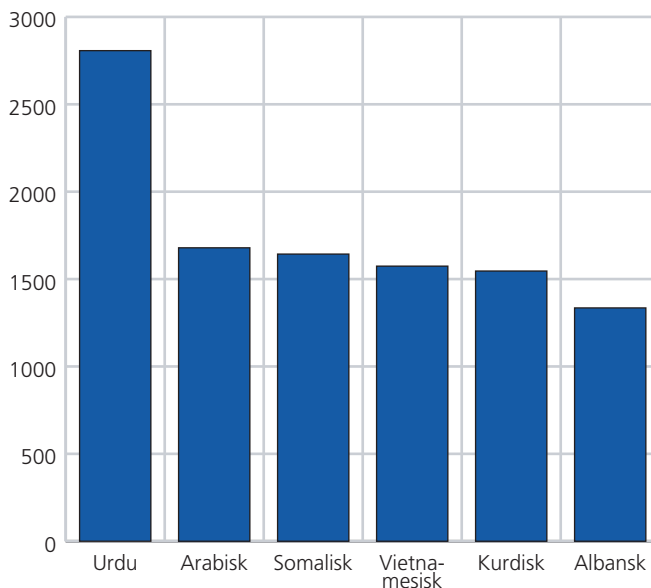
Flest elevar med morsmålsopplæring i Oslo, Akershus, Hordaland og Rogaland

Oslo, Akershus, Hordaland og Rogaland hadde flest elevar som fekk morsmålsopplæring og tospråkleg fagopplæring. Desse fire fylka hadde om lag halvparten av alle elevar som fekk morsmålsopplæring. Ein tredel av alle elevane som fekk særskild norskopplæring var busette i Oslo.

9 prosent av elevane i Finnmark har samisk som målform

Nærare 90 000 elevar i grunnskolen hadde i 2002 nynorsk som målform. Det er 14,7 prosent av alle elevane i grunnskolen. I overkant av 519 000 hadde bokmål som målform. Litt meir enn 1 000 elevar hadde samisk som målform. Det er mindre enn 0,2 prosent av alle elevane i grunnskolen i Noreg. Dei fleste elevane med samisk målform var i Finnmark. I Finnmark hadde om lag 9 prosent av alle elevane samisk som målform.

Figur 1. Elevar som får morsmålsopplæring og/eller tospråkleg fagopplæring, etter morsmål. 1. oktober 2002

Tabell 1. Grunnskolar, etter skoleslag. Elevar i grunnskoleutdanning. Skoleåra 1979/80-2002/03

Skoleår	Skolar i alt	Skoleslag				Elevar			
		Barneskolar	Kombinererte barne- og ungdomsskolar	Ungdomsskolar	Elevar i alt	I alt	Barne- steg ¹	Ungdoms- steg ¹	Elevar i andre klassar ²
1979/80	3 500	2 464	570	466	593 767	590 908	395 123	195 785	2 859
1980/81	3 518	2 454	598	466	591 323	588 558	390 758	197 800	2 765
1981/82	3 526	2 439	609	478	586 141	583 513	384 121	199 392	2 628
1982/83	3 539	2 435	623	481	576 910	573 912	373 155	200 757	2 998
1983/84	3 543	2 408	646	489	565 497	561 802	362 146	199 656	3 695
1984/85	3 540	2 383	667	490	550 136	545 879	347 768	198 111	4 257
1985/86	3 525	2 374	667	484	534 000	530 431	335 373	195 058	3 569
1986/87	3 509	2 349	672	488	519 867	517 348	325 577	191 771	2 519
1987/88	3 500	2 331	678	491	505 942	503 682	317 228	186 454	2 260
1988/89	3 475	2 308	676	491	492 769	491 308	312 384	178 924	1 461
1989/90	3 442	2 280	674	488	482 964	481 730	310 600	171 130	1 234
1990/91	3 406	2 253	667	486	473 078	471 779	309 432	162 347	1 299
1991/92	3 389	2 242	660	487	467 501	466 509	308 516	157 993	922
1992/93	3 352	2 208	659	485	463 309	463 082	307 461	155 621	227 ³
1993/94	3 325	2 172	669	484	466 605	466 374	309 889	156 485	231 ³
1994/95	3 308	2 147	674	487	470 779	470 755	314 062	156 693	24 ³
1995/96	3 285	2 129	675	481	477 236	477 236	320 752	156 484	0
1996/97 ⁴	3 308	2 145	673	490	487 398	487 398	330 619	155 623	0
1997/98	3 273	2 088	700	485	558 247	556 752	401 640	155 112	1 495
1998/99	3 277	2 086	706	485	569 044	567 265	411 878	155 387	1 779
1999/00	3 272	2 075	709	487	580 261	578 084	419 805	158 279	2 177
2000/01	3 260	2 066	705	489	590 471	588 515	426 475	162 040	1 956
2001/02	3 248	2 051	709	488	599 492	597 540	429 445	168 095	1 952
2002/03	3 237	2 045	701	491	610 297	607 739	432 618	175 121	2 558

¹ For skoleåret 1979/80-1996/97 inneheld barnesteget 1.-6. klasse og ungdomsteget 7.-9. klasse. Frå skoleåret 1997/98 inneheld barnesteget 1.-7. klasse og ungdomsteget 8.-10. klasse. ² Elevar i 10. klassesteg for skoleåra 1979/80-1996/97. Elevar i spesialklassar og egne klassar for språklege minoritetar frå skoleåret 1997/98. ³ Elevar i 10. klassar som er dekt over kommunane sitt skolebudsjett. ⁴ For skoleåret 1996/97 er elevar ved norske skolar i utlandet og elevar i spesialklassar og elevar i egne klassar for språklege minoritetar inkludert.

Tabell 2. Elevar i grunnskoleutdanning, etter fylke. Skoleåret 2002/03

	Elevar i alt	1.-7. klasse	8.-10. klasse	Elevar i spesialklassar	Elevar i egne klassar for språklege minoritetar
I alt	610 297	432 618	175 121	1 060	1 498
Østfold	33 049	23 470	9 503	72	4
Akershus	69 633	50 035	19 416	83	99
Oslo	50 897	35 940	14 169	347	441
Hedmark	23 895	16 868	6 973	4	50
Oppland	23 304	16 582	6 700	12	10
Buskerud	31 455	22 131	9 233	22	69
Vestfold	29 617	20 763	8 625	95	134
Telemark	22 003	15 337	6 549	59	58
Aust-Agder	14 253	10 128	4 107	2	16
Vest-Agder	23 436	16 636	6 684	11	105
Rogaland	57 446	40 766	16 399	142	139
Hordaland	62 000	44 044	17 780	140	36
Sogn og Fjordane	15 597	10 968	4 547	10	72
Møre og Romsdal	34 004	23 904	10 006	28	66
Sør-Trøndelag	36 353	25 923	10 414	5	11
Nord-Trøndelag	18 314	12 948	5 342	0	24
Nordland	33 391	23 488	9 813	10	80
Troms	21 058	15 079	5 909	7	63
Finnmark Finnmarku .	10 419	7 486	2 901	11	21
Svalbard	173	122	51	-	-

Tabell 3. Elevar per klasse i grunnskolen. Skoleåra 1982/83-2002/03

Skoleår	Alle klassesteg	Barnesteg ¹	Ungdomssteg ¹
1982/83	20,7	19,3	23,8
1983/84	20,5	19,1	23,7
1984/85	20,3	18,8	23,6
1985/86	20,2	18,6	23,6
1986/87	19,8	18,2	23,1
1987/88	19,5	17,9	22,7
1988/89	19,3	17,8	22,5
1989/90	19,3	17,9	22,4
1990/91	19,2	17,9	22,1
1991/92	19,2	18,0	22,3
1992/93	19,4	18,2	22,4
1993/94	19,6	18,3	22,6
1994/95	19,8	18,5	22,9
1995/96	19,8	18,6	22,9
1996/97	19,8	18,8	22,8
1997/98	20,0	19,1	22,8
1998/99	20,0	19,1	22,7
1999/00	20,0	19,3	22,8
2000/01	20,2	19,3	23,0
2001/02	20,3	19,3	23,3
2002/03	20,5	19,4	23,6

¹ For skoleåret 1979/80-1996/97 inneheld barnesteget 1.-6. klasse og ungdomssteget 7.-9. klasse. Frå skoleåret 1997/98 inneheld barnesteget 1.-7. klasse og ungdomssteget 8.-10. klasse.

Tabell 4. Nye og nedlagde skolar, etter fylke. September 2001-oktober 2002

	Skolar i alt	Nye skolar	Nedlagde skolar etter talet på elevar					
			I alt	1-5	6-19	20-49	50-99	100-
I alt	3 237	18	29	3	10	8	3	5
Østfold	133	-	-	-	-	-	-	-
Akershus	242	3	2	-	-	1	-	1
Oslo	132	-	-	-	-	-	-	-
Hedmark	155	-	-	-	-	-	-	-
Oppland	163	-	1	-	-	-	1	-
Buskerud	151	1	1	-	-	-	-	1
Vestfold	129	1	-	-	-	-	-	-
Telemark	139	1	2	-	1	1	-	-
Aust-Agder	80	1	-	-	-	-	-	-
Vest-Agder	115	4	2	-	2	-	-	-
Rogaland	243	2	1	-	-	1	-	-
Hordaland	343	1	2	-	-	2	-	-
Sogn og Fjordane	143	1	5	-	3	1	1	-
Møre og Romsdal	255	-	4	-	3	1	-	-
Sør-Trøndelag	172	-	2	-	-	1	-	1
Nord-Trøndelag	120	1	1	-	-	-	-	1
Nordland	264	2	4	1	1	-	1	1
Troms	159	-	1	1	-	-	-	-
Finnmark Finnmarku	98	-	1	1	-	-	-	-
Svalbard	1	-	-	-	-	-	-	-

Tabell 5. Elevar i grunnskolen, etter klassesteg. Skoleåret 2002/03

Klassesteg	Elevar
I alt	610 297
1	62 142
2	61 413
3	61 210
4	61 040
5	61 993
6	62 575
7	62 245
8	60 749
9	58 826
10	55 546
Spesialklassar	1 060
Eigne klassar for språklege minoritetar	1 498

Tabell 6. Skolar, etter skolestorleik (elevtal). Skoleåra 1997/98-2002/03. Prosent

Skolestorleik (elevtal)	Skoleår					
	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/2003
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Mindre enn 100 elevar	39,5	38,4	37,9	37,2	36,3	35,8
100-299 elevar	41,6	41,9	41,1	40,8	40,5	40,3
300 elevar eller meir	18,9	19,7	21,0	22,0	23,2	23,9

Tabell 7. Elevar, etter skolestorleik (elevtal). Skoleåra 1997/98-2002/03. Prosent

Skolestorleik (elevtal)	Skoleår					
	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01	2001/02	2002/03
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Mindre enn 100 elevar ..	10,8	10,3	9,9	9,6	9,2	9,0
100-299 elevar	46,1	45,7	44,0	42,9	41,6	40,8
300 elevar eller meir	43,0	44,0	46,1	47,5	49,1	50,2

Tabell 8. Talet på skolar, klassar, elevar i alt, etter fylke. 1. oktober 2002

Kommune	Skolar	Klassar	Elevar	Elevar per klasse		
				I alt ¹	Barnesteget	Ungdomssteget
I alt	3 237	30 040	610 297	20,5	19,4	23,6
Østfold	133	1 533	33 049	21,6	20,6	24,7
Akershus	242	3 087	69 633	22,8	22,5	26,6
Oslo	132	2 235	50 897	22,8	22,5	26,6
Hedmark	155	1 180	23 895	20,3	19,0	24,5
Oppland	163	1 205	23 304	19,3	18,0	23,8
Buskerud	151	1 515	31 455	20,8	19,7	23,9
Vestfold	129	1 400	29 617	21,2	20,2	24,8
Telemark	139	1 128	22 003	19,5	18,8	22,9
Aust-Agder	80	691	14 253	20,6	19,7	23,7
Vest-Agder	115	1 125	23 436	20,8	20,0	23,5
Rogaland	243	2 812	57 446	20,4	19,5	24,0
Hordaland	343	3 065	62 000	20,2	19,1	24,5
Sogn og Fjordane	143	878	15 597	17,8	16,7	21,3
Møre og Romsdal	255	1 799	34 004	18,9	17,8	22,5
Sør-Trøndelag	172	1 724	36 353	21,1	20,1	24,2
Nord-Trøndelag	120	968	18 314	18,9	17,9	22,0
Nordland	264	1 841	33 391	18,1	17,6	20,1
Troms	159	1 227	21 058	17,2	16,6	19,5
Finnmark Finnmarku	98	617	10 419	16,9	16,5	18,2

¹ I tala for elevar per klasse i alt er *ikkje* medrekna elevar i egne klassar for språklege minoritetar og elevar i spesialklassar.

Tabell 9. Elevar med morsmåls-, tospråkleg og særskild norskopplæring, etter fylke. 1. oktober 2002¹

	Elevar i alt	Elevar med morsmåls- opplæring ¹	Elevar med tospråkleg opplæring ²	Elevar med særskild norskopplæring ³
I alt	610 297	12 387	11 670	33 833
Østfold	33 049	851	1 039	1 977
Akershus	69 633	1 085	1 227	3 609
Oslo	50 897	1 218	4 310	10 416
Hedmark	23 895	437	201	749
Oppland	23 304	423	200	749
Buskerud	31 455	688	699	2 096
Vestfold	29 617	573	523	1 399
Telemark	22 003	499	396	1 017
Aust-Agder	14 253	239	139	530
Vest-Agder	23 436	527	485	1 469
Rogaland	57 446	1 391	403	2 541
Hordaland	62 000	1 720	414	2 125
Sogn og Fjordane	15 597	288	144	539
Møre og Romsdal	34 004	581	388	1 217
Sør-Trøndelag	36 353	809	518	1 445
Nord-Trøndelag	18 314	260	63	358
Nordland	33 391	317	329	783
Troms	21 058	271	103	448
Finnmark Finnmarku	10 419	210	89	366
Svalbard	173	-	-	-

¹ Morsmålsopplæring er opplæring i morsmålet til elevar frå språklege minoritetar. ² Tospråkleg opplæring er opplæring kor morsmålet til eleven vert nytta i opplæringa. ³ Særskild norskopplæring er tilleggsopplæring i norsk eller opplæring i faget norsk som 2. språk for elevar frå språklege minoritetar.

Tabell 10. Elevar med morsmåls- og særskild norskopplæring. Skoleåra 1992/93-2002/03¹

Skoleår	Elevar i alt	Elevar med morsmåls- og/eller tospråkleg opplæring ²	Elevar med særskild eller tospråkleg opplæring ³
1992/93	463 309	10 045	.
1993/94	466 605	9 933	.
1994/95	470 779	10 204	.
1995/96	477 236	11 276	.
1996/97	487 398	12 770	.
1997/98	558 247	15 810	24 599
1998/99	569 044	17 008	25 311
1999/00	580 261	17 306	28 242
2000/01	590 471	18 176	31 113
2001/02	599 468	18 611	32 855
2002/03	610 297	18 734	33 833

¹ I tala for elevar frå språklege minoritetar er medrekna elevar som er registrerte sentralt på kommunen.

² Morsmålsopplæring er opplæring i morsmålet til elevar frå språklege minoritetar. Tospråkleg opplæring er opplæring kor morsmålet til eleven vert nytta i opplæringa.

³ Særskild norskopplæring er tilleggsopplæring i norsk eller opplæring i faget norsk for elevar frå språklege minoritetar.

Tabell 11. Elever som får morsmålsopplæring og/eller tospråkeig fagopplæring¹, etter morsmål. 1. oktober 2002²

Morsmål	Talet på elevar
I alt	18734
Urdu	2807
Arabisk	1679
Somalisk	1643
Vietnamesisk	1574
Kurdisk	1546
Albansk	1335
Bosnisk	949
Tyrkisk	932
Tamil	697
Spansk	660
Engelsk	519
Persisk	517
Russisk	497
Punjabi	331
Tysk	251
Dari	247
Thai	233
Polsk	185
Serbisk	174
Finsk	148
Filippinsk	147
Islandsk	147
Pashto	141
Kinesisk	135
Nederlandsk	94
Fransk	89
Hindi	66
Portugisisk	66
Kroatisk	58
Swahilli	58
Amharisk	57
Oromo	53
Berbersk	46
Kantonisisk	43
Tigrinia	36
Gresk	24
Bengali	23
Tsjetsjenisk	20
Ungarsk	19
Bulgarsk	18
Færøysk	18
Hebraisk	18
Rumensk	16
Armensk	14
Annet	404

¹ Morsmålsopplæring er opplæring i morsmålet til elevar frå språklege minoritetar. Tospråkeig opplæring er opplæring kor morsmålet til eleven vert nytta i opplæringa. ² I tala for elevar frå språklege minoritetar er medrekna elevar som er registrerte sentralt på kommunen.

Tabell 12. Elevar, etter elevens målform og fylke. 1. oktober 2002

	I alt	Bokmål	Elevar		
			Nynorsk	Samisk	Uoppgjevne
Heile landet	610 297	519 528	89 679	1 047	43
Østfold	33 049	33 047	0	2	-
Akershus	69 633	69 633	0	0	-
Oslo	50 897	50 845	46	6	-
Hedmark	23 895	23 888	4	3	-
Oppland	23 304	18 141	5 120	0	43
Buskerud	31 455	30 163	1 292	0	-
Vestfold	29 617	29 617	0	0	-
Telemark	22 003	18 535	3 464	0	4
Aust-Agder	14 253	13 284	969	0	-
Vest-Agder	23 436	22 510	926	0	-
Rogaland	57 446	41 211	16 235	0	-
Hordaland	62 000	34 694	27 306	0	-
Sogn og Fjordane	15 597	585	15 012	0	-
Møre og Romsdal	34 004	15 144	18 860	0	-
Sør-Trøndelag	36 353	36 317	36	0	-
Nord-Trøndelag	18 314	18 031	283	0	-
Nordland	33 391	33 317	40	37	-3
Troms	21 058	20 902	86	71	-1
Finnmark Finnmarku	10 419	9 491	0	928	-
Svalbard	173	173	-	-	-

Flere privatskoler, men fortsatt få elever

I skoleåret 2002/03 var det 106 private grunnskoler i Norge. Det er i overkant av 3 prosent av alle grunnskolene i Norge. Likevel er det fortsatt under 2 prosent av alle elevene i grunnskolen som går i privatskoler.

Høsten 2002 var det 106 godkjente private grunnskoler i Norge. Det tilsvarer 3,3 prosent av alle grunnskolene i Norge. Siden 1997 har antallet private grunnskoler økt med 38.

Det er i Akershus, Oslo, Rogaland og Hordaland en finner de fleste private grunnskolene. Til sammen hadde disse fire fylkene 42 private grunnskoler, eller nærmere 40 prosent av alle privatskolene i Norge høsten 2002. Høsten 2002 hadde alle fylker registrert minst en privatskole.

Antall elever som gikk på privatskoler var høsten 2002 nær 11 500, noe som tilsvarer under 2 prosent av alle elever i grunnskolen. Siden 1997 har andelen elever i privatskoler økt fra 1,5 til 1,9 prosent på landsbasis. Høyest andel elever i privatskoler var det i Oslo, hvor nesten 5 prosent av elevene gikk i privatskoler.

Færre elever per skole

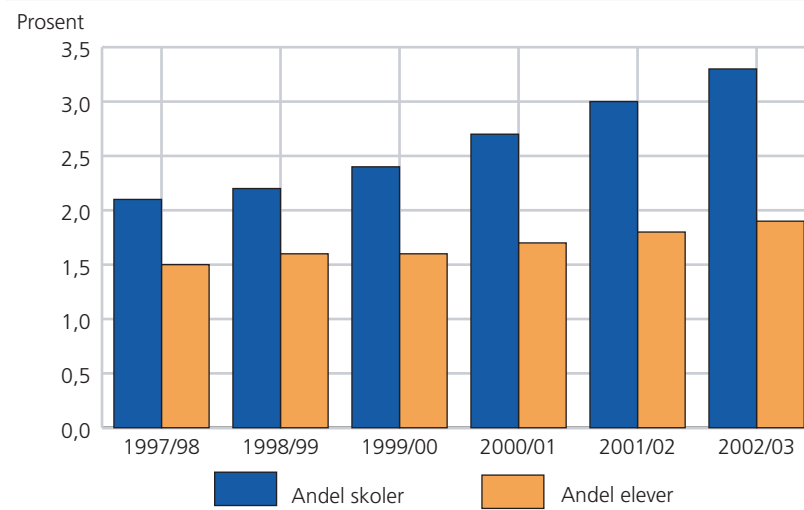
Privatskoler er generelt mindre målt i antall elever enn grunnskolene sett under ett. Mens majoriteten av alle grunnskoler har mellom 100 og 300 elever, har de fleste privatskoler færre enn 100 elever. Men også her er det store fylkesvise forskjeller. I Oslo hadde 3 av 10 privat-skoler mer enn 300 elever og i Akershus hadde 5 av 11 privatskoler mer enn 200 elever ved skolen høsten 2002. I kontrast er Vest-Agder hvor 5 av 7 privatskoler hadde færre enn 100 elever, og Rogaland hvor 8 av 11 privatskoler hadde færre enn 100 elever.

Steinerskoler og montessoriskoler på Østlandet, kristen-pedagogiske på Sør- og Vestlandet

Av 106 private grunnskoler var det 30 steinerskoler og 14 montessoriskoler. De fleste andre er skoler drevet på et kristen-pedagogisk grunnlag og noen få internasjonale privatskoler. Selv om det var flest privatskoler med kristen-pedagogisk basis, var elevtallet ganske jevnt fordelt mellom de to typene.

Det er klare regionale forskjeller i hvilke typer privat-skoler som er mest utbredt. I fylkene på Østlandet er det en overvekt av steiner- og montessoriskoler, mens det på Sør- og Vestlandet

Figur 1. Andel private skoler og andel elever ved private skoler. Prosent

er en overvekt av privatskoler med kristen-pedagogisk basis. For eksempel kan det nevnes at hele 8 av 11 privatskoler i Akershus var enten steinerskoler eller montessoriskoler. Helt motsatt var det i Rogaland hvor 8 av 11 privatskoler ble drevet på kristen-pedagogisk basis. I Trøndelagsfylkene og de tre nordligste fylkene er det en ganske jevn fordeling av de to typene privatskoler.

Endringer i lovverket kan få følger for etableringen av privatskoler

I løpet av høsten 2003 trer den nye friskoleloven i kraft. For å bli godkjent som privatskole med rett til statstilskudd etter den gamle privatskoleloven, måtte skolen være basert på et religiøst/etisk grunnlag, eller på et faglig-pedagogisk alternativ. I den nye friskoleloven er kravet om formål fjernet, og erstattet med krav til innhold og kvalitet. Før loven trådte i kraft har det vært en politisk debatt om virkningene av loven. Motstanderne av loven har hevdet at lovendringene kan medføre et skred av nye privatskoler, en oppløsning av enhetsskolen, og i verste fall en oppsplitting i A-og B-skoler. Tilhengerne av loven sier på sin side at friskoleloven vil bidra til å øke mangfoldet og valgfriheten for foreldre og barn.

Tabell 1. Grunnskoler, etter eierform og skolefylke. Skoleåret 2002/03

Skolefylke	I alt	Av dette privat	Prosent
Hele landet	3 237	106	3,3
Østfold	133	5	3,8
Akershus	242	11	4,5
Oslo	132	10	7,6
Hedmark	155	4	2,6
Oppland	163	3	1,8
Buskerud	151	4	2,6
Vestfold	129	8	6,2
Telemark	139	2	1,4
Aust-Agder	80	3	3,8
Vest-Agder	115	7	6,1
Rogaland	243	11	4,5
Hordaland	343	10	2,9
Sogn og Fjordane .	143	1	0,7
Møre og Romsdal .	255	2	0,8
Sør-Trøndelag	172	8	4,7
Nord-Trøndelag	120	5	4,2
Nordland	264	4	1,5
Troms	159	7	4,4
Finnmark Finnmarku	98	1	1,0
Svalbard	1	0	0,0

Tabell 2. Grunnskoleelever, etter eierform og skolefylke. Skoleåret 2002/2003

Skolefylke	Elever i alt	Av dette	
		Antall	Prosent
Hele landet	610 297	11 489	1,9
Østfold	33 049	659	2,0
Akershus	69 633	1 535	2,2
Oslo	50 897	2 383	4,7
Hedmark	23 895	428	1,8
Oppland	23 304	240	1,0
Buskerud	31 455	320	1,0
Vestfold	29 617	898	3,0
Telemark	22 003	178	0,8
Aust-Agder	14 253	148	1,0
Vest-Agder	23 436	477	2,0
Rogaland	57 446	877	1,5
Hordaland	62 000	1 788	2,9
Sogn og Fjordane	15 597	19	0,1
Møre og Romsdal	34 004	210	0,6
Sør-Trøndelag	36 353	596	1,6
Nord-Trøndelag ..	18 314	194	1,1
Nordland	33 391	119	0,4
Troms	21 058	351	1,7
Finnmark			
Finnmárku	10 419	69	0,7
Svalbard	173	-	.

Tabell 3. Grunnskoler, etter størrelse (elevtall). Alle grunnskoler og private grunnskoler. Prosent. 2002/2003

Størrelse (elevtall)	Alle grunn- skoler	Private grunnskoler
I alt	100,0	100,0
Mindre enn 100 elever	35,8	60,4
100 - 299 elever	40,3	34,9
300 elever eller mer .	23,9	4,7

Over 100 000 elevar i kommunale musikk- og kulturskolar

Dei kommunale musikk- og kulturskolane i Noreg hadde vel 102 000 elevar i 2002. Om lag 82 prosent av elevane var i grunnskolealder. I gjennomsnitt gjekk om lag 14 prosent av barn i aldersgruppa 6-15 år i musikk- og kulturskolar.

Ser ein på landet totalt, var i gjennomsnitt litt over 2 prosent av befolkninga brukarar av musikk- og kulturskolane. I aldersgruppa 6-15 år var om lag 14 prosent elevar ved desse skolane. 82 prosent eller 83 500 av elevane var i denne aldersgruppa, mens 9 prosent av elevane var i førskolealder og om lag 9 prosent var over grunnskolealder.

Finnmark fylke har høgast del av barna i grunnskolealder i musikk- og kulturskolane, der nesten ein fjerdedel av barna nyttar musikk- og kulturskoletilbodet. Barna i Nord-Trøndelag er òg ivrige brukarar, nær 23 prosent av barna i grunnskolealder fordeler seg på dei 24 musikkskolane i dette fylket. I Oslo har 1 prosent av barna i alderen 6-15 år tilbod om plass i musikk- og kulturskolen.

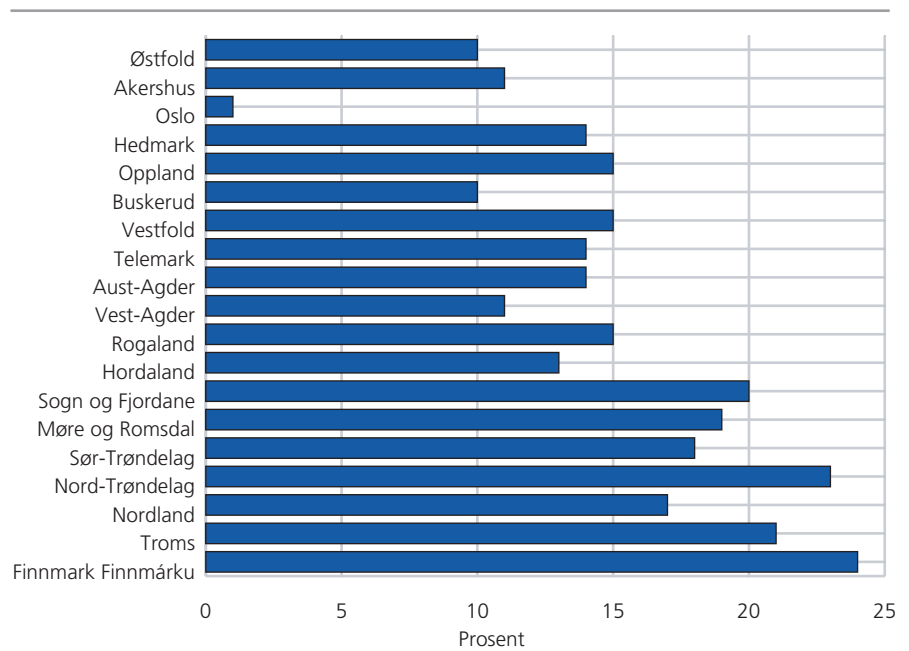
I 22 kommunar er over 50 prosent av barna i aldersgruppa 6-15 år elevar ved musikk- og kulturskolane. Talet er ikkje korrigert for interkommunale musikk- og kulturskolar som har elevar frå andre kommunar som nyttar desse skolane.

4 prosent til kulturektoren

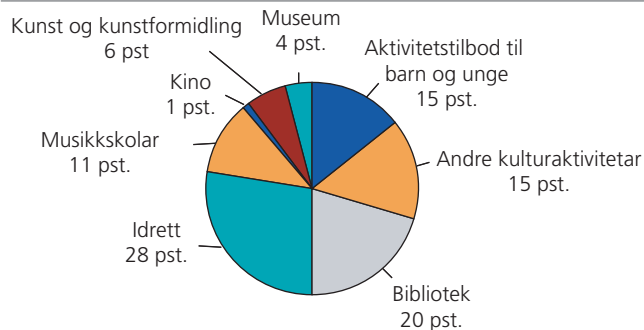
Norske kommunar brukte i 2002 i gjennomsnitt 4 prosent av sine samla netto driftsutgifter på kulturektoren eller 1 098 kroner per innbyggjar. Av desse kulturmidlane gjekk 11,2 prosent til musikk- og kulturskolane eller rundt 0,5 prosent av dei samla netto driftsutgifter, medan 20,2 prosent eller rundt 0,8 prosent av dei samla netto driftsutgiftene gjekk til folkebiblioteka.

Dei kommunale musikk- og kulturskolane og folkebiblioteka er to tenestetilbod innanfor kulturektoren som er fastsette ved lov. Kommunar som ikkje har eigen musikk- og kulturskole, tek del i interkommunale musikkskolar eller samarbeider med andre kommunar. Alle kommunane i landet har eige hovudbibliotek, unntateke Tønsberg og Nøtterøy som har felles bibliotek. Sjølv om desse

Figur 1. 6-15 åringar i musikk- og kulturskolar etter fylke. 2002. Prosent

Figur 2. Prosentdel av netto driftsutgifter til ulike område innanfor kultursektoren. 2002

tenestetilboda er fastsette ved lov, kan ein likevel sjå ulike prioriteringar i satsinga på desse områda i kommunane.

Ressursbruk – 123 kroner per innbyggjar til musikk- og kulturskolane

Kommunane brukte i gjennomsnitt 123 kroner i netto driftsutgifter per innbyggjar til dei kommunale musikk- og kulturskolane. Ser ein på den største brukargruppa, barn i aldersgruppa 6-15 år, brukte kommunane i gjennomsnitt 911 kroner. Dei 10 kommunane som brukte mest på kultur- og musikkskolane sine, brukte i gjennomsnitt 6 000 kroner per barn i aldersgruppa 6-15 år. Om lag 66 prosent av barna i

denne aldersgruppa nytta musikk- og kulturskolane i desse 10 kommunane.

Musikk- og kulturskolane nyttar ein betalingsatts per elevplass for bruk av tenestetilbodet. Maksimalsatts er 1 600 kroner, ein satts som dei fleste kommunar nyttar.

Folkebiblioteka får 222 kroner per innbyggjar i gjennomsnitt

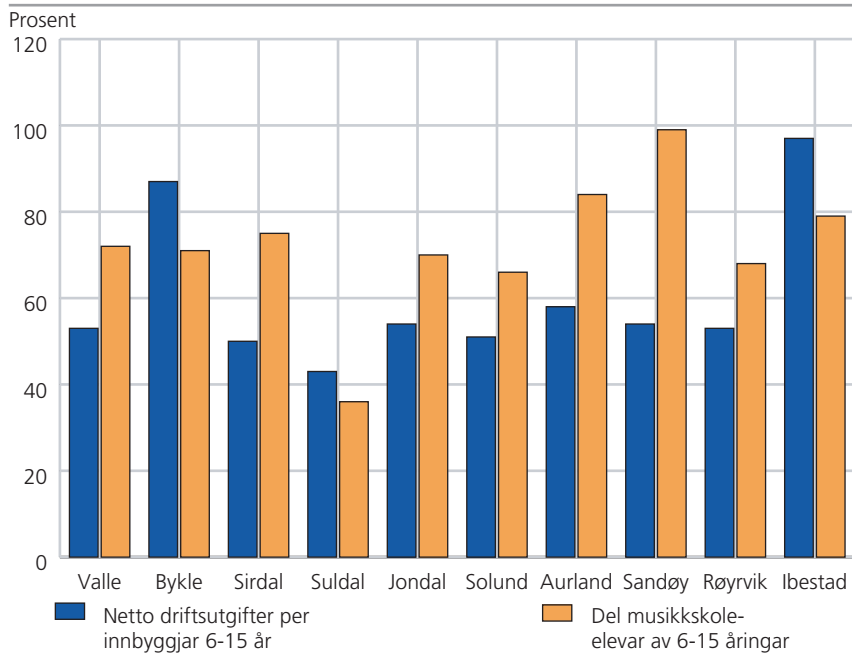
Litt under 1 prosent, eller nærare 1 milliard kroner, av dei samla netto driftsutgiftene i kommunen går til folkebiblioteka. I gjennomsnitt utgjer dette 222 kroner per innbyggjar. Dei 10 kommunane som brukte mest til folkebiblioteka per innbyggjar, brukte i gjennomsnitt 912 kroner.

24 millionar utlån frå folkebiblioteka

Det totale utlånet frå folkebiblioteka var på 24 millionar i 2002. Utlån av bøker stod for 75 prosent av låna i 2002. I gjennomsnitt lånte kvar nordmann 4 bøker frå folkebiblioteka i 2002, og bokbestanden per innbyggjar er

om lag 5 bøker. Aldersgruppa 0-13 år lånte nærare 9 bøker barnelitteratur i 2002, medan dei over 14 år lånte om lag 3 bøker kvar med vaksenlitteratur.

Figur 3. Musikk- og kulturskolar. Netto driftsutgifter per innbyggjar 6-15 år i 10 kommunar. 100 kroner. Prosentdel av 6-15 i musikkskolar

Ser ein på utlånsfrekvensen av bøker i dei einskilde fylka, ligg alle fylka rundt gjennomsnittet for landet. Nokre kommunar skil seg ut som "bokkommunar". I Utsira i Rogaland og Modalen i Hordaland lånte innbyggjarane i dei to kommunane i gjennomsnitt 25 og 16 bøker kvar frå folkebiblioteka.

Tabell 1. Netto driftsutgifter til ulike formål innanfor kultursektoren. 2002

	Netto driftsutgifter	Netto driftsutgifter, prosentandel av kultursektoren i alt
	1 000 kr	Prosent
Kultursektoren i alt	4 998 599	100
Aktivitetstilbud til barn og unge	717 974	14,4
Bibliotek	1 008 417	20,2
Idrett	1 339 523	26,8
Musikkskolar	558 219	11,2
Kino	51 287	1,0
Kunst og kunstformidling	309 637	6,2
Museum	204 574	4,1
Andre kulturaktiviteter	808 968	16,2

Tabell 2. Kommunale musikk- og kulturskolar. Befolkning, talet på innbyggjarar 6-15 år og talet på elever, etter fylke. 1. oktober 2002

	Befolkning	Talet på inn- byggjarar 6-15 år	Elever i kommunale musikk- og kulturskolar				Andel musikk- skoleelever i alder 6-15 år
			Elever totalt	Elever i før- skole- alder	Elever i grunn- skole- alder	Elever over grunn- skole- alder	
Totalt	4 552 252	612 964	102 328	9 145	83 501	9 682	14
Østfold	255 122	33 074	3 660	186	3 172	302	10
Akershus	483 283	70 366	9 701	854	8 011	836	11
Oslo	517 401	52 517	1 854	1 279	502	73	1
Hedmark	188 281	23 900	4 325	651	3 422	252	14
Oppland	183 582	23 244	4 478	216	3 589	673	15
Buskerud	241 371	31 522	3 796	317	3 275	204	10
Vestfold	218 171	29 671	5 616	985	4 450	264	15
Telemark	165 855	21 933	3 567	154	3 020	393	14
Aust-Agder	103 195	14 332	2 364	105	1 986	273	14
Vest-Agder	159 219	23 390	2 990	127	2 550	313	11
Rogaland	385 020	58 057	10 399	869	8 740	790	15
Hordaland	441 660	62 270	8 968	340	7 882	746	13
Sogn og Fjordane	107 274	15 536	4 222	702	3 122	398	20
Møre og Romsdal	244 309	33 912	7 721	481	6 585	655	19
Sør-Trøndelag	268 188	36 347	7 581	345	6 366	870	18
Nord-Trøndelag ...	127 610	18 304	4 656	165	4 132	359	23
Nordland	236 950	33 152	7 294	685	5 777	832	17
Troms	152 247	21 034	5 831	451	4 411	969	21
Finnmark Finnmarku	73 514	10 403	3 222	233	2 509	480	24

Tabell 3. Kommunale musikk- og kulturskolar. Netto driftsutgifter i alt og netto driftsutgifter, etter fylke¹, talet på innbyggjarar i alt og talet på innbyggjarar 6-15 år. 2002

Fylke	Innbyggjarar i alt	Talet på innbyggjarar 6-15 år	Netto driftsutgifter for heile kommunen, i alt	Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskolar	Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskolar, prosent av netto driftsutgifter i alt	Netto driftsutgifter i alt til kommunale musikk- og kulturskolar per innbyggjar	Netto driftsutgifter i alt til kommunale musikk- og kulturskolar per innbyggjar 6-15 år
1 000 kroner							
I alt	4 552 252	612 964	121 059 745	558 219	0,5	123	911
Østfold	255 122	33 074	6 283 885	18 091	0,3	71	547
Akershus	483 283	70 366	11 170 388	60 249	0,5	125	856
Oslo ²	517 401	52 517	15 968 986	18 278	0,1	35	348
Hedmark	188 281	23 900	4 589 041	20 963	0,5	111	877
Oppland	183 582	23 244	4 736 151	24 408	0,5	133	1 050
Buskerud	241 371	31 522	6 382 264	27 498	0,4	114	872
Vestfold	218 171	29 671	5 534 131	21 331	0,4	98	719
Telemark	165 855	21 933	4 641 828	23 818	0,5	144	1 086
Aust-Agder	103 195	14 332	2 778 414	12 727	0,5	123	888
Vest-Agder	159 219	23 390	4 145 923	18 908	0,5	119	808
Rogaland	385 020	58 057	10 229 261	61 122	0,6	159	1 053
Hordaland	441 660	62 270	11 639 000	56 947	0,5	129	915
Sogn og Fjordane	107 274	15 536	3 065 041	19 018	0,6	177	1 224
Møre og Romsdal	244 309	33 912	6 464 855	40 416	0,6	165	1 192
Sør-Trøndelag	268 188	36 347	6 503 896	39 008	0,6	145	1 073
Nord-Trøndelag	127 610	18 304	3 350 729	19 677	0,6	154	1 075
Nordland	236 950	33 152	6 885 101	37 777	0,5	159	1 140
Troms	152 247	21 034	4 218 108	22 650	0,5	149	1 077
Finnmark Finnmarku	73 514	10 403	2 472 743	15 333	0,6	209	1 474

¹ Tala er rapporterte på kommunenivå. ² Tala for Oslo er ikkje samanliknbare med dei andre fylka. Andre fylkeskommunale utgifter er inkludert i tala. Kjelde: Statistisk sentralbyrå.

Mer norsk, mindre morsmål

I skoleåret 2002/03 fikk elever fra språklige minoriteter i grunnskolen til sammen 1 975 000 timer særskilt norskopplæring og 505 000 timer morsmålsopplæring. Dette utgjorde henholdsvis 3,5 og 0,9 prosent av skolenes samlede lærertimer. I 1998/99 utgjorde særskilt norskopplæring 3,2 og morsmålsopplæring 1,5 prosent av samlede lærertimer.

Flere fikk særskilt norskopplæring

Med særskilt norskopplæring menes tilleggsopplæring i faget norsk for elever som har annet morsmål enn norsk og samisk. Tall fra Grunnskolenes Informasjonssystem (GSI) viser at i skoleåret 2002/03 fikk 34 000 elever fra språklige minoriteter særskilt norskopplæring. Dette var en økning på 34 prosent i forhold til skoleåret 1998/99.

I 1998 bodde det 67 000 barn med innvandrerbakgrunn i aldersgruppen 6-15 år i Norge (Barn med innvandrerbakgrunn er her definert som barn født i Norge eller utlandet av en eller to utenlandsfødte forelder/re. Adoptivbarn er ikke tatt med i denne kategorien). 30 000 av barn med innvandrerbakgrunn har to utenlandsfødte foreldre. Antall barn med innvandrerbakgrunn økte til 84 000 i 2002, hvorav 39 000 har to utenlandsfødte foreldre. Dersom vi antar at alle barna med innvandrerbakgrunn i aldersgruppen 6-15 år gikk på skolen i 2002/03, så var det 40 prosent av samtlige og 86 prosent av de som har to utenlandsfødte foreldre som fikk særskilt opplæring i norsk. Tilsvarende prosentandel for skoleåret 1998/99 var på henholdsvis 38 og 84 prosent.

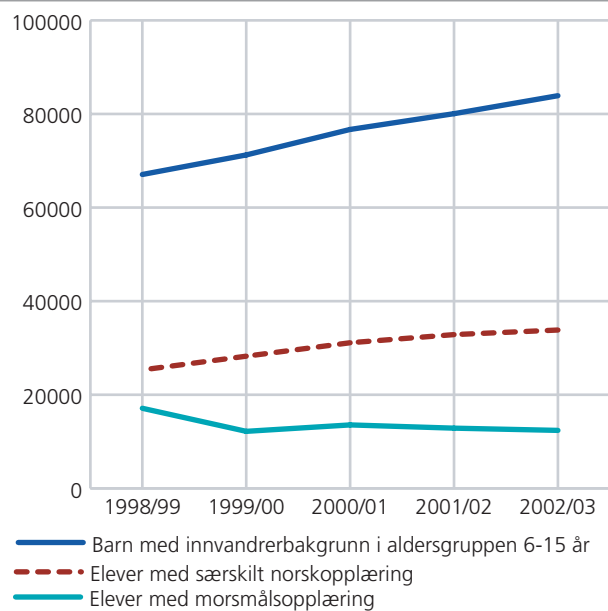
Som et resultat av økt antall barn med innvandrerbakgrunn og dermed økt antall elever fra språklige minoriteter i norske grunnskoler økte også totale lærertimer i særskilt norskopplæring. Fra 1998/99 til 2002/03 økte lærertimer i særskilt norskopplæring med 24 prosent til 1 975 000. Derimot økte prosentandelen lærertimer i særskilt norskopplæring av skolenes totale lærertimer kun med 0,3 prosentpoeng, dvs. fra 3,2 prosent i 1998/99 til 3,5 prosent i 2002/03.

Færre fikk morsmålsopplæring

Elevtallene viser at på landsbasis gikk antall elever med morsmålsopplæring ned med 4 prosent i 2002/03 sammenlignet med 2001/02. I 2001/02 var det i alt 12 864 elever med annet morsmål enn norsk og samisk som fikk morsmålsopplæring, mens i 2002/03 var tallet på 12 387.

Det var langt færre elever fra språklige minoriteter som fikk morsmålsopplæring i skoleåret 2002/03 enn de som fikk særskilt norskopplæring. Elever med morsmålsopplæring utgjorde 15 prosent av

Figur 1. Barn med innvandrerbakgrunn¹ i aldersgruppen 6-15 år og elever med særskilt norsk- og morsmålsopplæring. 1998/99-2002/03

¹ Barn født i Norge eller utlandet av en eller to utenlandsfødte forelder/re. Per 1. januar.

samtligte barn med innvandrerbakgrunn i aldersgruppen 6-15 år, og 31 prosent av dem som er født av to utenlandsfødte foreldre. I skoleåret 2000/01 var de tilsvarende andelene henholdsvis 18 og 38 prosent.

I alt var det 505 000 lærertimer i morsmåloplæring i 2002/03, noe som utgjorde mindre enn 1 prosent av totale lærertimer i norske grunnskoler, sammenlignet med 1,5 prosent i 1998/99.

Størst økning i Telemark og Nord-Trøndelag

Antall elever fra språklige minoriteter som fikk særskilt norskopplæring i norske grunnskoler økte fra 32 855 i 2001/02 til 33 833 i 2002/03, en økning på 3 prosent.

På fylkesnivå viser det seg at av i alt 20 322 barn med innvandrerbakgrunn i Oslo fikk 10 416 elever, 51 prosent, særskilt norskopplæring. I Møre og Romsdal og Vest-Agder bodde henholdsvis 2 495 og 3 191 barn med innvandrerbakgrunn per 1. januar 2002. Hvis vi går ut ifra at alle disse barna var elever ved grunnskoler, så var det 1 217 elever eller 49 prosent i Møre og Romsdal og 1 469 eller 46 prosent som fikk særskilt norskopplæring i skoleåret 2002/03.

Uten å ta hensyn til antall barn med innvandrerbakgrunn, hadde Telemark størst økning i antall elever med særskilt norskopplæring i 2002/03 sammenlignet med 2001/02. Det var 19 prosent flere elever som fikk særskilt norskopplæring i Telemark i 2002/03 enn i skoleåret før. Nord-Trøndelag og Østfold hadde størst økning i antall elever med morsmåloplæring i 2002/03 i forhold til 2001/02. Økningen var på henholdsvis 20 og 19 prosent.

Hordaland hadde flest andel elever med morsmåloplæring i forhold til antall barn med innvandrerbakgrunn i aldersgruppen 6-15 år. Fylket hadde 1 720 elever, 27 prosent av barn i ovennevnte kategori, som fikk morsmåloplæring. Tilsvarende tall for Sør-Trøndelag og Sogn og Fjordane var på henholdsvis 809 og 288 elever. Disse elevene utgjorde 25 prosent av samtligte barn med innvandrerbakgrunn i begge fylkene.

Tabell 1. Barn med innvandrerbakgrunn i aldersgruppen¹ 6-15 år, elever med særskilt norskopplæring og elever med morsmålsopplæring, etter fylke. 2002/03

	Barn med innvandrerbakgrunn i aldersgruppen 6-15 år	Elever med særskilt norskopplæring	Prosentandel elever med særskilt norskopplæring	Elever med morsmålsopplæring	Prosentandel elever med morsmålsopplæring
I alt	83 902	33 833	40	12 387	15
Østfold	4 758	1 977	42	851	18
Akershus	11 972	3 609	30	1 085	9
Oslo	20 322	10 416	51	1 218	6
Hedmark	2 220	749	34	437	20
Oppland	1 862	749	40	423	23
Buskerud	4 958	2 096	42	688	14
Vestfold	3 770	1 399	37	573	15
Telemark	2 626	1 017	39	499	19
Aust-Agder	1 649	530	32	239	14
Vest-Agder	3 191	1 469	46	527	17
Rogaland	7 336	2 541	35	1 391	19
Hordaland	6 394	2 125	33	1 720	27
Sogn og Fjordane	1 152	539	47	288	25
Møre og Romsdal	2 495	1 217	49	581	23
Sør-Trøndelag	3 258	1 445	44	809	25
Nord-Trøndelag	1 079	358	33	260	24
Nordland	2 114	783	37	317	15
Troms	1 692	448	26	271	16
Finnmark Finnmarku	1 054	366	35	210	20

¹ Barn født i Norge eller utlandet av en eller to utenlandsfødte forelder/re. Per 1. januar.

Tabell 2. Elever med særskilt norsk- og morsmålsopplæring i 2002/03 og prosentvise endringer i forhold til 2001/02

	Elever med særskilt norskopplæring i 2002/03	Prosentvis endring i antall elever med særskilt norskopplæring i forhold til 2001/02	Elever med morsmålsopplæring i 2002/03	Prosentvis endring i antall elever med morsmålsopplæring i forhold til 2001/02
I alt	33 833	3	12 387	-4
Østfold	1 977	-6	851	19
Akershus	3 609	5	1 085	-25
Oslo	10 416	1	1 218	-11
Hedmark	749	12	437	14
Oppland	749	12	423	-9
Buskerud	2 096	6	688	-47
Vestfold	1 399	4	573	-7
Telemark	1 017	19	499	5
Aust-Agder	530	2	239	-32
Vest-Agder	1 469	-12	527	-1
Rogaland	2 541	2	1 391	0
Hordaland	2 125	-3	1 720	6
Sogn og Fjordane	539	16	288	0
Møre og Romsdal	1 217	14	581	12
Sør-Trøndelag	1 445	6	809	4
Nord-Trøndelag	358	13	260	20
Nordland	783	15	317	12
Troms	448	-5	271	-20
Finnmark Finnmarku	366	-6	210	-37

Fleire tek yrkesfag

47 prosent av elevane i vidaregåande skole har vald ei yrkesfagleg studieretning dette skoleåret, mot 43 prosent året før. Dei mest populære yrkesfaglege studieretningane er helse- og sosialfag, formgjevingsfag og mekaniske fag.

Tal for skoleåret 2002/03 viser at det er registrert om lag 167 000 elevar i dei vidaregåande skolane. Flest elevar er det i Hordaland, Akershus, Rogaland og Oslo. Det er ikkje store skilnader mellom delen menn og kvinner.

Fleire tek yrkesfaglege studieretningar

Dei allmennfaglege studieretningane har framleis størst del av det totale elevtalet, med 53 prosent. Dette er ein nedgang frå førre skoleår, då nær 57 prosent av elevane gjekk i allmennfaglege studieretningar.

Det har vore ein auke i delen som tar yrkesfaglege studieretningar både blant menn og kvinner. Per 1. oktober 2002 var delen menn som valde yrkesfaglege studieretningar i underkant av 51 prosent, mot dryge 46 prosent året før. Blant dei kvinnelege elevane er det også fleire som tek yrkesfaglege studieretningar, delen hadde ein auke frå 40 prosent i skoleåret 2001/02 til 44 prosent dette skoleåret.

Det var særleg studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag som har hatt nedgang i elevtalet. Det er truleg dei to nye studieretningane medier og kommunikasjon og sal og service som er eit alternativ for elevar som elles ville valt studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag.

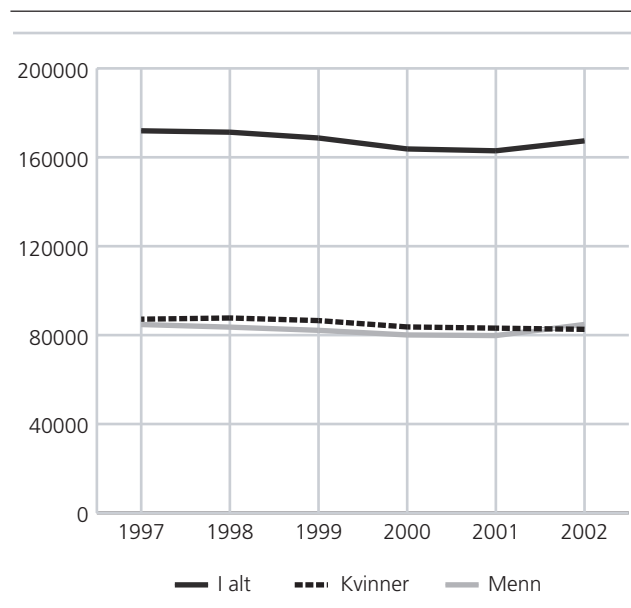
Kvinner og menn er framleis tradisjonelle i val av studieretning

Tal for skoleåret 2002/03 viser at menn og kvinner framleis er tradisjonelle i val av studieretning i vidaregåande opplæring. Dette gjeld særleg dei yrkesfaglege studieretningane, der mennene utgjør omlag 52 prosent av elevane.

Ser ein på dei einskilde studieretningane, vil ein finne store skilnader. Kvinnene utgjør til dømes nesten heile 92 prosent på studieretning for helse- og sosialfag. Dette kan karakteriserast som eit tradisjonelt «kvinnefag». Likeins er kvinnene i klart fleirtal på dei estetiske studieretningane. Kvinnene utgjør dryge 85 prosent på formgjevingsfag, og det same gjeld studieretning for musikk, dans og drama, der delen kvinner er 74 prosent.

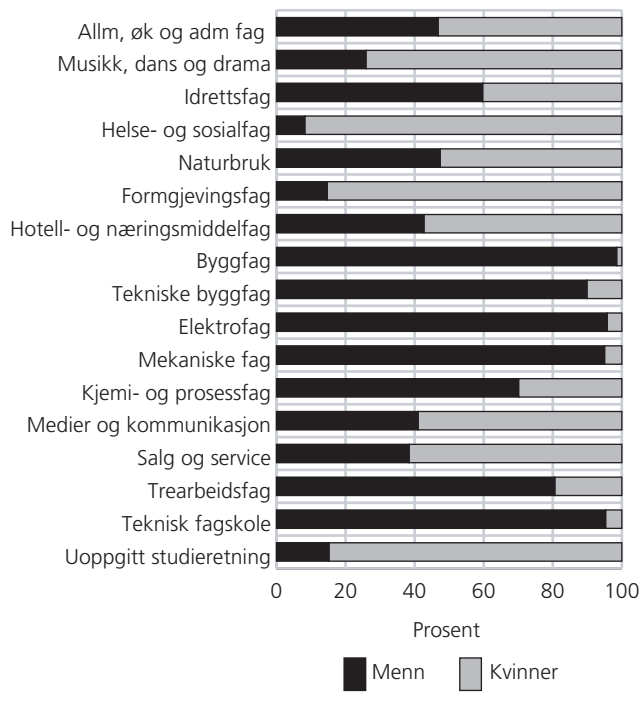
Dei to nye studieretningane medier og kommunikasjon og sal og service har også størst del kvinner med høvesvis 59 og 62 prosent.

Elevar i alt og etter kjønn i vidaregåande opplæring per 1. oktober 1997-2002

Menn og kvinner i vidaregåande skolar etter studieretning, prosent. 1. oktober 2002

Kvinnene utgjør ein svært liten del av elevane på dei tradisjonelt mannsdominerte yrkesfaglege studieretningane. På studieretning for byggfag er delen menn i overkant av 98 prosent, tett følgt av elektrofag med nær 96 prosent menn, teknisk fagskole og studieretning for mekaniske fag om lag 95 prosent. Dette skil seg ikkje stort frå førre skoleår.

Påverkar foreldra sitt utdanningsnivå eleven sitt val av studieretning?

Per 1. oktober 2002 hadde 55 prosent av elevane foreldre med vidaregåande skole som høgaste fullførte utdanning. Heile 37 prosent av elevane hadde foreldre med høgare utdanning, medan 5 prosent av elevane hadde foreldre med inga utdanning over grunnskoleutdanning. Med foreldra sitt utdanningsnivå blir både mors og fars utdanning rekna med, og den med høgste utdanning blir den gjeldande.

Ein kan sjå skilnad mellom elevane på dei ulike studieretningane. I studieretningar som gjev studiekompetanse (studieretningar for allmenne, økonomiske og administrative fag, musikk, dans og drama og idrettsfag) har nærare 50 prosent av elevane foreldre med høgare utdanning, og 45 prosent har foreldre med vidaregåande skole. Berre dryge 3 prosent har foreldre med berre grunnskoleutdanning. Skiljet er størst på studieretning for musikk, dans og drama, der over 64 prosent av elevane hadde foreldre med høgare utdanning og i underkant av 1 prosent hadde foreldre med berre grunnskoleutdanning.

I dei yrkesfaglege studieretningane er det heile 67 prosent av elevane som har foreldre med utdanning på vidaregåande nivå, i underkant av 23 prosent som har foreldre med høgare utdanning og nær 8 prosent som har foreldre med utdanning på grunnskolenivå. I studieretning for medier og kommunikasjon ser det litt annleis ut. Her har 47 prosent av elevane foreldre med høgare utdanning og heile 51 prosent foreldre med utdanning på vidaregåande nivå.

Flest kvinner i private vidaregåande skolar

Om lag 8 600, eller 5 prosent, av elevane i vidaregåande skole under opplæringslova går i private skolar. I underkant av 55 prosent av desse elevane er kvinner. Til samanlikning er delen kvinner i dei offentlege (fylkeskommunale og statlege) skolane dryge 50 prosent. Det er i dei yrkesfaglege studieretningane forskjellen er størst: Av elevane som går i dei private skolane er delen kvinner i yrkesfaglege studieretningar 58 prosent, i dei offentlege skolane 47 prosent.

Om statistikken

Statistikken over vidaregåande opplæring omfattar elevar som deltek i ei utdanning som normalt varer minst 300 undervisningstimar per år. Datakjelda er VIGO-inntak. VIGO-systema er administrative datasystem som blei innført i samband med Reform 94 og er eigd av fylkeskommunane. VIGO-inntak inneheld data over personar som er registrert som elevar i skolar regulert av Opplæringslova. Dette er både fylkeskommunale, private og statlege skolar. Statistikken blir utgjeven årleg.

**Tabell 1. Elevar i vidaregåande opplæring, etter kurstrinn og bustadfylke.
1. oktober 2002**

Kjønn og bustadfylke	I alt	Eittårige grunnkurs	Vidaregåande kurs I	Vidaregåande kurs II	Elevar i fagopplæring	Anna utdanning
I alt	167 389	65 285	55 386	42 213	475	4 030
Østfold	8 733	3 256	2 846	2 318	40	273
Akershus	16 423	6 719	5 312	4 259	8	125
Oslo	13 045	5 294	4 156	3 414	29	152
Hedmark	6 701	2 652	2 266	1 683	18	82
Oppland	7 348	2 407	2 791	1 957	79	114
Buskerud	8 382	3 247	2 715	2 232	3	185
Vestfold	8 404	3 198	2 801	2 277	28	100
Telemark	6 166	2 412	1 965	1 590	47	152
Aust-Agder	4 386	1 694	1 458	1 092	1	141
Vest-Agder	6 105	2 415	2 102	1 375	8	205
Rogaland	15 423	6 101	5 126	3 800	47	349
Hordaland	17 555	6 893	5 568	4 452	45	597
Sogn og Fjordane	4 497	1 713	1 545	1 051	12	176
Møre og Romsdal	9 865	3 742	3 142	2 444	11	526
Sør-Trøndelag	9 550	3 767	3 168	2 370	26	219
Nord-Trøndelag	5 907	2 050	2 243	1 479	36	99
Nordland	9 120	3 761	3 059	2 053	18	229
Troms	5 855	2 260	1 895	1 503	16	181
Finnmark Finnmarku	2 796	1 195	898	590	3	110
Uoppgitt	1 128	509	330	274	-	15

Tabell 2. Elevar i vidaregåande opplæring, etter alder, kjønn og bustadfylke. 1. oktober 2002

Kjønn og bustadfylke	Alder							
	I alt	-16	17	18	19	20-24	25-29	30-
Menn og kvinner ..	167 389	51 657	48 399	37 907	8 171	10 403	3 161	7 691
Østfold	8 733	2 608	2 518	1 903	451	549	219	485
Akershus	16 423	5 596	4 990	4 191	661	559	123	303
Oslo	13 045	4 083	3 809	3 143	654	687	202	467
Hedmark	6 701	2 066	2 007	1 568	323	371	91	275
Oppland	7 348	2 001	1 903	1 457	315	415	229	1 028
Buskerud	8 382	2 633	2 509	2 018	408	409	130	275
Vestfold	8 404	2 603	2 325	1 814	358	461	206	637
Telemark	6 166	1 857	1 849	1 344	300	394	124	298
Aust-Agder	4 386	1 347	1 222	1 000	227	271	113	206
Vest-Agder	6 105	1 961	1 865	1 462	285	334	80	118
Rogaland	15 423	4 936	4 589	3 459	763	1 012	227	437
Hordaland	17 555	5 449	4 941	3 713	772	1 391	408	881
Sogn og Fjordane	4 497	1 395	1 329	1 043	188	324	79	139
Møre og Romsdal	9 865	2 990	2 886	2 332	583	761	138	175
Sør-Trøndelag	9 550	2 995	2 835	2 142	543	578	161	296
Nord-Trøndelag	5 907	1 574	1 537	1 227	310	464	184	611
Nordland	9 120	2 826	2 662	2 099	501	594	146	292
Troms	5 855	1 631	1 589	1 204	283	484	174	490
Finnmark Finnmarku	2 796	814	748	566	172	227	72	197
Uoppgitt	1 128	292	286	222	74	118	55	81
Menn	82 597	26 429	24 783	17 529	3 929	5 668	1 490	2 769
Østfold	4 218	1 316	1 293	851	208	291	87	172
Akershus	8 386	2 910	2 634	2 041	337	309	59	96
Oslo	6 543	2 064	1 976	1 503	348	345	104	203
Hedmark	3 289	1 069	1 005	715	166	208	38	88
Oppland	3 399	1 043	992	653	151	234	83	243
Buskerud	4 138	1 346	1 240	912	207	235	70	128
Vestfold	3 963	1 330	1 173	812	169	245	80	154
Telemark	3 052	938	956	634	149	202	58	115
Aust-Agder	2 154	682	623	468	107	140	55	79
Vest-Agder	3 174	1 026	1 002	691	137	195	49	74
Rogaland	7 421	2 523	2 270	1 548	334	529	91	126
Hordaland	8 665	2 759	2 564	1 691	375	760	195	321
Sogn og Fjordane	2 288	748	687	462	87	198	43	63
Møre og Romsdal	5 047	1 552	1 460	1 042	286	499	94	114
Sør-Trøndelag	4 668	1 497	1 412	1 016	231	312	81	119
Nord-Trøndelag	2 807	795	758	573	148	228	76	229
Nordland	4 595	1 464	1 403	976	242	315	69	126
Troms	2 870	837	826	574	128	242	86	177
Finnmark Finnmarku	1 380	404	377	254	80	121	42	102
Uoppgitt	540	126	132	113	39	60	30	40
Kvinner	84 792	25 228	23 616	20 378	4 242	4 735	1 671	4 922
Østfold	4 515	1 292	1 225	1 052	243	258	132	313
Akershus	8 037	2 686	2 356	2 150	324	250	64	207
Oslo	6 502	2 019	1 833	1 640	306	342	98	264
Hedmark	3 412	997	1 002	853	157	163	53	187
Oppland	3 949	958	911	804	164	181	146	785
Buskerud	4 244	1 287	1 269	1 106	201	174	60	147
Vestfold	4 441	1 273	1 152	1 002	189	216	126	483
Telemark	3 114	919	893	710	151	192	66	183
Aust-Agder	2 232	665	599	532	120	131	58	127
Vest-Agder	2 931	935	863	771	148	139	31	44
Rogaland	8 002	2 413	2 319	1 911	429	483	136	311
Hordaland	8 890	2 690	2 377	2 022	397	631	213	560
Sogn og Fjordane	2 209	647	642	581	101	126	36	76
Møre og Romsdal	4 818	1 438	1 426	1 290	297	262	44	61
Sør-Trøndelag	4 882	1 498	1 423	1 126	312	266	80	177
Nord-Trøndelag	3 100	779	779	654	162	236	108	382
Nordland	4 525	1 362	1 259	1 123	259	279	77	166
Troms	2 985	794	763	630	155	242	88	313
Finnmark Finnmarku	1 416	410	371	312	92	106	30	95
Uoppgitt	588	166	154	109	35	58	25	41

Tabell 3. Elevar i vidaregåande opplæring, etter kurstrinn, kjønn og studieretning. 1. oktober 2002

Kjønn og bustadfylke	I alt	Eittårige grunnkurs	Vidaregåande kurs I	Vidaregåande kurs II	Elevar i fagopplæring	Anna utdanning
Menn og kvinner	167 389	65 285	55 386	42 213	475	4 030
Allmennfaglege studieretningar	88 806	28 295	25 268	34 283	29	931
Allmenne, økonomiske og administrative fag	77 506	24 033	21 668	30 845	29	931
Musikk, dans og drama	4 834	1 777	1 565	1 492	-	-
Idrettsfag	6 466	2 485	2 035	1 946	-	-
Yrkesfaglege studieretningar	78 583	36 990	30 118	7 930	446	3 099
Helse- og sosialfag	16 555	6 745	6 959	2 831	20	-
Naturbruk	3 943	1 598	1 313	1 031	1	-
Formgjevingsfag	12 233	5 464	4 484	2 147	138	-
Hotell- og næringsmiddelfag	6 509	3 762	2 712	10	25	-
Byggfag	6 118	3 468	2 603	-	47	-
Tekniske byggfag	2 129	1 067	861	182	19	-
Elektrofag	9 367	4 717	3 660	947	43	-
Mekaniske fag	10 132	5 688	4 063	295	86	-
Kjemi- og prosessfag	896	502	394	-	-	-
Medier og kommunikasjon	3 016	1 463	1 063	485	5	-
Salg og service	3 956	2 193	1 736	-	27	-
Trearbidsfag	630	323	270	2	35	-
Teknisk fagskole	3 099	-	-	-	-	3 099
Menn	82 597	33 912	27 415	17 278	281	3 711
Allmennfaglege studieretningar	41 397	13 557	12 270	14 783	28	759
Allmenne, økonomiske og administrative fag	36 283	11 653	10 610	13 233	28	759
Musikk, dans og drama	1 253	466	410	377	-	-
Idrettsfag	3 861	1 438	1 250	1 173	-	-
Yrkesfaglege studieretningar	41 200	20 355	15 145	2 495	253	2 952
Helse- og sosialfag	1 362	752	494	111	5	-
Naturbruk	1 870	732	653	485	-	-
Formgjevingsfag	1 801	831	588	367	15	-
Hotell- og næringsmiddelfag	2 782	1 634	1 135	3	10	-
Byggfag	6 025	3 415	2 564	-	46	-
Tekniske byggfag	1 915	993	767	136	19	-
Elektrofag	8 971	4 479	3 531	919	42	-
Mekaniske fag	9 629	5 378	3 875	292	84	-
Kjemi- og prosessfag	628	345	283	-	-	-
Medier og kommunikasjon	1 238	623	431	181	3	-
Salg og service	1 519	895	622	-	2	-
Trearbidsfag	508	278	202	1	27	-
Teknisk fagskole	2 952	-	-	-	-	2 952
Kvinner	84 792	31 373	27 971	24 935	194	319
Allmennfaglege studieretningar	47 409	14 738	12 998	19 500	1	172
Allmenne, økonomiske og administrative fag	41 223	12 380	11 058	17 612	1	172
Musikk, dans og drama	3 581	1 311	1 155	1 115	-	-
Idrettsfag	2 605	1 047	785	773	-	-
Yrkesfaglege studieretningar	37 383	16 635	14 973	5 435	193	147
Helse- og sosialfag	15 193	5 993	6 465	2 720	15	-
Naturbruk	2 073	866	660	546	1	-
Formgjevingsfag	10 432	4 633	3 896	1 780	123	-
Hotell- og næringsmiddelfag	3 727	2 128	1 577	7	15	-
Byggfag	93	53	39	-	1	-
Tekniske byggfag	214	74	94	45	1	-
Elektrofag	396	238	129	27	2	-
Mekaniske fag	503	310	188	5	-	-
Kjemi- og prosessfag	268	157	111	-	-	-
Medier og kommunikasjon	1 778	840	632	304	2	-
Salg og service	2 437	1 298	1 114	25	25	-
Trearbidsfag	122	45	68	1	8	-
Teknisk fagskole	147	-	-	-	-	147

Tabell 4. Elevar i vidaregåande opplæring, etter kjønn og studieretning. 1. oktober 2002

Studieretningar	I alt	Menn	Kvinner	Andel kvinner
Alle studieretningar	167 389	82 597	84 792	50.7
Allmennfaglege studieretningar	88 806	41 397	47 409	53.4
Allmenne, økonomiske og administrative fag	77 506	36 283	41 223	53.2
Musikk, dans og drama	4 834	1 253	3 581	74.1
Idrettsfag	6 466	3 861	2 605	40.3
Yrkesfaglege studieretningar	78 583	41 200	37 383	47.6
Helse- og sosialfag	16 555	1 362	15 193	91.8
Naturbruk	3 943	1 870	2 073	52.6
Formgjevingsfag	12 233	1 801	10 432	85.3
Hotell- og næringsmiddelfag	6 509	2 782	3 727	57.3
Byggfag	6 118	6 025	93	1.5
Tekniske byggfag	2 129	1 915	214	10.1
Elektrofag	9 367	8 971	396	4.2
Mekaniske fag	10 132	9 629	503	5.0
Kjemi- og prosessfag	896	628	268	29.9
Medier og kommunikasjon	3 016	1 238	1 778	59.0
Salg og service	3 956	1 519	2 437	61.6
Trearbeidsfag	630	508	122	19.4
Teknisk fagskole	3 099	2 952	147	4.7

Tabell 5. Elevar i fagopplæring i skole, etter kjønn og studieretning. 1. oktober 2002

Studieretningar	Elevar i fagopplæring i skole	Menn	Kvinner
Alle studieretningar	475	281	194
Allmennfaglege studieretningar	29	28	1
Allmenne, økonomiske og administrative fag	29	28	1
Musikk, dans og drama	-	-	-
Idrettsfag	-	-	-
Yrkesfaglege studieretningar	446	253	193
Helse- og sosialfag	20	5	15
Naturbruk	1	-	1
Formgjevingsfag	138	15	123
Hotell- og næringsmiddelfag	25	10	15
Byggfag	47	46	1
Tekniske byggfag	19	19	-
Elektrofag	43	42	1
Mekaniske fag	86	84	2
Kjemi- og prosessfag	-	-	-
Medier og kommunikasjon	5	3	2
Salg og service	27	2	25
Trearbeidsfag	35	27	8
Teknisk fagskole	-	-	-

Tabell 6. Elevar i vidaregåande opplæring, etter studieretning og foreldra sitt utdanningsnivå. 1. oktober 2002

	Foreldra sitt utdanningsnivå				Uoppgitt
	I alt	Høgare utdanning	Vidaregåande skolenivå	Grunnskolenivå	
I alt	167 389	62 076	92 333	9 042	3 938
Allmenne, økonomiske og administrative fag.....	77 506	38 249	34 431	2 711	2 115
Musikk, dans og drama	4 834	3 110	1 662	44	18
Idrettsfag	6 466	2 788	3 512	116	50
Helse- og sosialfag	16 555	2 412	11 097	2 236	810
Naturbruk	3 943	1 036	2 590	272	45
Formgjevingsfag	12 233	3 809	7 705	595	124
Hotell- og næringsm. fag	6 509	1 263	4 627	514	105
Byggfag	6 118	1 235	4 456	379	48
Tekniske byggfag	2 129	401	1 516	165	47
Elektrofag	9 367	2 791	6 054	388	134
Mekaniske fag	10 132	1 712	7 403	759	258
Kjemi- og prosessfag	896	207	608	67	14
Trearbeidsfag	630	124	404	78	24
Medier og kommunikasjon ..	3 016	1 414	1 529	65	8
Salg og service	3 956	883	2 698	287	88
Teknisk fagskole	3 099	642	2 041	366	50

Tabell 7. Elevar i vidaregåande opplæring, etter kjønn, type studieretning og skolen sitt eigarforhold. 1. oktober 2002

	Elevar i alt	Skolen sitt eigarforhold			
		Offentlig		Privat	
		Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Elevar i alt	167 389	80 104	78 734	4 688	3 863
Av dette					
Allmennfaglege studieretningar	88 806	44 030	38 463	3 379	2 934
Yrkesfaglege studieretningar	78 583	36 074	40 271	1 309	929

Færre opp til fagprøve

800 færre kandidater gikk opp til fagprøve i tidsrommet 1. oktober 2001 til 30. september 2002 enn året før. Dette er en nedgang på litt under 4 prosent.

Tall for 2002 viser at litt flere enn 20 000 kandidater gikk opp til fagprøve i tidsrommet 1. oktober 2001 til 30. september 2002. Det er en nedgang på nesten 800 kandidater eller om lag 4 prosent fra året før. 35 prosent av kandidatene var kvinner. I gjennomsnitt fikk 93 prosent av de som gikk opp til fagprøve bestått. Her var det ingen forskjell mellom kvinner og menn.

1 000 læringer i studieretning for salg og service

Studieretning for salg og service ble opprettet i 2000, og for første gang er det registrert læringer innenfor denne studieretningen. Studieretningen hadde 990 læringer per 1. oktober 2002. Studieretning for medier og kommunikasjon er også ny og hadde noe over 200 læringer per 1. oktober. Samtidig gikk tallet på læringer i studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag betydelig ned fra 2001 til 2002, med i alt over 900 læringer, slik at antall læringer på denne studieretningen nå er mer enn halvert. Studieretning for naturbruk hadde den største økningen i antall læringer i 2002 med nesten 19 prosent fra året før. Denne studieretningen hadde også en økning i antall læringer fra 2000 til 2001. Flest læringer finner vi i studieretning for elektrofag og mekaniske fag med henholdsvis 5 500 og 5 400.

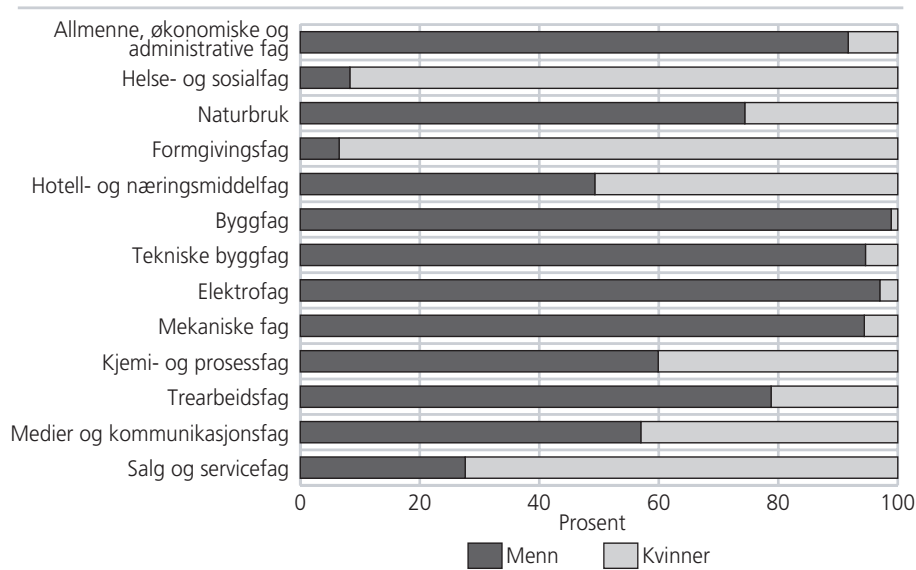
Det er registrert til sammen nesten 29 000 læringer i videregående opplæring. Det er litt færre enn i 2001.

Få jenter igjen på allmenne, økonomiske og administrative fag

Andelen jenter på studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag sank fra omtrent 49 prosent til litt over 8 prosent fra 2001 til 2002. Nedgangen i antall jenter på denne studieretningen tilsvarer omtrent antall jenter på den nye studieretningen salg og service. Denne studieretningen hadde en høy andel jenter, med mer enn 72 prosent.

Kjønnsfordelingen blant læringer holder seg stabil. Med små endringer har omtrent 30 prosent av læringene i årene 1997 til 2002 vært jenter.

Læringer, etter kjønn og studieretning. 1. oktober 2002. Prosent

Om statistikken

Statistikken omfatter lærlinger som deltar i en utdanning som normalt varer minst 300 undervisningstimer per år, uavhengig om utdanningen er offentlig godkjent eller mottar offentlig støtte. Datakilden er VIGO-fagopplæring. VIGO-systemene er administrative datasystem som ble innført i forbindelse med Reform 94 og er eid av fylkeskommunene. VIGO-fagopplæring inneholder opplysninger over lærlinger, det vil si personer som er i lære i bedrift. Registeret inneholder også oversikt over fagprøver, det vil si personer som har gått opp til fagprøven enten denne er bestått eller ikke. Statistikken blir utgitt hvert år.

Studieretning for byggfag hadde den laveste andelen jenter, med bare 1 prosent. Også innenfor tekniske byggfag, elektrofag og mekaniske fag dominerer guttene (95-97 prosent). Mens guttene er i stort flertall innenfor de tekniske fagene, er mer enn 90 prosent på studieretning for helse- og sosialfag og formgivningsfag jenter. Dette er samme forhold som året før.

Ser en bort fra de to nye studieretningene medier og kommunikasjon og salg og service, var det i 2002 som året før, studieretning for naturbruk som hadde den største økningen i andelen jenter. Andelen per 1. oktober var i overkant av 25 prosent, mot nesten 21 prosent året før. Dette er en økning på mer enn 4 prosentpoeng. Siden 2000 har andelen jenter på studieretning for naturbruk økt med 9 prosentpoeng.

Finnmark har høyest andel nye lærlinger på 25 år og eldre

Ser vi på den aldersmessige fordelingen, var 67 prosent av de nye lærlingene under 20 år og 33 prosent var voksne, 20 år og eldre. Andelen nye lærlinger på 25 år og eldre utgjorde om lag 10 prosent. I Finnmark var denne andelen over 19 prosent. Dette er høyere enn i noen av de andre fylkene.

Det er registrert nesten 14 300 nye lærlinger i videregående opplæring i skoleåret 2002/2003. Dette utgjorde i underkant av 49 prosent av alle lærlingene. Også i skoleåret 2001/2002 var nesten halvparten av alle lærlingene nye lærlinger. Det er noe variasjon mellom fylkene. Oslo, Aust-Agder og Troms har de laveste andelen nye lærlinger, på om lag 46 prosent. I Hedmark og Hordaland er andelen henholdsvis 51 og 52 prosent. Buskerud har lavest andel jenter blant nye lærlinger, med litt over 26 prosent. Sør-Trøndelag har høyest, med nær 37 prosent.

Ni av ti består fagprøven

Som tidligere nevnt, fikk i gjennomsnitt 93 prosent av de som gikk opp til fagprøve i tidsrommet 1. oktober 2001 til 30. september 2002 bestått. Studieretningene allmenne, økonomiske og administrative fag og kjemi- og prosessfag hadde de beste resultatene, der 96 prosent av dem som gikk opp til fagprøve fikk bestått. Høyest strykprosent var det i studieretning for formgivningsfag og tekniske byggfag, begge med over 14 prosent.

Rogaland var det fylket med flest kandidater som besto en fagprøve i tidsrommet 1. oktober 2001 til 30. september 2002, med om lag 2 160 kandidater. 34 prosent av disse var kvinner. Finnmark hadde færrest kandidater med bare i underkant av 320.

Strykprosenten opp blant elever i fagopplæring i skole

Strykprosenten for elever i fagopplæring i skole gikk opp med 7 prosentpoeng fra skoleåret 2000/2001 til 2001/2002. Av de om lag 20 000 kandidatene som gikk opp til fag- eller svenneprøve i dette tidsrommet, var om lag 7 100 praksiskandidater, 12 350 lærlinger og 550 elever i fagopplæring i skole. Praksiskandidater er personer som tar fag- eller svenneprøven på grunnlag av allsidig praksis i faget. Hele 95 prosent av praksiskandidatene besto fag- eller svenneprøven. Tilsvarende tall for lærlingene var 93 prosent og for elevene 63 prosent.

Tabell 1. Lærlinger, etter kjønn og studieretning. 1. oktober 2002

Studieretning	I alt	Menn	Kvinner	Andel kvinner
1995	19 375	15 192	4 183	21,6
1996	27 216	20 085	7 131	26,2
1997	31 983	22 311	9 582	30,0
1998	32 350	22 710	9 640	29,8
1999	31 446	21 728	9 718	30,9
2000	29 945	20 533	9 412	31,4
2001	29 325	20 311	9 014	30,7
2002	29 085	20 394	8 691	29,9

Alle studieretninger 2002

Allmenne, økonomiske og administrative fag	715	656	59	8,3
Helse- og sosialfag	3 277	273	3 004	91,7
Naturbruk	665	495	170	25,6
Formgivingsfag	2 551	165	2 386	93,5
Hotell- og næringsmiddelfag	2 806	1 384	1 422	50,7
Byggfag	4 479	4 428	51	1,1
Tekniske byggfag	1 656	1 567	89	5,4
Elektrofag	5 529	5 364	165	3,0
Mekaniske fag	5 380	5 079	301	5,6
Kjemi- og prosessfag	322	193	129	40,1
Trearbeidsfag	496	391	105	21,2
Medier og kommunikasjonsfag	221	126	95	43,0
Salg og service	988	273	715	72,4

Tabell 2. Lærlinger etter kjønn og bostedsfylke. 1. oktober 2002

Bostedsfylke	I alt	Kjønn		Andel kvinner
		Menn	Kvinner	
Hele landet	29 085	20 394	8 691	29,9
01 Østfold	1 498	1 039	459	30,6
02 Akershus	2 125	1 589	536	25,2
03 Oslo	1 620	1 137	483	29,8
04 Hedmark	1 077	730	347	32,2
05 Oppland	1 179	849	330	28,0
06 Buskerud	1 348	986	362	26,9
07 Vestfold	1 563	1 101	462	29,6
08 Telemark	1 249	881	368	29,5
09 Aust-Agder	852	593	259	30,4
10 Vest-Agder	1 503	1 066	437	29,1
11 Rogaland	3 151	2 198	953	30,2
12 Hordaland	3 260	2 265	995	30,5
14 Sogn og Fjordane	803	593	210	26,2
15 Møre og Romsdal	1 769	1 266	503	28,4
16 Sør-Trøndelag	1 959	1 257	702	35,8
17 Nord-Trøndelag	958	680	278	29,0
18 Nordland	1 699	1 151	548	32,3
19 Troms	974	662	312	32,0
20 Finnmark Finnmarku	454	317	137	30,2
Utlandet og uoppgitt	44	34	10	22,7

Tabell 3. Lærlinger, etter alder¹ og bostedsfylke. 1. oktober 2002

Bostedsfylke	I alt	Alder								
		-17	18	19	20	21	22	23-24	25-	
Hele landet	29 085	244	6 724	8 877	4 873	2 028	1 205	1 476	3 658	
01 Østfold	1 498	7	388	491	237	109	45	52	169	
02 Akershus	2 125	31	475	605	412	169	99	117	217	
03 Oslo	1 620	14	335	400	287	129	90	122	243	
04 Hedmark	1 077	3	253	338	215	62	40	51	115	
05 Oppland	1 179	8	304	415	185	57	45	55	110	
06 Buskerud	1 348	10	316	421	230	112	55	51	153	
07 Vestfold	1 563	18	339	442	241	81	56	101	285	
08 Telemark	1 249	6	308	390	208	76	58	71	132	
09 Aust-Agder	852	9	192	260	139	60	32	48	112	
10 Vest-Agder	1 503	14	353	449	233	116	59	84	195	
11 Rogaland	3 151	24	805	1 091	560	180	109	125	257	
12 Hordaland	3 260	59	804	1 112	507	208	133	160	277	
14 Sogn og Fjordane	803	4	207	264	119	58	38	47	66	
15 Møre og Romsdal	1 769	13	431	525	310	133	78	72	207	
16 Sør-Trøndelag	1 959	8	436	593	333	122	68	86	313	
17 Nord-Trøndelag	958	1	195	274	145	67	41	51	184	
18 Nordland	1 699	11	316	442	282	166	81	87	314	
19 Troms	974	-	201	260	164	80	49	42	178	
20 Finnmark Finnmarku	454	4	66	102	60	34	27	43	118	
Utlandet og uoppgitt	44	-	-	3	6	9	2	11	13	

¹ Alder per 31. desember 2002.

Tabell 4. Lærlinger, etter type og bostedsfylke. 1. oktober 2002

Bostedfylke	I alt	Nye lærlinger	Andel nye lærlinger
Hele landet	29 085	14 294	49,1
01 Østfold	1 498	714	47,7
02 Akershus	2 125	1 019	48,0
03 Oslo	1 620	736	45,4
04 Hedmark	1 077	549	51,0
05 Oppland	1 179	584	49,5
06 Buskerud	1 348	663	49,2
07 Vestfold	1 563	764	48,9
08 Telemark	1 249	628	50,3
09 Aust-Agder	852	399	46,8
10 Vest-Agder	1 503	744	49,5
11 Rogaland	3 151	1 580	50,1
12 Hordaland	3 260	1 695	52,0
14 Sogn og Fjordane	803	398	49,6
15 Møre og Romsdal	1 769	883	49,9
16 Sør-Trøndelag	1 959	950	48,5
17 Nord-Trøndelag	958	458	47,8
18 Nordland	1 699	834	49,1
19 Troms	974	454	46,6
20 Finnmark Finnmarku	454	227	50,0
Utlandet og uoppgitt	44	15	34,1

Tabell 5. Nye lærlinger, etter kjønn og bostedsfylke. 1. oktober 2001-30. september 2002

Bostedsfylke	I alt	Kjønn		
		Menn	Kvinner	Andel kvinner
Hele landet	14 294	9 886	4 408	30,8
01 Østfold	714	501	213	29,8
02 Akershus	1 019	732	287	28,2
03 Oslo	736	477	259	35,2
04 Hedmark	549	364	185	33,7
05 Oppland	584	423	161	27,6
06 Buskerud	663	488	175	26,4
07 Vestfold	764	513	251	32,9
08 Telemark	628	456	172	27,4
09 Aust-Agder	399	266	133	33,3
10 Vest-Agder	744	504	240	32,3
11 Rogaland	1 580	1 101	479	30,3
12 Hordaland	1 695	1 174	521	30,7
14 Sogn og Fjordane	398	288	110	27,6
15 Møre og Romsdal	883	632	251	28,4
16 Sør-Trøndelag	950	600	350	36,8
17 Nord-Trøndelag	458	319	139	30,3
18 Nordland	834	568	266	31,9
19 Troms	454	310	144	31,7
20 Finnmark Finnmarku	227	156	71	31,3
Utlandet og uoppgitt	15	14	1	6,7

Tabell 6. Nye lærlinger, etter alder¹ og bostedsfylke. 1. oktober 2001-30. september 2002

Bostedsfylke	I alt	Alder							
		-17	18	19	20	21	22	23-24	25-
Hele landet	14 294	219	6 533	2 851	1 362	802	473	592	1 462
01 Østfold	714	7	380	133	60	37	17	24	56
02 Akershus	1 019	27	456	218	111	62	34	41	70
03 Oslo	736	13	321	117	67	49	37	42	90
04 Hedmark	549	3	244	131	59	23	13	24	52
05 Oppland	584	7	296	126	55	17	23	20	40
06 Buskerud	663	9	309	146	58	41	17	21	62
07 Vestfold	764	16	317	137	77	38	29	38	112
08 Telemark	628	6	301	115	73	37	23	25	48
09 Aust-Agder	399	7	183	84	39	20	6	19	41
10 Vest-Agder	744	11	348	131	70	48	19	29	88
11 Rogaland	1 580	22	796	321	155	80	47	53	106
12 Hordaland	1 695	55	763	375	158	86	63	76	119
14 Sogn og Fjordane ..	398	3	204	92	19	21	15	18	26
15 Møre og Romsdal ..	883	10	420	186	79	53	27	26	82
16 Sør-Trøndelag	950	8	430	191	84	47	24	40	126
17 Nord-Trøndelag	458	1	193	79	43	25	17	23	77
18 Nordland	834	11	309	151	77	70	29	33	154
19 Troms	454	-	197	71	54	28	22	17	65
20 Finnmark Finnmarku	227	3	66	46	23	16	11	18	44
Utlandet og uoppgitt ..	15	-	-	1	1	4	-	5	4

¹ Alder per 31. desember 2002.

Tabell 7. Kandidater til fagprøve, kjønn, studieretning og resultat. 1. oktober 2001-30. september 2002.

Kjønn og studieretning	I alt	Prosent	
		Bestått	Ikke bestått
Begge kjønn	20 018	92,8	7,2
Allmenne, økonomiske og administrative fag .	1 192	96,0	4,0
Helse- og sosialfag	3 873	94,0	6,0
Naturbruk	287	93,4	6,6
Formgivingsfag	1 323	85,7	14,3
Hotell- og næringsmiddelfag	1 868	91,3	8,7
Byggfag	2 556	93,5	6,5
Tekniske byggfag	726	85,3	14,7
Elektrofag	2 969	92,4	7,6
Mekaniske fag	4 678	94,6	5,4
Kjemi- og prosessfag	234	95,7	4,3
Trearbeidsfag	312	92,6	7,4
Menn	13 055	92,8	7,2
Allmenne, økonomiske og administrative fag .	400	94,3	5,8
Helse- og sosialfag	414	92,0	8,0
Naturbruk	253	92,9	7,1
Formgivingsfag	128	85,9	14,1
Hotell- og næringsmiddelfag	918	90,2	9,8
Byggfag	2 529	93,6	6,4
Tekniske byggfag	693	84,7	15,3
Elektrofag	2 886	92,5	7,5
Mekaniske fag	4 427	94,5	5,5
Kjemi- og prosessfag	147	96,6	3,4
Trearbeidsfag	260	91,9	8,1
Kvinner	6 963	92,9	7,1
Allmenne, økonomiske og administrative fag .	792	96,8	3,2
Helse- og sosialfag	3 459	94,2	5,8
Naturbruk	34	97,1	2,9
Formgivingsfag	1 195	85,7	14,3
Hotell- og næringsmiddelfag	950	92,4	7,6
Byggfag	27	92,6	7,4
Tekniske byggfag	33	97,0	3,0
Elektrofag	83	90,4	9,6
Mekaniske fag	251	96,0	4,0
Kjemi- og prosessfag	87	94,3	5,7
Trearbeidsfag	52	96,2	3,8

Tabell 8. Kandidater som besto en fagprøve, etter kjønn og bostedsfylke. 1. oktober 2001-30. september 2002

Bostedsfylke	I alt	Kjønn		
		Menn	Kvinner	Andel kvinner
Hele landet	18 584	12 118	6 466	34.8
01 Østfold	925	594	331	35.8
02 Akershus	1 178	805	373	31.7
03 Oslo	753	497	256	34.0
04 Hedmark	805	494	311	38.6
05 Oppland	856	495	361	42.2
06 Buskerud	814	572	242	29.7
07 Vestfold	794	526	268	33.8
08 Telemark	789	504	285	36.1
09 Aust-Agder	517	343	174	33.7
10 Vest-Agder	937	538	399	42.6
11 Rogaland	2 163	1 436	727	33.6
12 Hordaland	2 150	1 456	694	32.3
14 Sogn og Fjordane	621	412	209	33.7
15 Møre og Romsdal	1 216	834	382	31.4
16 Sør-Trøndelag	1 247	742	505	40.5
17 Nord-Trøndelag	674	443	231	34.3
18 Nordland	1 096	718	378	34.5
19 Troms	711	490	221	31.1
20 Finnmark Finnmarku	317	203	114	36.0
Utlandet og uoppgitt	21	16	5	23.8

Tabell 9. Kandidater som besto en fagprøve, etter alder¹ og bostedsfylke. 1. oktober 2001-30. september 2002

Bostedsfylke	I alt	Alder						
		-18	19	20	21	22	23-24	25-
Hele landet	18 584	106	4 207	3 489	1 283	640	905	7 954
01 Østfold	925	1	238	186	67	22	50	361
02 Akershus	1 178	3	269	277	90	50	53	436
03 Oslo	753	4	154	134	71	32	60	298
04 Hedmark	805	3	132	145	49	26	26	424
05 Oppland	856	14	171	148	51	34	36	402
06 Buskerud	814	1	176	170	63	41	41	322
07 Vestfold	794	6	181	132	51	19	33	372
08 Telemark	789	1	176	146	59	32	45	330
09 Aust-Agder	517	12	135	86	33	15	25	211
10 Vest-Agder	937	5	243	164	48	32	42	403
11 Rogaland	2 163	11	672	439	105	37	85	814
12 Hordaland	2 150	16	575	398	146	76	102	837
14 Sogn og Fjordane	621	1	114	120	43	30	38	275
15 Møre og Romsdal	1 216	12	252	233	94	41	68	516
16 Sør-Trøndelag	1 247	3	251	218	91	46	59	579
17 Nord-Trøndelag	674	8	131	128	42	22	38	305
18 Nordland	1 096	4	182	202	86	43	51	528
19 Troms	711	1	117	108	71	27	38	349
20 Finnmark Finnmarku ..	317	-	37	53	23	15	13	176
Utlandet og uoppgitt	21	-	1	2	-	-	2	16

¹ Alder per 31. desember 2001.

Tabell 10. Kandidater til fag- og svenneprøve, etter type og bestått. Skoleårene 1998/1999 -2001/2002. 1. oktober 2001-30. september 2002

Skoleår. 1. okt. - 30. sept.	I alt	Fag- og svenneprøver			Prosent bestått			
		Lær- linger	Praksis- kandidater	Elever ¹	I alt	Lær- linger	Praksis- kandidater	Elever ¹
1998/1999	31 025	13 856	16 382	787	94	93	95	70
1999/2000	23 714	13 919	9 148	647	94	93	96	75
2000/2001	20 803	12 732	7 446	625	93	92	96	70
2001/2002	20 018	12 345	7 130	543	92	92	95	63

¹ Elever som har avlagt fag- og svenneprøve etter fullført opplæring i skole.

Færre fullførte utdanninger

Det ble fullført vel 29 300 universitets- og høyskoleutdanninger i studieåret 2001/2002. Dette er nesten 6 prosent færre enn foregående studieår.

I overkant av 22 600 av de fullførte universitets- og høyskoleutdanningene ble gjennomført på lavere nivå, det vil si utdanning med varighet inntil 4 år. Drøye 6 700 av de fullførte utdanningene var på høyere nivå, utdanninger med varighet på mer enn 4 år. Nedgangen fra året før var på noe over 5 prosent på lavere nivå og nær 7 prosent på høyere nivå. Det var en liten økning i tallet på fullførte utdanninger på begge nivåer fra studieåret 1996/1997 til studieåret 2000/2001.

Kvinner i stort flertall

Det var en stor overvekt av kvinner blant dem som fullførte en universitets- eller høyskoleutdanning i 2001/2002. Nær 17 700 eller 60 prosent av utdanningene ble fullført av kvinner. Tilsvarende tall for 1996/1997 var 57 prosent. På lavere nivå økte kvinneandelen fra 60 til nesten 64 prosent i denne perioden og på høyere nivå fra 47 til 48 prosent.

Det var dobbelt så mange kvinner som menn blant de 16 200 som fullførte en utdanning ved statlige høyskoler i 2001/2002, mens det var litt flere kvinner enn menn blant de 8 400 som fullførte en universitetsutdanning.

Blant dem som fullførte en utdanning innen fagfeltet "helse-, sosial- og idrettsfag" var kvinnene i meget stort flertall. Det samme var tilfellet for fagfeltet "lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk". Mennene var i flertall innen fagfeltet "naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag", mens de andre store fagfeltene, "samfunnsfag og juridiske fag" og "økonomiske og administrative fag", hadde en jevnere fordeling av menn og kvinner blant dem som fullførte en universitets- eller høyskoleutdanning i studieåret 2001/2002.

Tabell 1. Fullførte universitets- og høgskoleutdanninger, etter utdanningens nivå og kjønn. 1996/1997, 2000/2001 og 2001/2002

	1996/1997	2000/2001	2001/2002
I alt	30 026	31 108	29 344
Menn	12 842	12 703	11 688
Kvinner	17 184	18 405	17 656
Lavere grad/Bachelor	23 066	23 906	22 624
Menn	9 159	8 906	8 200
Kvinner	13 907	15 000	14 424
Høyere grad/Master	6 959	7 202	6 720
Menn	3 682	3 797	3 488
Kvinner	3 277	3 405	3 232

Tabell 2. Fullførte universitets- og høgskoleutdanninger, etter kjønn og fagfelt. 1996/97, 2000/01-2001/02

Fagfelt	I alt			Menn			Kvinner		
	1996/1997	2000/2001	2001/2002	1996/1997	2000/2001	2001/2002	1996/1997	2000/2001	2001/2002
I alt	30 026	31 108	29 344	12 842	12 703	11 688	17 184	18 405	17 656
Humanistiske og estetiske fag	2 949	2 165	2 256	1 033	759	804	1 916	1 406	1 452
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	4 542	5 893	5 517	937	1 392	1 290	3 605	4 501	4 227
Samfunnsfag og juridiske fag	2 983	2 929	2 594	1 287	1 232	1 114	1 696	1 697	1 480
Økonomiske og administrative fag	6 181	5 366	4 885	3 396	2 857	2 543	2 785	2 509	2 342
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	5 938	5 793	5 095	4 385	4 197	3 643	1 553	1 596	1 452
Helse-, sosial- og idrettsfag	6 193	7 234	7 299	1 108	1 279	1 232	5 085	5 955	6 067
Primærnæringsfag	275	267	185	182	146	117	93	121	68
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	433	846	940	307	674	763	126	172	177
Uoppgitt fagfelt	532	615	573	207	167	182	325	448	391

Tabell 3. Fullførte universitets- og høgskoleutdanninger, etter utdanningens nivå, kjønn og skoleslag. 2001/2002

	I alt			Lavere grad/Bachelor			Høyere grad/Master		
	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner
I alt	29 344	11 688	17 656	22 624	8 200	14 424	6 720	3 488	3 232
Universiteter	8 442	4 097	4 345	2 715	1 215	1 500	5 727	2 882	2 845
Statlige høgskoler	16 232	5 369	10 863	15 810	5 116	10 694	422	253	169
Militære høgskoler	447	407	40	385	352	33	62	55	7
Andre høgskoler	4 223	1 815	2 408	3 714	1 517	2 197	509	298	211

6 av 10 studenter er kvinner

Studenttallene fortsetter å stige ved de aller fleste universiteter og høyskoler. 1. oktober 2002 var det registrert i underkant av 42 000 flere kvinner enn menn i høyere utdanning. Kvinner er i flertall ved de aller fleste lærestedene. Totalt er nå 60 prosent av studentene kvinner.

Økt studenttall ved de fleste læresteder

Det totale antall studenter økte i perioden 1997 til 2002. Universitetene sett under ett hadde en nedgang i studenttallet fra 1997 til 2001, for så å få en økning i 2002. Dette gjelder for universitetene i Oslo og Bergen. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) hadde en økning i antall studenter i alle årene i perioden, mens Universitetet i Tromsø hadde en svak nedgang hvert år.

Nesten alle høyskolene hadde flere registrerte studenter i 2002 enn 1997. Alle lærestedene hadde flere studenter i 2001 enn i 1997, unntatt de militære høyskolene og gruppen av andre statlige høyskoler som hadde en nedgang i studenttallet. De aller fleste hadde også en økning fra 2001 til 2002, unntatt høyskolene i Lillehammer, Telemark, Molde, Bodø, Nesna og Finnmark. Størst økning antall studenter i perioden hadde Høgskolen i Sør-Trøndelag, med over 2 600 flere studenter fra 1997 til 2002.

Økningen i det registrerte studenttallet ved Handelshøgskolen BI skyldes at studenter registrerte på bedriftskurs også inngår i statistikken for 2002. Disse utgjorde om lag 8 000 av studentene ved lærestedet i 2002.

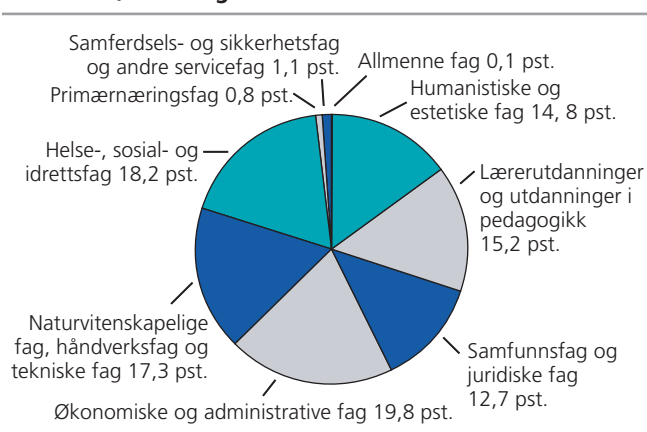
Kvinner er i flertall

Høsten 2002 var det registret 41 744 flere kvinner enn menn i høyere utdanning. Det gir en kvinneandel på 59,8 prosent, mot 57,6 prosent i 1997. Et flertall av de nye studentene i 2002 var kvinner. De aller fleste universitet og høyskoler hadde overvekt av kvinnelige studenter i 2002. Unntakene er NTNU, Norges Handelshøyskole, Høgskolen i Narvik og gruppen "Andre statlige høyskoler", hvor menn var i overvekt.

Jevn fordeling på fagfeltene

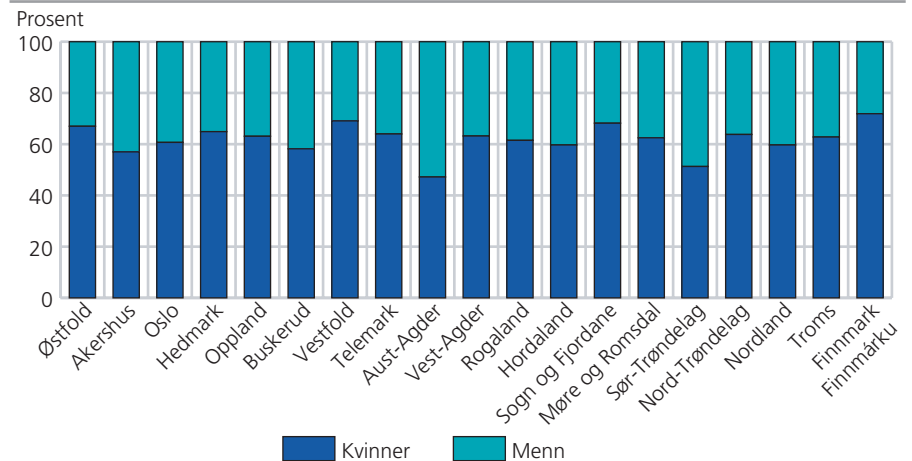
1. oktober 2002 var det flest studenter registrert på fagfelt for økonomiske og administrative fag. Dette må sees i sammenheng med det store antallet studenter ved Handelshøgskolen BI som studentstatistikken omfatter. Helse-, sosial- og idrettsfag har den nest største studentmassen, tett etterfulgt av naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag. Fagfeltene med færrest antall registrerte studenter er primærnæringsfag og samferdsels- og sikkerhetsfag.

Studenter, etter fagfelt. 1. oktober 2002.¹

¹ Uoppgitt fagfelt er ikke inkludert.

Studenter, etter skolefylke og kjønn. 1. oktober 2002¹. Prosent

¹ Uoppgitt skolefylke er ikke inkludert.

Ikke store geografiske forskjeller

Omtrent alle fylker hadde en oppgang i antall registrerte studenter fra 1997 til 2002. Oslo hadde imidlertid en tilbakegang fra 1997 til 2001. Finnmark hadde færre studenter i 2002 enn i 2001.

Doktorgradsstudenter er ikke med

Fra 2002 inkluderer ikke SSB personer registrert på doktorgradsprogram i statistikken over studenter ved universitet og høyskoler. Disse personene regnes som sysselsatte og ikke studenter. Personer registrert på doktorgradsprogram er utelatt for alle år i tabell 1-4.

Tabell 1. Studenter etter kjønn, skoleslag, eieform og lærested. 1. oktober 1997, 2001 og 2002

Skoleslag, eieform og lærested	I alt			Menn			Kvinner		
	1997	2001	2002	1997	2001	2002	1997	2001	2002
I alt	176 967	192 898	212 420	75 007	76 959	85 338	101 960	115 939	127 082
Universiteter i alt	80 439	76 670	80 559	37 570	34 368	35 761	42 869	42 302	44 798
Stat	79 706	75 742	79 742	37 268	34 064	35 482	42 438	41 678	44 260
Universitetet i Oslo	34 833	29 649	31 397	14 704	12 008	12 566	20 129	17 641	18 831
Universitetet i Bergen	15 774	15 749	16 525	6 951	6 634	6 822	8 823	9 115	9 703
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet ...	16 534	17 966	18 933	9 088	9 489	9 953	7 446	8 477	8 980
Universitetet i Tromsø	6 033	5 696	5 668	2 809	2 458	2 411	3 224	3 238	3 257
Norges Handelshøyskole	2 679	2 715	2 723	1 812	1 698	1 698	867	1 017	1 025
Norges Landbrukshøgskole	2 177	2 255	2 478	1 073	1 000	1 090	1 104	1 255	1 388
Andre vitenskapelige høgskoler	1 685	1 712	2 018	831	777	942	854	935	1 076
Privat	733	928	817	302	304	279	431	624	538
Menighetsfakultetet	733	928	817	302	304	279	431	624	538
Høgskoler i alt	96 528	116 228	131 861	37 437	42 591	49 577	59 091	73 637	82 284
Statlige høgskole	76 113	90 244	94 339	27 627	31 086	32 543	48 486	59 158	61 796
Høgskolen i Østfold	4 420	4 620	4 718	1 572	1 524	1 525	2 848	3 096	3 193
Høgskolen i Akershus	2 179	2 980	3 019	622	697	729	1 557	2 283	2 290
Høgskolen i Oslo	8 578	9 208	9 698	2 404	2 409	2 625	6 174	6 799	7 073
Høgskolen i Hedmark	4 602	5 044	5 582	1 481	1 736	1 959	3 121	3 308	3 623
Høgskolen i Gjøvik	1 184	1 409	1 828	675	681	873	509	728	955
Høgskolen i Lillehammer	2 098	2 623	2 498	611	737	689	1 487	1 886	1 809
Høgskolen i Buskerud	1 830	2 258	2 495	884	950	964	946	1 308	1 531
Høgskolen i Vestfold	3 254	3 806	4 308	1 071	1 195	1 272	2 183	2 611	3 036
Høgskolen i Telemark	3 684	4 504	4 332	1 331	1 554	1 478	2 353	2 950	2 854
Høgskolen i Agder	6 067	7 175	7 393	2 437	2 839	2 981	3 630	4 336	4 412
Høgskolen i Stavanger	6 379	6 987	7 637	2 511	2 566	2 719	3 868	4 421	4 918
Høgskolen Stord/Haugesund	1 991	2 001	2 119	642	588	637	1 349	1 413	1 482
Høgskolen i Bergen	4 109	5 603	5 611	1 539	1 824	1 883	2 570	3 779	3 728
Høgskolen i Sogn og Fjordane	2 179	2 909	3 048	652	934	969	1 527	1 975	2 079
Høgskolen i Molde	1 323	1 460	1 378	699	678	653	624	782	725
Høgskolen i Ålesund	1 133	1 224	1 351	537	545	578	596	679	773
Høgskolen i Volda	2 441	2 581	2 748	832	731	795	1 609	1 850	1 953
Høgskolen i Sør-Trøndelag	4 849	6 917	7 465	1 998	2 994	3 302	2 851	3 923	4 163
Høgskolen i Nord-Trøndelag	3 182	4 010	4 227	1 173	1 462	1 530	2 009	2 548	2 697
Høgskolen i Bodø	3 332	4 117	4 106	1 305	1 446	1 447	2 027	2 671	2 659
Høgskolen i Narvik	578	969	1 099	413	661	718	165	308	381
Høgskolen i Nesna	1 023	1 412	1 243	334	460	371	689	952	872
Høgskolen i Harstad	1 042	1 314	1 436	321	331	384	721	983	1 052
Høgskolen i Tromsø	2 625	2 649	2 861	987	811	874	1 638	1 838	1 987
Høgskolen i Finnmark	1 912	2 265	1 900	567	704	548	1 345	1 561	1 352
Samisk høgskole	119	199	239	29	29	40	90	170	199
Militære høgskoler	642	574	681	613	534	635	29	40	46
Andre høgskoler	19 773	25 410	36 841	9 197	10 971	16 399	10 576	14 439	20 442
Stat	2 003	1 592	1 606	1 097	824	804	906	768	802
Privat	17 770	23 818	35 235	8 100	10 147	15 595	9 670	13 671	19 640
Av dette									
Handelshøyskolen BI	10 904	13 979	25 908	6 018	6 781	12 549	4 886	7 198	13 359

Tabell 2. Studenter etter alder og skoleslag. Absolutte tall og prosent. 1. oktober 2002

Alder	I alt	Uni- versi- teter	Statlige høg- skoler	Mili- tære høg- skoler	Andre høg- skoler	I alt	Uni- versi- teter	Stat- lige høg- skoler	Mili- tære høg- skoler	Andre høg- skoler
	Absolutte tall					Prosent				
I alt	212 420	80 559	94 339	681	36 841	100,0	37,9	44,4	0,3	17,3
Under 19 år	223	125	61	2	35	100,0	56,1	27,4	0,9	15,7
19 år	7 341	3 389	3 057	35	860	100,0	46,2	41,6	0,5	11,7
20 "	15 444	6 602	6 506	44	2 292	100,0	42,7	42,1	0,3	14,8
21 "	18 523	6 967	8 271	85	3 200	100,0	37,6	44,7	0,5	17,3
22 "	19 040	7 152	8 315	114	3 459	100,0	37,6	43,7	0,6	18,2
23 "	17 642	7 080	7 415	75	3 072	100,0	40,1	42,0	0,4	17,4
24 "	15 676	7 018	6 060	67	2 531	100,0	44,8	38,7	0,4	16,1
25 "	12 891	6 307	4 654	36	1 894	100,0	48,9	36,1	0,3	14,7
26 "	10 928	5 551	3 899	35	1 443	100,0	50,8	35,7	0,3	13,2
27 "	9 352	4 814	3 285	37	1 216	100,0	51,5	35,1	0,4	13,0
28 "	8 042	3 794	2 979	28	1 241	100,0	47,2	37,0	0,3	15,4
29 "	6 770	3 038	2 673	34	1 025	100,0	44,9	39,5	0,5	15,1
30-34 år	23 131	7 659	11 049	68	4 355	100,0	33,1	47,8	0,3	18,8
35 år og over..	47 417	11 063	26 115	21	10 218	100,0	23,3	55,1	0,0	21,5
Menn	85 338	35 761	32 543	635	16 399	100,0	41,9	38,1	0,7	19,2
Under 19 år	81	38	22	2	19	100,0	46,9	27,2	2,5	23,5
19 år	2 044	861	851	33	299	100,0	42,1	41,6	1,6	14,6
20 "	5 807	2 487	2 267	44	1 009	100,0	42,8	39,0	0,8	17,4
21 "	7 402	2 982	2 831	79	1 510	100,0	40,3	38,2	1,1	20,4
22 "	8 236	3 359	3 120	103	1 654	100,0	40,8	37,9	1,3	20,1
23 "	7 914	3 403	2 924	68	1 519	100,0	43,0	36,9	0,9	19,2
24 "	7 481	3 456	2 653	65	1 307	100,0	46,2	35,5	0,9	17,5
25 "	6 132	3 116	2 002	34	980	100,0	50,8	32,6	0,6	16,0
26 "	5 118	2 727	1 658	35	698	100,0	53,3	32,4	0,7	13,6
27 "	4 315	2 343	1 351	34	587	100,0	54,3	31,3	0,8	13,6
28 "	3 525	1 786	1 143	25	571	100,0	50,7	32,4	0,7	16,2
29 "	2 989	1 521	992	32	444	100,0	50,9	33,2	1,1	14,9
30-34 år	9 269	3 598	3 690	64	1 917	100,0	38,8	39,8	0,7	20,7
35 år og over..	15 025	4 084	7 039	17	3 885	100,0	27,2	46,8	0,1	25,9
Kvinner	127 082	44 798	61 796	46	20 442	100,0	35,3	48,6	0,0	16,1
Under 19 år	142	87	39	-	16	100,0	61,3	27,5	-	11,3
19 år	5 297	2 528	2 206	2	561	100,0	47,7	41,6	0,0	10,6
20 "	9 637	4 115	4 239	-	1 283	100,0	42,7	44,0	-	13,3
21 "	11 121	3 985	5 440	6	1 690	100,0	35,8	48,9	0,1	15,2
22 "	10 804	3 793	5 195	11	1 805	100,0	35,1	48,1	0,1	16,7
23 "	9 728	3 677	4 491	7	1 553	100,0	37,8	46,2	0,1	16,0
24 "	8 195	3 562	3 407	2	1 224	100,0	43,5	41,6	0,0	14,9
25 "	6 759	3 191	2 652	2	914	100,0	47,2	39,2	0,0	13,5
26 "	5 810	2 824	2 241	-	745	100,0	48,6	38,6	-	12,8
27 "	5 037	2 471	1 934	3	629	100,0	49,1	38,4	0,1	12,5
28 "	4 517	2 008	1 836	3	670	100,0	44,5	40,6	0,1	14,8
29 "	3 781	1 517	1 681	2	581	100,0	40,1	44,5	0,1	15,4
30-34 år	13 862	4 061	7 359	4	2 438	100,0	29,3	53,1	0,0	17,6
35 år og over..	32 392	6 979	19 076	4	6 333	100,0	21,5	58,9	0,0	19,6

Tabell 3. Studenter etter kjønn og fagfelt. 1. oktober 2002

Fagfelt	I alt	Menn	Kvinner
I alt	212 420	85 338	127 082
Allmenne fag	141	110	31
Humanistiske og estetiske fag	31 450	11 489	19 961
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	32 107	7 156	24 951
Samfunnsfag og juridiske fag	26 855	10 402	16 453
Økonomiske og administrative fag	42 037	20 055	21 982
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	36 751	25 755	10 996
Helse-, sosial- og idrettsfag	38 573	7 495	31 078
Primærnæringsfag	1 651	892	759
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	2 329	1 763	566
Uoppgitt fagfelt	526	221	305

Tabell 4. Studenter etter kjønn og skolefylke. 1. oktober 1997, 2001 og 2002

Skolefylke	I alt			Menn			Kvinner		
	1997	2001	2002	1997	2001	2002	1997	2001	2002
I alt	176 967	192 897	212 420	75 007	76 958	85 338	101 960	115 939	127 082
Østfold	4 617	4 834	5 169	1 670	1 620	1 708	2 947	3 214	3 461
Akershus	7 840	9 651	12 452	3 966	3 856	5 358	3 874	5 795	7 094
Oslo	55 513	53 478	60 429	22 477	20 668	23 762	33 036	32 810	36 667
Hedmark	4 602	5 043	5 582	1 481	1 735	1 959	3 121	3 308	3 623
Oppland	3 525	4 283	4 687	1 428	1 551	1 730	2 097	2 732	2 957
Buskerud	2 169	2 759	3 140	1 072	1 211	1 312	1 097	1 548	1 828
Vestfold	3 433	4 066	4 720	1 169	1 326	1 457	2 264	2 740	3 263
Telemark	3 896	4 787	5 041	1 452	1 706	1 816	2 444	3 081	3 225
Aust-Agder	1 605	2 206	2 231	758	1 203	1 177	847	1 003	1 054
Vest-Agder	4 557	5 432	5 888	1 727	1 880	2 164	2 830	3 552	3 724
Rogaland	8 618	9 593	10 838	3 587	3 749	4 170	5 031	5 844	6 668
Hordaland	26 082	28 390	30 844	11 388	11 491	12 426	14 694	16 899	18 418
Sogn og Fjordane	2 179	2 909	3 048	652	934	969	1 527	1 975	2 079
Møre og Romsdal	5 151	5 603	5 950	2 209	2 115	2 229	2 942	3 488	3 721
Sør-Trøndelag	22 596	26 188	28 220	11 359	12 771	13 754	11 237	13 417	14 466
Nord-Trøndelag	3 182	4 010	4 227	1 173	1 462	1 530	2 009	2 548	2 697
Nordland	5 029	6 780	6 833	2 113	2 721	2 754	2 916	4 059	4 079
Troms	9 700	9 822	10 279	4 117	3 672	3 820	5 583	6 150	6 459
Finnmark Finnmarku	2 031	2 489	2 161	596	753	608	1 435	1 736	1 553
Uoppgitt	642	574	681	613	534	635	29	40	46

Flere elever i videregående

Etter at antall elever i videregående opplæring har gått ned de siste årene, viser tallene for 2002 en økning. Det var nærmere 4 500 flere elever i 2002 enn året før. Dette er en økning på nærmere 3 prosent.

Det var om lag 167 400 elever i videregående opplæring høsten 2002. Tilsvarende tall for 2001 var 162 900. Mens antall elever innenfor allmennfaglige studieretninger (studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag, musikk, dans og drama og idrettsfag) sank fra 92 700 til 88 800, steg elevtallet innenfor yrkesfaglige studieretninger fra 70 200 til 78 600 fra 2001 til 2002. Forskjellen mellom antall elever på allmennfaglige og på yrkesfaglige studieretninger blir altså mindre.

Antall lærlinger viser en svak nedgang fra året før, men må allikevel sies å være nokså konstant.

Det var også nedgang i antall elever som tok annen videregående utdanning – for eksempel Næringsakademiet, forsvaret og bibelskoler – mens elevtallet ved folkehøgskolene var nærmest uforandret i forhold til året før. Størst nedgang var det i antall elever på arbeidsmarkedskurs. Her var nedgangen hele 13 prosent fra 2001 til 2002.

Over 80 prosent av 16-18-åringene i alle fylker var i videregående opplæring i 2002

I Hordaland var over 91 prosent av 16-18-åringene i videregående opplæring i 2002. Også Sør-Trøndelag, Hedmark og Vest-Agder har en stor del av sine 16-18-åringene i videregående opplæring. Alle tre fylkene har et omfang på over 90 prosent. De fylkene som hadde lavest andel av 16-18-åringene i videregående opplæring, var Finnmark med vel 82 prosent, og Troms og Oslo med om lag 84 prosent.

Antallet elever og lærlinger over 30 år som tok videregående opplæring hadde økt med 6 prosent fra 2001 og var oppe i over 9 500 i 2002, mens det bare var små endringer for de andre aldersgruppene. I Oppland var nærmere 13 prosent av elevene og lærlingene over 30 år, og i Nord-Trøndelag var det vel 10 prosent i denne aldersgruppen. I Akershus og Møre og Romsdal var litt over 2 prosent av elevene og lærlingene i videregående opplæring over 30 år.

Fortsatt tradisjonelle kjønnsmonstre i videregående opplæring

Tallene for 2002 viser at gutter er i klart flertall på de tradisjonelle guttelinjene innenfor yrkesfaglige studieretninger som for eksempel byggfag, tekniske byggfag, elektrofag og mekaniske fag. Jentene velger helst helse- og sosialfag, formgivingsfag, hotell- og næringsmiddelfag og salg og service når de velger yrkesfag. Men det er fremdeles studieretning for allmenne, økonomiske og administrative fag som har flest elever, og også her er jenteandelen størst. Det har imidlertid vært en nedgang i antall elever på denne studieretningen fra om lag 81 800 elever i 2001 til om lag 77 500 i 2002.

13 av de 15 studieretningene har hatt en økning i elevtallet, og det er bare studieretningene for allmenne, økonomiske og administrative fag og for formgivingsfag som har hatt en tilbakegang i elevtallene med henholdsvis 5 og 2 prosent.

De to studieretningene medier og kommunikasjon og salg og service økte mest. Begge studieretningene var nye i 2000 og læreplanene for de siste videregående kursene ble ferdigstilt sommeren 2002. Dette kan forklare den sterke veksten i elevtallene fra 2001 til 2002. Salg og service har økt fra 2 500 til om lag 4 000 elever og har en kvinneandel på 61 prosent. Medier og kommunikasjon har økt fra omkring 1 500 til litt over 3 000 elever, og her er kvinneandelen 59 prosent.

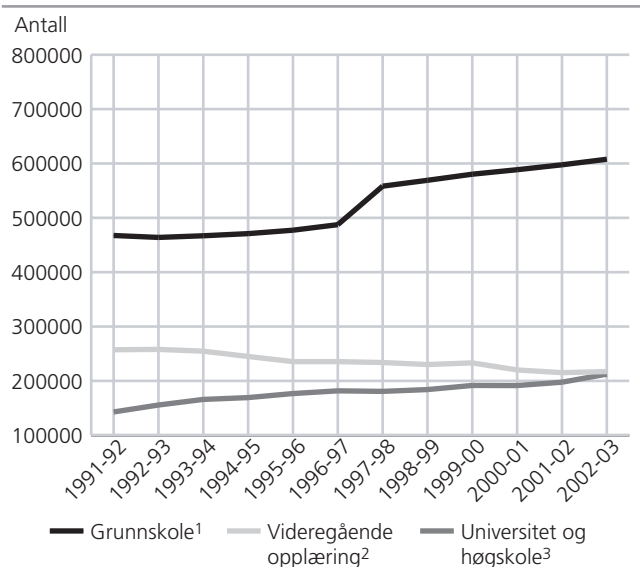
Enkelte av de andre studieretningene har også hatt en sterk vekst. Antall elever på kjemi- og prosessfag har økt med 23 prosent, på byggfag med litt over 19 prosent og på tekniske byggfag med vel 12 prosent. På studieretning for byggfag økte elevtallet fra litt over 5 000 i 2001 til om lag 6 000 i 2002.

Teknisk fagskole mer populær

De tekniske fagskolene har hatt en økning i studenttallet på over 400 fra 2001 til 2002. Det var om lag 3 100 studenter til sammen på de ni linjene i teknisk fagskole i 2002. Kvinneandelen var høyere i 2002 enn året før, men kvinnene utgjør fremdeles under 5 prosent av studentene.

Tidligere lov om teknisk fagskole er erstattet av lov om fagskoleutdanning som trådte i kraft 20. juni 2003.

Antall elever og studenter, etter skoleslag. Skoleårene 1991/92-2002/03

¹ Elever i spesialklasser og i egne klasser for språklige minoriteter er ikke inkludert. ² Elever i videregående opplæring, lærlinger, elever på AMO-kurs, folkehøgskoler og annen videregående utdanning. ³ En del av økningen i studenttallet i høyere utdanning skyldes at rundt 8 000 studenter som var registrerte på bedriftskurs ved Handelshøgskolen BI også inngår i statistikken for 2002.

Flertall av menn ved tre institusjoner for høyere utdanning

Høsten 2002 var det kun tre institusjoner for høyere utdanning som hadde et flertall av mannlige studenter. Disse var NTNU, Norges Handelshøyskole (NHH) og Høgskolen i Narvik. NTNU tilbyr studier som leder til Master i teknologi (tidligere sivilingeniørstudiet), NHH tilbyr siviløkonomutdanning og flere av studiene ved Høgskolen i Narvik er teknologirettede. Alle disse studiene har tradisjonelt vært mannsdominerte. I tillegg var kvinneandelen svært lav ved de militære høyskolene, med under 7 prosent kvinnelige studenter.

Mange studenter har foreldre med høyere utdanning

Nesten 57 prosent av studentene ved universitetene og de vitenskapelige høyskolene har foreldre med utdanning på universitets- eller høyskolenivå. Ved de statlige høyskolene er andelen på vel 33 prosent. Over 23 prosent av studentene ved universitetene og de vitenskapelige høyskolene har foreldre med lang høyere utdanning, mens andelen er i underkant av 8 prosent ved de statlige høyskolene.

En rekke studenter over 30 år

Over 33 prosent av studentene som var registrert i høyere utdanning høsten 2002 var 30 år eller eldre. Andelen som var 35 år eller eldre var på vel 22 prosent. Et flertall av studentene i aldersgruppen 30 år og eldre er registrerte ved høgschooler. I aldersgruppen 35 år og eldre er det 63 prosent kvinner ved universitetene og de vitenskapelige høgschoolene. Ved høgschoolene er nærmere 70 prosent av studentene i denne aldersgruppen kvinner.

Økning i antall studenter ved de fleste institusjonene

Universitetene og de vitenskapelige høgschoolene sett under ett hadde en nedgang i antall studenter fra 2000 til 2001, for så å få en oppgang i 2002. Universitetet i Bergen og Norges Landbrukshøgschool hadde en økning i studenttallet både i 2001 og 2002. Menighetsfakultetet hadde en nedgang i studenttallet både i 2001 og 2002.

Samlet sett hadde høgschoolene en økning i studentmassen både i 2001 og 2002. Bare seks av høgschoolene hadde en nedgang i studenttallet fra 2001 til 2002.

Den store økningen i antall studenter ved Handelshøgschoolen BI skyldes at også studenter på bedriftskurs også inngår i statistikken for 2002. Disse utgjorde om lag 8 000 av studentene ved høgschoolen i 2002.

Tabell 1. Elever og studenter, etter foreldrenes utdanningsnivå og skoleslag. 1. oktober 2002. Prosent

Skoleslag	Foreldrenes utdanningsnivå						Foreldrenes utdanningsnivå. Prosent					
	I alt ²	Lang høyere utdanning	Kort høyere utdanning	Videregående skole-nivå	Grunnskole-nivå	Uopp-gitt	I alt	Lang høyere utdanning	Kort høyere utdanning	Videregående skole-nivå	Grunnskole-nivå	Uopp-gitt
I alt	429 595	49 476	116 209	215 263	27 420	21 227	100,0	11,5	27,1	50,1	6,4	4,9
Videregående skoler allmennfag	88 806	13 469	30 678	39 605	2 871	2 183	100,0	15,2	34,5	44,6	3,2	2,5
Videregående skoler yrkesfag ¹	78 583	2 913	15 016	52 728	6 171	1 755	100,0	3,7	19,1	67,1	7,9	2,2
Annen videregående utdanning ¹	9 580	873	2 233	4 487	819	1 168	100,0	9,1	23,3	46,8	8,5	12,2
Folkehøgschooler	5 713	744	1 861	2 172	120	816	100,0	13,0	32,6	38,0	2,1	14,3
Arbeidsmarkedskurs ..	5 408	109	340	1 956	941	2 062	100,0	2,0	6,3	36,2	17,4	38,1
Lærlinger	29 085	855	5 052	20 555	2 233	390	100,0	2,9	17,4	70,7	7,7	1,3
Universiteter	80 559	19 025	26 615	26 276	2 715	5 928	100,0	23,6	33,0	32,6	3,4	7,4
Statlige høgschooler	94 339	7 331	24 114	49 332	8 801	4 761	100,0	7,8	25,6	52,3	9,3	5,0
Militære høgschooler	681	105	212	343	21	-	100,0	15,4	31,1	50,4	3,1	-
Andre høgschooler	36 841	4 052	10 088	17 809	2 728	2 164	100,0	11,0	27,4	48,3	7,4	5,9

¹ Tidligere år har annen videregående utdanning vært inkludert i videregående skoler yrkesfag. ² En del av økningen i studenttallet i høyere utdanning skyldes at rundt 8 000 studenter registrerte på bedriftskurs ved Handeølschoolen BI også inngår i statistikken for 2002.

Tabell 2. Elever og studenter etter alder, kjønn og skoleslag. 1. oktober 2002

Kjønn og skoleslag	I alt ¹	Alder					
		-15	16-18	19-24	25-29	30-34	35-
Elever og studenter i alt	429 595	585	146 309	140 891	55 425	28 420	57 965
Folkehøgskoler	5 713	-	1 104	4 305	126	58	120
Videregående skoler	211 462	581	144 986	42 920	7 316	5 231	10 428
Høgskoler	131 861	3	95	55 458	24 479	15 472	36 354
Universiteter	80 559	1	124	38 208	23 504	7 659	11 063
Menn	196 904	195	74 530	65 735	25 807	11 574	19 063
Folkehøgskoler	2 018	-	445	1 386	79	33	75
Videregående skoler	109 548	193	74 006	25 465	3 649	2 272	3 963
Høgskoler	49 577	1	42	22 336	10 586	5 671	10 941
Universiteter	35 761	1	37	16 548	11 493	3 598	4 084
Kvinner	232 691	390	71 779	75 156	29 618	16 846	38 902
Folkehøgskoler	3 695	-	659	2 919	47	25	45
Videregående skoler	101 914	388	70 980	17 455	3 667	2 959	6 465
Høgskoler	82 284	2	53	33 122	13 893	9 801	25 413
Universiteter	44 798	-	87	21 660	12 011	4 061	6 979

¹ En del av økningen i studenttallet i høyere utdanning skyldes at rundt 8 000 studenter registrerte på bedriftskurs ved Handeølhøgskolen BI også inngår i statistikkene for 2002.

Tabell 3. Elever ved folkehøgskoler og i videregående utdanning, etter kjønn og skoleslag. 1. oktober 1999-2002

Skoleslag	Elever i alt				Prosentandel kvinner			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
Elever i alt	223 397	220 174	214 240	217 175	49,0	49,1	48,9	48,6
Elever under opplæringsloven	168 934	163 748	162 920	167 389	51,4	51,1	51,0	50,7
Av dette:								
Allmennfaglige studieretninger	96 604	94 431	92 706	88 806	55,0	54,3	53,8	53,4
Yrkesfaglige studieretninger	72 330	69 317	70 214	78 583	46,4	46,8	47,4	47,6
Folkehøgskoler	6 113	5 692	5 710	5 713	66,2	66,1	63,7	64,7
Lærlinger	31 446	29 945	29 325	29 085	30,9	31,4	30,7	29,9
Arbeidsmarkedskurs	4 482	8 175	6 227	5 408	57,5	53,8	53,2	53,4
Annen videregående opplæring	12 422	12 614	10 058	9 580	52,0	54,5	56,9	57,9

Tabell 4. Lærlinger og elever under opplæringsloven, etter alder og bostedsfylke. 1. oktober 2002

Bostedsfylke	I alt		Alder					Prosent av registrert årskull	
			-16	17	18	19-24	25-29	30-	16-18
I alt	196 474	51 700	48 600	44 631	37 033	4 975	9 535	88,6	11,2
Østfold	10 231	2 609	2 524	2 291	1 934	319	554	85,2	11,1
Akershus	18 548	5 598	5 019	4 666	2 622	242	401	89,4	8,3
Oslo	14 665	4 085	3 821	3 478	2 369	342	570	84,0	6,7
Hedmark	7 778	2 067	2 009	1 821	1 400	149	332	90,3	11,4
Oppland	8 527	2 003	1 909	1 761	1 487	286	1 081	89,9	12,0
Buskerud	9 730	2 633	2 519	2 334	1 686	203	355	88,2	10,3
Vestfold	9 967	2 606	2 340	2 153	1 740	338	790	88,6	11,3
Telemark	7 415	1 858	1 854	1 652	1 497	192	362	88,6	12,6
Aust-Agder	5 238	1 349	1 229	1 192	1 037	168	263	89,7	13,0
Vest-Agder	7 608	1 965	1 875	1 815	1 560	166	227	90,3	12,1
Rogaland	18 574	4 937	4 612	4 264	3 840	378	543	90,2	12,5
Hordaland	20 815	5 467	4 982	4 517	4 283	559	1 007	91,4	12,7
Sogn og Fjordane	5 300	1 395	1 333	1 250	1 038	111	173	89,9	12,7
Møre og Romsdal	11 634	2 992	2 897	2 763	2 462	245	275	89,4	13,0
Sør-Trøndelag	11 509	2 997	2 841	2 578	2 323	297	473	90,4	11,9
Nord-Trøndelag	6 865	1 574	1 538	1 422	1 352	264	715	89,1	14,6
Nordland	10 819	2 827	2 672	2 415	2 153	287	465	87,7	12,6
Troms	6 829	1 631	1 589	1 405	1 362	249	593	83,8	12,4
Finnmark	3 250	815	751	632	665	117	270	82,4	13,1
Utlandet og uoppgitt.....	1 172	292	286	222	223	63	86	.	.

Tabell 5. Elever under opplæringsloven, etter utdanningens art (kurstype og studieretning) og kjønn. 1. oktober 2002

Kjønn og studieretning	I alt	Grunnkurs	Videregående kurs I	Videregående kurs II	Annen utdanning under loven
Menn og kvinner	167 389	65 285	55 386	42 688	4 030
Allmenne, økonomiske og administrative fag	77 506	24 033	21 668	30 874	931
Musikk, dans og drama	4 834	1 777	1 565	1 492	-
Idrettsfag	6 466	2 485	2 035	1 946	-
Helse- og sosialfag	16 555	6 745	6 959	2 851	-
Naturbruk	3 943	1 598	1 313	1 032	-
Formgivingsfag	12 233	5 464	4 484	2 285	-
Hotell- og næringsm. fag	6 509	3 762	2 712	35	-
Byggfag	6 118	3 468	2 603	47	-
Tekniske byggfag	2 129	1 067	861	201	-
Elektrofag	9 367	4 717	3 660	990	-
Mekaniske fag	10 132	5 688	4 063	381	-
Kjemi- og prosessfag	896	502	394	-	-
Trearbeidsfag	630	323	270	37	-
Media og kommunikasjon	3 016	1 463	1 063	490	-
Salg og service	3 956	2 193	1 736	27	-
Teknisk fagskole	3 099	-	-	-	3 099
Menn	82 597	33 912	27 415	17 559	3 711
Allmenne, økonomiske og administrative fag	36 283	11 653	10 610	13 261	759
Musikk, dans og drama	1 253	466	410	377	-
Idrettsfag	3 861	1 438	1 250	1 173	-
Helse- og sosialfag	1 362	752	494	116	-
Naturbruk	1 870	732	653	485	-
Formgivingsfag	1 801	831	588	382	-
Hotell- og næringsm. fag	2 782	1 634	1 135	13	-
Byggfag	6 025	3 415	2 564	46	-
Tekniske byggfag	1 915	993	767	155	-
Elektrofag	8 971	4 479	3 531	961	-
Mekaniske fag	9 629	5 378	3 875	376	-
Kjemi- og prosessfag	628	345	283	-	-
Trearbeidsfag	508	278	202	28	-
Media og kommunikasjon	1 238	623	431	184	-
Salg og service	1 519	895	622	2	-
Teknisk fagskole	2 952	-	-	-	2 952
Kvinner	84 792	31 373	27 971	25 129	319
Allmenne, økonomiske og administrative fag	41 223	12 380	11 058	17 613	172
Musikk, dans og drama	3 581	1 311	1 155	1 115	-
Idrettsfag	2 605	1 047	785	773	-
Helse- og sosialfag	15 193	5 993	6 465	2 735	-
Naturbruk	2 073	866	660	547	-
Formgivingsfag	10 432	4 633	3 896	1 903	-
Hotell- og næringsm. fag	3 727	2 128	1 577	22	-
Byggfag	93	53	39	1	-
Tekniske byggfag	214	74	94	46	-
Elektrofag	396	238	129	29	-
Mekaniske fag	503	310	188	5	-
Kjemi- og prosessfag	268	157	111	-	-
Trearbeidsfag	122	45	68	9	-
Media og kommunikasjon	1 778	840	632	306	-
Salg og service	2 437	1 298	1 114	25	-
Teknisk fagskole	147	-	-	-	147

Tabell 6. Læringer og elever under opplæringsloven, etter alder, kjønn og kurstrinn . 1. oktober 2002

	I alt	Alder							
		-16år	17 år	18 år	19 år	20 år	21 år	22 år-24år	25 år-
I alt	196 474	51 700	48 600	44 631	17 048	8 879	4 557	6 549	14 510
GRK	65 285	50 934	7 120	2 547	1 360	806	402	528	1 588
VKI	55 386	691	40 718	6 246	1 940	905	493	728	3 665
VII	42 688	32	561	29 062	4 762	1 811	1 025	1 553	3 882
Annen utdanning under loven	4 030	-	-	52	109	484	609	1 059	1 717
Læringer	29 085	43	201	6 724	8 877	4 873	2 028	2 681	3 658
Menn	102 991	26 466	24 950	22 487	10 312	5 626	2 804	4 012	6 334
GRK	33 912	26 177	4 071	1 452	714	425	210	257	606
VKI	27 415	239	20 521	3 450	1 085	491	229	350	1 050
VII	17 559	13	191	12 578	2 051	664	419	651	992
Annen utdanning under loven	3 711	-	-	49	79	417	563	992	1 611
Læringer	20 394	37	167	4 958	6 383	3 629	1 383	1 762	2 075
Kvinner	93 483	25 234	23 650	22 144	6 736	3 253	1 753	2 537	8 176
GRK	31 373	24 757	3 049	1 095	646	381	192	271	982
VKI	27 971	452	20 197	2 796	855	414	264	378	2 615
VII	25 129	19	370	16 484	2 711	1 147	606	902	2 890
Annen utdanning under loven	319	-	-	3	30	67	46	67	106
Læringer	8 691	6	34	1 766	2 494	1 244	645	919	1 583

Tabell 7. Elever ved folkehøgskoler og i videregående utdanning, etter kjønn, skoleslag og skolens eierforhold. 1. oktober 2002

Skoleslag	Elever i alt	Skolens eierforhold			
		Offentlig		Privat	
		Kvinne	Menn	Kvinne	Menn
Elever i alt	217 175	92 528	102 988	13 081	8 583
Elever under opplæringsloven ..	167 389	80 104	78 734	4 688	3 863
Av dette:					
Allmennfaglige studieretninger	88 806	44 030	38 463	3 379	2 934
Yrkesfaglige studieretninger.....	78 583	36 074	40 271	1 309	929
Folkehøgskoler	5 713	509	222	3 186	1 796
Læringer	29 085	8 691	20 394	-	-
Arbeidsmarkedskurs	5 408	2 886	2 522	-	-
Annen videregående opplæring	9 580	338	1 111	5 207	2 924

Tabell 8. Studenter etter kjønn, skoleslag, eieform og lærested. 1. oktober 2000-2002

Skoleslag, eieform og lærested	I alt ¹			Menn			Kvinner		
	2000	2001	2002	2000	2001	2002	2000	2001	2002
I alt	186 003	192 898	212 420	74 915	76 959	85 338	111 088	115 939	127 082
Universiteter i alt	76 902	76 670	80 559	34 844	34 368	35 761	42 058	42 302	44 798
Stat	75 945	75 742	79 742	34 529	34 064	35 482	41 416	41 678	44 260
Universitetet i Oslo	30 113	29 649	31 397	12 292	12 008	12 566	17 821	17 641	18 831
Universitetet i Bergen	15 374	15 749	16 525	6 585	6 634	6 822	8 789	9 115	9 703
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet	18 137	17 966	18 933	9 611	9 489	9 953	8 526	8 477	8 980
Universitetet i Tromsø	5 572	5 696	5 668	2 416	2 458	2 411	3 156	3 238	3 257
Norges Handelshøyskole	2 740	2 715	2 723	1 790	1 698	1 698	950	1 017	1 025
Norges Landbruks-høgskole	2 190	2 255	2 478	997	1 000	1 090	1 193	1 255	1 388
Andre vitenskapelige høgschooler	1 819	1 712	2 018	838	777	942	981	935	1 076
Privat	957	928	817	315	304	279	642	624	538
Menighetsfakultetet	957	928	817	315	304	279	642	624	538
Høgschooler i alt	109 101	116 228	131 861	40 071	42 591	49 577	69 030	73 637	82 284
Statlige høgschooler	84 880	90 244	94 339	28 941	31 086	32 543	55 939	59 158	61 796
Høgschoolen i Østfold	4 432	4 620	4 718	1 433	1 524	1 525	2 999	3 096	3 193
Høgschoolen i Akershus	2 775	2 980	3 019	652	697	729	2 123	2 283	2 290
Høgschoolen i Oslo	8 792	9 208	9 698	2 279	2 409	2 625	6 513	6 799	7 073
Høgschoolen i Hedmark	4 999	5 044	5 582	1 643	1 736	1 959	3 356	3 308	3 623
Høgschoolen i Gjøvik	1 435	1 409	1 828	711	681	873	724	728	955
Høgschoolen i Lillehammer	2 424	2 623	2 498	674	737	689	1 750	1 886	1 809
Høgschoolen i Buskerud	2 280	2 258	2 495	1 032	950	964	1 248	1 308	1 531
Høgschoolen i Vestfold	3 796	3 806	4 308	1 165	1 195	1 272	2 631	2 611	3 036
Høgschoolen i Telemark	3 726	4 504	4 332	1 208	1 554	1 478	2 518	2 950	2 854
Høgschoolen i Agder	6 540	7 175	7 393	2 648	2 839	2 981	3 892	4 336	4 412
Høgschoolen i Stavanger	6 644	6 987	7 637	2 483	2 566	2 719	4 161	4 421	4 918
Høgschoolen Stord/Haugesund	2 151	2 001	2 119	634	588	637	1 517	1 413	1 482
Høgschoolen i Bergen	5 156	5 603	5 611	1 768	1 824	1 883	3 388	3 779	3 728
Høgschoolen i Sogn og Fjordane	2 782	2 909	3 048	830	934	969	1 952	1 975	2 079
Høgschoolen i Molde	1 497	1 460	1 378	721	678	653	776	782	725
Høgschoolen i Ålesund	1 475	1 224	1 351	621	545	578	854	679	773
Høgschoolen i Volda	2 844	2 581	2 748	824	731	795	2 020	1 850	1 953
Høgschoolen i Sør-Trøndelag	5 896	6 917	7 465	2 424	2 994	3 302	3 472	3 923	4 163
Høgschoolen i Nord-Trøndelag	3 656	4 010	4 227	1 273	1 462	1 530	2 383	2 548	2 697
Høgschoolen i Bodø	3 705	4 117	4 106	1 337	1 446	1 447	2 368	2 671	2 659
Høgschoolen i Narvik	745	969	1 099	487	661	718	258	308	381
Høgschoolen i Nesna	1 442	1 412	1 243	499	460	371	943	952	872
Høgschoolen i Harstad	1 153	1 314	1 436	276	331	384	877	983	1 052
Høgschoolen i Tromsø	2 623	2 649	2 861	786	811	874	1 837	1 838	1 987
Høgschoolen i Finnmark	1 791	2 265	1 900	511	704	548	1 280	1 561	1 352
Samisk høgschool	121	199	239	22	29	40	99	170	199
Militære høgschooler	949	574	681	890	534	635	59	40	46
Andre høgschooler	23 272	25 410	36 841	10 240	10 971	16 399	13 032	14 439	20 442
Stat	1 826	1 592	1 606	995	824	804	831	768	802
Privat	21 446	23 818	35 235	9 245	10 147	15 595	12 201	13 671	19 640
Av dette									
Handelshøyskolen BI	12 284	13 979	25 908	6 016	6 781	12 549	6 268	7 198	13 359

¹ En del av økningen i studenttallet i høyere utdanning skyldes at rundt 8 000 studenter registrerte på bedriftskurs ved Handelshøyskolen BI også inngår i statistikken for 2002.

Tabell 9. Studenter etter alder og skoleslag. Absolutte tall og prosent. 1. oktober 2002

Alder	I alt ¹	Universiteteter	Statlige høyskoler	Militære høyskoler	Andre høyskoler	Absolutte tall				
						I alt	Universiteteter	Statlige høyskoler	Militære høyskoler	Andre høyskoler
I alt	212 420	80 559	94 339	681	36 841	100,0	37,9	44,4	0,3	17,3
Under 19 år	223	125	61	2	35	100,0	56,1	27,4	0,9	15,7
19 år	7 341	3 389	3 057	35	860	100,0	46,2	41,6	0,5	11,7
20 «	15 444	6 602	6 506	44	2 292	100,0	42,7	42,1	0,3	14,8
21 «	18 523	6 967	8 271	85	3 200	100,0	37,6	44,7	0,5	17,3
22 «	19 040	7 152	8 315	114	3 459	100,0	37,6	43,7	0,6	18,2
23 «	17 642	7 080	7 415	75	3 072	100,0	40,1	42,0	0,4	17,4
24 «	15 676	7 018	6 060	67	2 531	100,0	44,8	38,7	0,4	16,1
25 «	12 891	6 307	4 654	36	1 894	100,0	48,9	36,1	0,3	14,7
26 «	10 928	5 551	3 899	35	1 443	100,0	50,8	35,7	0,3	13,2
27 «	9 352	4 814	3 285	37	1 216	100,0	51,5	35,1	0,4	13,0
28 «	8 042	3 794	2 979	28	1 241	100,0	47,2	37,0	0,3	15,4
29 «	6 770	3 038	2 673	34	1 025	100,0	44,9	39,5	0,5	15,1
30 - 34 år	23 131	7 659	11 049	68	4 355	100,0	33,1	47,8	0,3	18,8
35 år og over	47 417	11 063	26 115	21	10 218	100,0	23,3	55,1	0,0	21,5

¹ En del av økningen i studenttallet i høyere utdanning skyldes at rundt 8 000 studenter registrerte på bedriftskurs ved Høyskolen BI også inngår i statistikken for 2002.

Tabell 10. Elever og studenter, etter skoleslag og alder og i prosent av registrert årskull. 1. oktober 2002

Alder per 31.12.2001	Skoleslag							Elever i prosent av registrert årskull		
	I alt ¹	Grunnskoler ²	Videregående skoler ³	Folkehøyskoler	Lærlinger	Høyskoler	Universiteter	Begge kjønn	Menn	Kvinner
I alt	1 037 334	607 739	182377	5713	29085	131861	80559	-	-	-
£6	62 294	62 294						99,7	99,6	99,8
£7	61 553	61 553						99,4	99,4	99,5
£8	61 356	61 356						99,5	99,4	99,7
£9	61 181	61 181						99,7	99,8	99,6
10	62 173	62 173						99,8	99,9	99,8
11	62 795	62 795						99,6	99,6	99,6
12	62 468	62 468						99,1	99,0	99,1
13	61 029	61 025	4	.	.	.	.	99,6	99,4	99,7
14	59 132	59 107	21	.	.	3	1	99,3	99,3	99,3
15	56 503	55 947	556	.	.	.	.	100,2	99,8	100,7
16	51 485		51193	247	43	2	.	93,4	92,9	94,0
17	49 277		48694	375	201	6	1	91,4	91,1	91,7
18	45 547		38131	482	6724	87	123	85,4	83,7	87,2
19	28 790		9435	3137	8877	3952	3389	54,0	50,6	57,5
20	26 218		5242	659	4873	8842	6602	48,1	43,8	52,6
21	24 406		3606	249	2028	11556	6967	45,0	39,5	50,7
22	23 009		2631	133	1205	11888	7152	41,9	37,8	46,2
23	20 496		1926	80	848	10562	7080	36,9	33,9	40,0
24	17 972		1621	47	628	8658	7018	32,2	30,9	33,4
25	14 749		1304	33	521	6584	6307	26,7	25,5	27,8
26	12 526		1153	28	417	5377	5551	21,6	20,3	22,9
27	10 821		1049	36	384	4538	4814	17,8	16,4	19,1
28	9 379		1060	20	257	4248	3794	14,5	12,9	16,2
29	7 950		936	9	235	3732	3038	12,1	10,5	13,7
30 -	86 385		13815	178	1844	51826	18722	-	-	-

¹ En del av økningen i studenttallet i høyere utdanning skyldes at rundt 8 000 studenter registrerte på bedriftskurs ved Høyskolen BI også inngår i statistikken for 2002. ² Aldersfordelingen er basert på årstrinnet elevene går på. 2 558 elever i spesialklasser og i egne klasser for språklige minoriteter er ikke inkludert.

³ Medregnet deltakere i arbeidsmarkedskurs.

30 000 fekk undervisning i norsk med samfunnskunnskap

Hausten 2002 vart det registrert meir enn 30 000 deltakarar på norsk med samfunnskunnskap for vaksne innvandrarakar.

Norsk med samfunnskunnskap er ei innføring i norsk språk og samfunn som kommunane har ansvaret for, men ikkje lovfesta plikt til, å gje vaksne innvandrarakar. Innvandrarakar som får tilbodet, får anten A-løp eller B-løp. Deltakarar som har utdanning tilsvarande grunnskole frå heimlandet får tilbod om A-løp, som er opp til 850 timar. Deltakarar som har utdanning tilsvarande mindre enn grunnskole frå heimlandet får tilbod om opp til 3 000 timar.

Per 1. oktober var det om lag 16 700, eller 55 prosent, som fekk A-løp, medan om lag 13 700, eller 45 prosent, fekk B-løp.

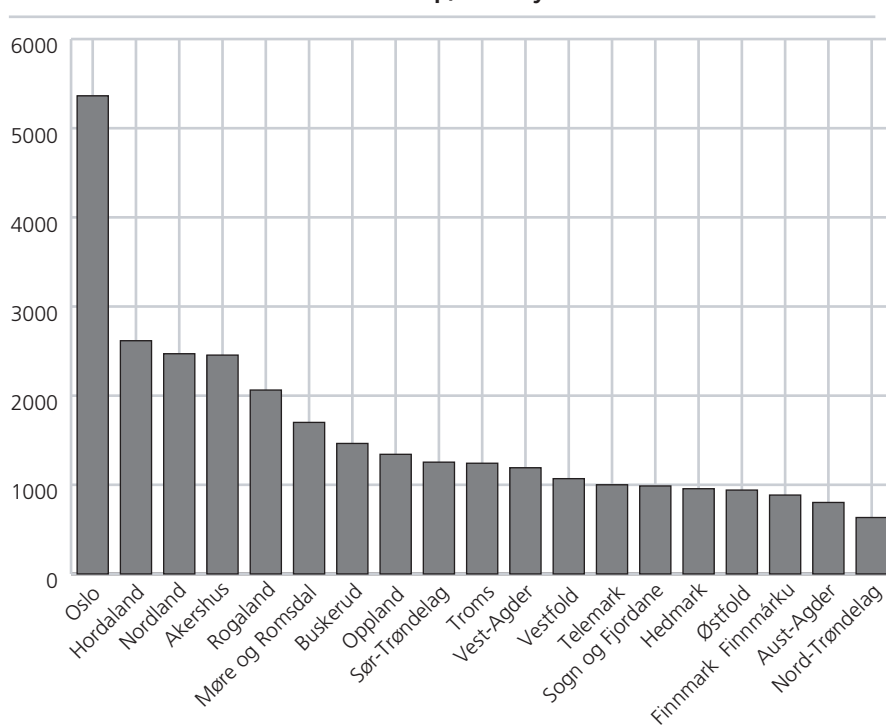
Kjønnsfordelinga var forholdsvis jamn, men kvinner var i fleirtal med 15 861 deltakarar, medan det var 14 572 mannlege deltakarar. Flest deltakarar i norsk med samfunnskunnskap var det i Oslo, Hordaland og Nordland. Desse tre fylka hadde til saman om lag ein tredel av alle deltakarane i norsk med samfunnskunnskap.

10 000 fekk grunnskoleopplæring for vaksne eller spesialundervisning

Frå og med 1. august 2002 har, ifølgje opplæringslova, alle vaksne som treng det rett til grunnskoleopplæring. Kommunane har plikt til å sørge for slik opplæring. Per 1. oktober fekk bortimot 3 700 personar slik opplæring. 57 prosent av dei som fekk grunnskoleopplæring for vaksne var kvinner, 43 prosent var menn.

Vaksne som ikkje får tilfredsstillande utbytte av det ordinære opplærings-tilbodet for vaksne, eller som har særskilt behov for det, har rett til spesialundervisning. I alt var det meir enn 7 000 som fekk spesialundervisning etter enkeltvedtak. Det var noko fleire menn enn kvinner som fekk spesialundervisning. 54 prosent av alle deltakarane i spesialundervisning var menn, medan 46 prosent var kvinner.

Deltakarar i norsk i samfunnskunnskap, etter fylke. 1. oktober 2002

**Tabell 1. Deltakere i norsk med samfunnskunnskap, etter fylke, kjønn, A-løp og B-løp.
1. oktober 2002**

Fylke	I alt	Menn	Kvinner
I alt	30 433	14 572	15 861
Østfold	941	454	487
Akershus	2 455	928	1 527
Oslo	5 363	2 291	3 072
Hedmark	956	531	425
Oppland	1 342	790	552
Buskerud	1 464	659	805
Vestfold	1 069	455	614
Telemark	1 000	517	483
Aust-Agder	802	382	420
Vest-Agder	1 191	561	630
Rogaland	2 063	821	1 242
Hordaland	2 616	1 193	1 423
Sogn og Fjordane	987	527	460
Møre og Romsdal	1 700	824	876
Sør-Trøndelag	1 254	604	650
Nord-Trøndelag	633	329	304
Nordland	2 470	1 558	912
Troms	1 242	691	551
Finnmark Finnmarku	885	457	428
A-løp i alt	16 710	8 136	8 574
Østfold	561	273	288
Akershus	1 664	612	1 052
Oslo	1 413	600	813
Hedmark	515	261	254
Oppland	837	512	325
Buskerud	842	441	401
Vestfold	587	251	336
Telemark	609	341	268
Aust-Agder	425	201	224
Vest-Agder	802	374	428
Rogaland	1 265	515	750
Hordaland	1 613	724	889
Sogn og Fjordane	692	384	308
Møre og Romsdal	997	476	521
Sør-Trøndelag	461	221	240
Nord-Trøndelag	286	129	157
Nordland	1 627	1 032	595
Troms	910	509	401
Finnmark Finnmarku	604	280	324
B-løp i alt	13 723	6 436	7 287
Østfold	380	181	199
Akershus	791	316	475
Oslo	3 950	1 691	2 259
Hedmark	441	270	171
Oppland	505	278	227
Buskerud	622	218	404
Vestfold	482	204	278
Telemark	391	176	215
Aust-Agder	377	181	196
Vest-Agder	389	187	202
Rogaland	798	306	492
Hordaland	1 003	469	534
Sogn og Fjordane	295	143	152
Møre og Romsdal	703	348	355
Sør-Trøndelag	793	383	410
Nord-Trøndelag	347	200	147
Nordland	843	526	317
Troms	332	182	150
Finnmark Finnmarku	281	177	104

Tabell 2. Grunnskoleopplæring og spesialundervisning etter enkeltvedtak for voksne, etter kjønn og fylke. 1. oktober 2002

Fylke	I alt	Menn	Kvinner
Grunnskoleopplæring i alt	3 686	1 592	2 094
Østfold	30	15	15
Akershus	243	117	126
Oslo	540	198	342
Hedmark	126	67	59
Oppland	145	68	77
Buskerud	117	61	56
Vestfold	186	52	134
Telemark	271	121	150
Aust-Agder	194	76	118
Vest-Agder	165	73	92
Rogaland	209	78	131
Hordaland	355	151	204
Sogn og Fjordane	60	39	21
Møre og Romsdal	334	107	227
Sør-Trøndelag	342	158	184
Nord-Trøndelag	18	10	8
Nordland	139	94	45
Troms	147	64	83
Finnmark Finnmarku	65	43	22
Spesialundervisning i alt	7 037	3 789	3 248
Østfold	138	83	55
Akershus	656	391	265
Oslo	973	535	438
Hedmark	276	154	122
Oppland	581	313	268
Buskerud	456	227	229
Vestfold	410	220	190
Telemark	375	200	175
Aust-Agder	187	93	94
Vest-Agder	295	152	143
Rogaland	542	299	243
Hordaland	637	321	316
Sogn og Fjordane	154	89	65
Møre og Romsdal	527	284	243
Sør-Trøndelag	239	122	117
Nord-Trøndelag	95	48	47
Nordland	232	131	101
Troms	134	55	79
Finnmark Finnmarku	130	72	58

Kvinner velger "myke" fag

Humanistiske og estetiske fag er mest populære hos kvinner i private utdanningsinstitusjoner. Nesten halvparten av kvinnene som deltar i "annen videregående utdanning" velger fag innenfor dette fagfeltet.

"Annen videregående utdanning" er utdanning som ikke krever fullført treårig videregående opplæring før opptak, og som ikke er godkjent av Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD), og høyskoleutdanninger som har studiekompetanse eller fagprøve som opptakskrav, men som ikke er godkjent av UFD. "Annen videregående utdanning" består i hovedsak av private utdanningsinstitusjoner. Eksempler her er Næringsakademiet og ulike bibelskoler.

Tall per 1. oktober 2002 viser at om lag 9 600 personer valgte "annen videregående utdanning". Det var en reduksjon i antall elever fra forrige år. Nedgangen utgjorde 5 prosent. Kvinnene var i flertall innenfor disse utdanningene, med en andel på 58 prosent. 85 prosent av elevene gikk i private skoler i 2002. Oslo hadde flest elever innenfor slike opplæringstilbud, med nesten 2 000 elever – en andel på litt over 21 prosent. 85 prosent av disse elevene i Oslo fikk opplæring i private institusjoner. I Finnmark var det færrest i slik utdanning med om lag 80 elever, og vel 68 prosent av disse var å finne i privatskoler. Vel 5 000 av elevene i "annen videregående utdanning" var i aldersgruppen 19-24 år. Dette utgjorde 53 prosent av elevene. Om lag 63 prosent av elevene i aldersgruppen 19-24 år var kvinner.

Litt færre elever på AMO-kurs

Når det gjelder arbeidsmarkedskurs (AMO-kurs), viser tall for 2002 at det var registrert 5 400 elever i en slik utdanning. Det er en nedgang i antall elever fra 2001 på om lag 800 elever. Innenfor arbeidsmarkedsopplæringen utgjorde kvinnene 53 prosent av elevene. Oslo, Hordaland og Rogaland hadde flest deltakere på AMO-kurs. 65 prosent av de som deltok på AMO-kurs var over 30 år. 2 000 av 3 500 personer i denne aldersgruppen var kvinner.

Kvinner velger humanistiske og estetiske fag

Innenfor "annen videregående utdanning" var fagfeltet humanistiske og estetiske fag mest populært. Nesten fire av ti elever valgte fag innenfor dette fagfeltet. Kvinnene utgjorde her to tredjedeler av elevene. Fagfeltet naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag ble valgt av en av fem, hvorav menn var i overvekt med en andel på 58 prosent. I motsetning til kvinnene fordelte mennene seg jevnere på flere fagfelt, slik som naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag, samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag, i tillegg til humanistiske og estetiske fag. En av tre på AMO-kurs tok et kurs innenfor naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag og en av tre allmenne fag. Også her var det forskjell på kvinners og menns valg. Menn foretrakk naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag (48 prosent) og kvinner i større grad allmenne fag (37 prosent).

Materialet omfatter elever som deltar i en utdanning som normalt har en varighet på minst 300 undervisningstimer per år.

En av tre på AMO-kurs har minoritetsspråklig bakgrunn

I alt var det 2 700 elever med minoritetsspråklig bakgrunn på AMO-kurs eller "annen videregående utdanning" – vel 1 900 elever i arbeidsmarkedsopplæring og 800 i "annen videregående utdanning". Kvinneandelen var henholdsvis 56 og 57 prosent. Minoritetsspråklige elever er her definert som førstegenerasjonsinnvandrere og personer som er født i Norge med to utenlandske foreldre og som ikke har norsk, svensk eller dansk landbakgrunn. Disse elevene utgjorde en andel på litt over 38 prosent på AMO-kursene og 10 prosent innenfor "annen videregående utdanning".

Elever på AMO-kurs har foreldre med lav utdanning

Ved å se på foreldrenes utdanningsnivå og ta utgangspunkt i den av foreldrene som har høyest utdanningsnivå, kan en sammenligne elevenes sosiale bakgrunn. Hvis begge foreldrene har like lang utdanning, er mors utdanning benyttet. Kort høyere utdanning omfatter universitets- og høyskoleutdanning av en varighet på inntil 4 år. Lang høyere utdanning omfatter universitets- og høyskoleutdanning av en varighet på mer enn 4 år. For AMO-kurs, der vi har opplysninger om foreldrenes utdanningsnivå, hadde et flertall av elevenes foreldre utdanning på videregående-skolenivå som høyeste fullførte utdanning. Andelen var 58 prosent, mot 57 prosent i befolkningen som helhet. Andelen elever på AMO-kurs med foreldre som hadde høyere utdanning, var 14 prosent (mot 22 prosent i hele befolkningen), mens 28 prosent av elevene hadde foreldre med grunnskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning. I befolkningen som helhet har 21 prosent dette utdanningsnivået.

Tabell 1. Elever i annen videregående utdanning¹, etter kjønn, fagfelt og heltid/deltid. 1. oktober 2002.

Fagfelt	I alt		Menn		Kvinner	
	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid
Fagfelt i alt	8 241	1 339	3 616	419	4 625	920
Allmenne fag	571	229	272	103	299	126
Humanistiske og estetiske fag	3 245	243	1 028	101	2 217	142
Læreutdanning og utdanning i pedagogikk	79	-	59	-	20	-
Samfunnsfag og juridiske fag	322	-	173	-	149	-
Økonomiske og administrative fag	816	19	120	9	696	10
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	1 597	244	960	112	637	132
Helse-, sosial- og idrettsfag	51	518	1	84	50	434
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	1 220	54	903	3	317	51
Uoppgitt	340	32	100	7	240	25

¹ Annen videregående utdanning er utdanning på videregående utdanningsnivå som ikke faller inn under Opplæringsloven, og som ikke er AMO-kurs.

Tabell 2. Elever på arbeidsmarkedskurs, etter kjønn og fagfelt. 1. oktober 2002

Fagfelt	I alt	Menn	Kvinner
Fagfelt i alt	5 408	2 522	2 886
Allmenne fag	1 860	803	1 057
Humanistiske og estetiske fag	38	15	23
Økonomiske og administrative fag	688	209	479
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag ...	1 937	1 222	715
Helse-, sosial- og idrettsfag	672	86	586
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	212	186	26
Uoppgitt	1	1	-

Tabell 3. Elever i annen videregående utdanning og arbeidsmarkedskurs, eierforhold og bostedsfylke. 1. oktober 2002. I¹

Bostedsfylke	I alt	Annen videregående utdanning	Arbeidsmarkedskurs
I alt	14 988	9 580	5 408
Østfold	827	502	325
Akershus	1 519	1 178	341
Oslo	2 665	1 976	689
Hedmark	452	287	165
Oppland	368	208	160
Buskerud	939	581	358
Vestfold	730	460	270
Telemark	516	246	270
Aust-Agder	290	130	160
Vest-Agder	480	243	237
Rogaland	1 293	804	489
Hordaland	1 153	697	456
Sogn og Fjordane	136	105	31
Møre og Romsdal	508	286	222
Sør-Trøndelag	835	437	398
Nord-Trøndelag	292	175	117
Nordland	622	329	293
Troms	563	274	289
Finnmark Finnmarku	160	79	81
Utlandet og uoppgitt	640	583	57
Offentlige	6 857	1 449	5 408
Østfold	389	64	325
Akershus	450	109	341
Oslo	988	299	689
Hedmark	219	54	165
Oppland	218	58	160
Buskerud	424	66	358
Vestfold	314	44	270
Telemark	307	37	270
Aust-Agder	187	27	160
Vest-Agder	271	34	237
Rogaland	661	172	489
Hordaland	549	93	456
Sogn og Fjordane	50	19	31
Møre og Romsdal	266	44	222
Sør-Trøndelag	490	92	398
Nord-Trøndelag	181	64	117
Nordland	368	75	293
Troms	335	46	289
Finnmark Finnmarku	106	25	81
Utlandet og uoppgitt	84	27	57
Private	8 131	8 131	-
Østfold	438	438	-
Akershus	1 069	1 069	-
Oslo	1 677	1 677	-
Hedmark	233	233	-
Oppland	150	150	-
Buskerud	515	515	-
Vestfold	416	416	-
Telemark	209	209	-
Aust-Agder	103	103	-
Vest-Agder	209	209	-
Rogaland	632	632	-
Hordaland	604	604	-
Sogn og Fjordane	86	86	-
Møre og Romsdal	242	242	-
Sør-Trøndelag	345	345	-
Nord-Trøndelag	111	111	-
Nordland	254	254	-
Troms	228	228	-
Finnmark Finnmarku	54	54	-
Utlandet og uoppgitt	556	556	-

¹ Annen videregående utdanning er utdanning på videregående utdanningsnivå som ikke faller inn under Opplæringsloven, og som ikke er AMO-kurs.

Tabell 4. Elever i annen videregående utdanning¹ og arbeidsmarkedskurs, etter foreldrenes utdanningsnivå og kjønn. 1. oktober 2002. Antall og prosent²

	Foreldrenes utdanningsnivå						Foreldrenes utdanningsnivå. Prosent				
	I alt	Lang høyere utdanning	Kort høyere utdanning	Videregående skolenivå	Grunnskolenivå	Uoppgitt	I alt	Lang høyere utdanning	Kort høyere utdanning	Videregående skolenivå	Grunnskolenivå
	Antall						Prosent				
I alt	14 988	982	2 573	6 443	1 760	3 230	100,0	8,4	21,9	54,8	15,0
Annen videregående utdanning	9 580	873	2 233	4 487	819	1 168	100,0	10,4	26,5	53,3	9,7
Arbeidsmarkedskurs	5 408	109	340	1 956	941	2 062	100,0	3,3	10,2	58,5	28,1
Menn	6 557	482	1 162	2 736	746	1 431	100,0	9,4	22,7	53,4	14,6
Annen videregående utdanning	4 035	414	972	1 820	311	518	100,0	11,8	27,6	51,7	8,8
Arbeidsmarkedskurs	2 522	68	190	916	435	913	100,0	4,2	11,8	56,9	27,0
Kvinner	8 431	500	1 411	3 707	1 014	1 799	100,0	7,5	21,3	55,9	15,3
Annen videregående utdanning	5 545	459	1 261	2 667	508	650	100,0	9,4	25,8	54,5	10,4
Arbeidsmarkedskurs	2 886	41	150	1 040	506	1 149	100,0	2,4	8,6	59,9	29,1

¹ Annen videregående utdanning er utdanning på videregående utdanningsnivå som ikke faller inn under Opplæringsloven, og som ikke er AMO-kurs. ² Uoppgitt er ikke med i prosentberegningen.

Tabell 5. Elever i annen videregående utdanning¹ og arbeidsmarkedskurs med minoritetspråklig² bakgrunn. 1. oktober 2002. Antall og prosent

	I alt	Annen videregående utdanning	Arbeidsmarkedskurs	I alt	Annen videregående utdanning	Arbeidsmarkedskurs
	Antall			Prosent		
	I alt	2 719	815	1 904	20,6	10,0
Menn	1 183	350	833	20,6	10,2	36,1
Kvinner	1 536	465	1 071	20,6	9,8	39,5

¹ Annen videregående utdanning er utdanning på videregående utdanningsnivå som ikke faller inn under Opplæringsloven, og som ikke er AMO-kurs. ² Minoritetspråklige elever er definert som førstegenerasjonsinnvandrere og personer som er født i Norge med to utenlandske foreldre og som ikke har norsk, svensk eller dansk landbakgrunn.

Tabell 6. Elever¹ i annen videregående utdanning og arbeidsmarkedskurs, etter alder og kjønn. 1. oktober 2002

	I alt	Alder					
		-16 år	17 år	18 år	19-24 år	25-29 år	+30 år
I alt	14 988	117	295	224	5 887	2 341	6 124
Annen videregående utdanning	9 580	112	252	201	5 041	1 366	2 608
Arbeidsmarkedskurs	5 408	5	43	23	846	975	3 516
Menn	6 557	57	153	86	2 711	1 049	2 501
Annen videregående utdanning	4 035	55	132	76	2 224	608	940
Arbeidsmarkedskurs	2 522	2	21	10	487	441	1 561
Kvinner	8 431	60	142	138	3 176	1 292	3 623
Annen videregående utdanning	5 545	57	120	125	2 817	758	1 668
Arbeidsmarkedskurs	2 886	3	22	13	359	534	1 955

¹ Annen videregående utdanning er utdanning på videregående utdanningsnivå som ikke faller inn under Opplæringsloven, og som ikke er AMO-kurs.

Tabell 7. Elever i annen videregående utdanning#1 og arbeidsmarkedskurs, etter, kjønn og fagfelt. 1. oktober 2002

Fagfelt	I alt		Menn		Kvinner	
	Annen videregående utdanning	Arbeidsmarkedskurs	Annen videregående utdanning	Arbeidsmarkedskurs	Annen videregående utdanning	Arbeidsmarkedskurs
Fagfelt i alt	9 580	5 408	4 035	2 522	5 545	2 886
Allmenne fag	800	1 860	375	803	425	1 057
Humanistiske og estetiske fag	3 488	38	1 129	15	2 359	23
Læreutdanningen og utdanningen i pedagogikk .	79	-	59	-	20	-
Samfunnsfag og juridiske fag	322	-	173	-	149	-
Økonomiske og administrative fag	835	688	129	209	706	479
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	1 841	1 937	1 072	1 222	769	715
Helse-, sosial- og idrettsfag	569	672	85	86	484	586
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	1 274	212	906	186	368	26
Uoppgitt	372	1	107	1	265	-

¹ Annen videregående utdanning er utdanning på videregående utdanningsnivå som ikke faller inn under Opplæringsloven, og som ikke er AMO-kurs.

Tabell 8. Avsluttet i annen videregående utdanning¹, etter kjønn og fagfelt. 1. oktober 2002. Antall og prosent

Fagfelt	I alt	Menn		Kvinner			
		I alt	Ikke fullført	Ikke Fullført	I alt	Ikke fullført	Fullført
			Antall	Prosent		Antall	Prosent
Fagfelt i alt	8838	3767	17,7	82,3	5071	15,9	84,1
Allmenne fag	295	162	7,8	92,2	133	6,8	93,2
Humanistiske og estetiske fag	3469	1132	13,7	86,3	2337	13,8	86,2
Læreutdanningen og utdanningen i pedagogikk	87	66	10,3	89,7	21	,	100,0
Samfunnsfag og juridiske fag	338	161	12,4	87,6	177	12,4	87,6
Økonomiske og administrative fag	996	155	20,0	80,0	841	16,4	83,6
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	2392	1427	27,6	72,4	965	24,0	76,0
Helse-, sosial- og idrettsfag	260	33	25,8	74,2	227	25,1	74,9
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	1001	631	8,6	91,4	370	7,0	93,0

¹ Annen videregående utdanning er utdanning på videregående utdanningsnivå som ikke faller inn under Opplæringsloven, og som ikke er AMO-kurs.

Hordaland på folkehøgskoletoppen

Hordaland er det mest populære fylket å gå på folkehøgskole i. Her finner vi 12 prosent av alle folkehøgskoleelever. Hordaland er også det fylket som rekrutterer flest elever til norske folkehøgskoler.

Til sammen 5 800 elever deltok på ulike kurs ved norske folkehøgskoler per 1. oktober 2002, ifølge foreløpige tall. Dette betyr at elevtallet har holdt seg stabilt i forhold til året før. 19-åringene utgjorde 55 prosent av samtlige elever. Om lag 6 prosent av landets 19-åringer var dermed folkehøgskoleelever i 2002.

Flest elever fra Hordaland

533 elever var registrert bosatt i Hordaland, 490 elever var fra Akershus, mens 409 elever var bosatt i Rogaland.

Hordaland var også det fylket flest gikk på folkehøgskole i. Folkehøgskolene i Hordaland hadde til sammen 699 elever, noe som utgjør 12 prosent av samtlige elever i alle folkehøgskolene.

87 prosent av samtlige elever gikk på en folkehøgskole som ligger i et annet fylke enn hvor de var bosatt. I forhold til 2001 var dette en nedgang på 2 prosentpoeng. I 2002 gikk 4 prosent av elevene bosatt i Norge på en folkehøgskole som lå i deres egen kommune. 25 prosent av elevene bosatt i Finnmark, 24 prosent bosatt i Sør-Trøndelag og 23 prosent av dem som var bosatt i Møre og Romsdal gikk på en folkehøgskole i deres eget fylke. Kun 2 prosent av elevene bosatt i Oslo og Telemark gjorde det samme.

10 000 søkere

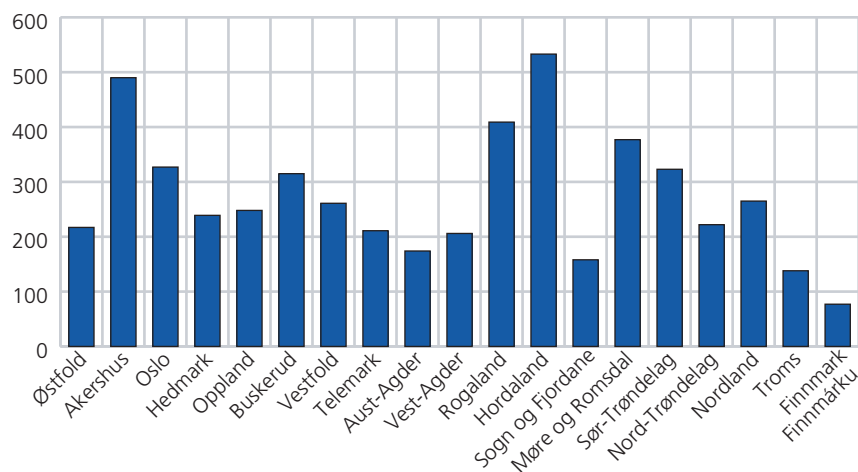
10 000 søkere sendte til sammen over 18 000 søknader til folkehøgskolene for skoleåret 2002/03. Kvinner utgjorde 57 prosent og menn utgjorde 43 prosent av samtlige søkere. Forskjellen mellom kvinner og menn var større blant elevene enn blant søkerne. Blant elevene var det 64 prosent kvinner og 35 prosent menn. Forskjellen i kjønnsfordelingen mellom søkere og elever kan delvis forklares med at det var større andel menn blant utenlandske søkere som ikke fikk tilbud om skoleplass eller takket nei til tilbudet.

42 prosent av samtlige søkere var 19-åringer. Søkertallet kan ikke sammenlignes med tall fra året før,

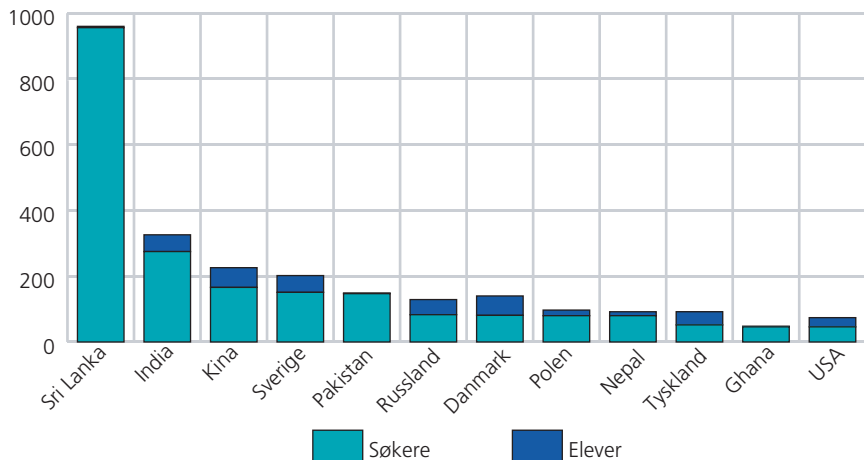
Om statistikken

Folkehøgskolestatistikk er en del av voksenopplæringsstatistikken, men data om elever på langkurs inngår også i den endelige utdanningsstatistikken over elever og studenter. Folkehøgskolenes langkurs har en varighet på 16 ½ til 33 uker. Søkere på langkurs og elever på langkurs per 1. oktober, rapporteres fra folkehøgskolene til SSB en gang i året. Det samme gjelder elever som har avsluttet/avbrutt langkurs i det foregående skoleåret.

Antall elever, etter bostedsfylke. Per 1. oktober 2002. Foreløpige tall

Antall søkere og elever, etter statsborgerskap (utvalgte land). 2002. Foreløpige tall

grunnet mangelfull rapportering på søkere i 2001 som gjør det vanskelig å skille mellom antall søkere og antall søknader.

Statsborgere fra 102 land

Statsborgere fra 102 land søkte på langkurs ved folkehøgskolene i skoleåret 2002/03, mens det var statsborgere fra 82 land som var elever ved folkehøgskolenes langkurs per 1. oktober 2002. Søkere med norsk statsborgerskap utgjorde 72 prosent av samtlige søkere, mens andelen nordmenn blant elevene var på 88 prosent. Utenom nordmenn var srilankiske søkere i klart flertall. 956 søkere, det vil si en tredjedel av alle søkere

med utenlandsk statsborgerskap, var srilankiske statsborgere. Derimot var det kun fire med srilankisk statsborgerskap som ble elever ved folkehøgskolene samme høst.

Hvis vi ser på forholdet mellom antall søkere og elever med ulike statsborgerskap, så viser det seg at 73 prosent av danske søkere er rapportert som elever per 1. oktober. Andelen svenske elever i forhold til svenske søkere var på 34 prosent.

Etter danskene og nordmennene hadde kineserne høyest opptaksprosent. 36 prosent av søkerne med kinesisk statsborgerskap var også rapportert som elever. Kinesiske elever var i flertall blant utenlandske elever. Det var 60 elever med kinesisk, 59 med dansk, 51 med svensk og 51 med indisk statsborgerskap.

Flest elever med høy sosial bakgrunn

Vi har opplysninger om foreldrenes utdanningsnivå til 86 prosent av alle elevene. 53 prosent av disse har minst én forelder med universitets- eller høgskoleutdanning, 45 prosent har en eller to foreldre som har utdanning på videregående-skole-nivå, og kun 2 prosent har foreldre med bare grunnskoleutdanning.

57 prosent av foreldrene til menn og 51 prosent av foreldrene til kvinner har utdanning på universitets- eller høgskolenivå. Det er særlig blant 19-åringene at foreldrene har høy utdanning: 38 prosent av elevene i alderen 16-18 år, 59 prosent av 19-åringene og 50 prosent av elevene over 19 år har foreldre med universitets- eller høgskoleutdanning.

155 700 kurstimer per uke

De aller fleste elever på folkehøgskolene per 1. oktober 2002 var heltidselever, det vil si de fikk 24 eller mer kurstimer per uke. Det er rapportert til sammen 155 700 kurstimer per uke for samtlige elever.

Elever i skoleåret 2001/02

Over 5 600 elever fullførte en utdanning ved folkehøgskolene i skoleåret 2001/02. Av disse var 63 prosent kvinner og 37 prosent menn. 19-åringene utgjorde 53 prosent av samtlige elever.

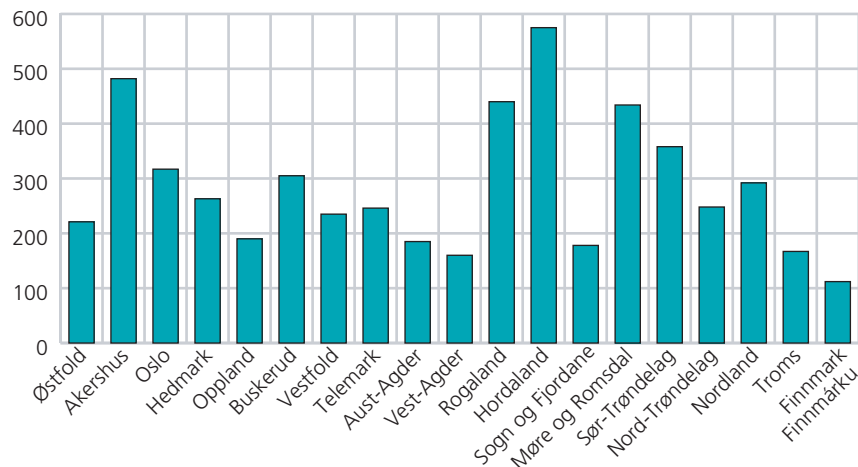
10 prosent av elevene var registrert med Hordaland som bostedsfylke, og 9 prosent av alle elevene gikk på en folkehøgskole i dette fylket. Finnmark hadde færrest elever med tanke på elevenes bostedsfylke. Finnmark var dessuten det eneste fylket i landet hvor elever under 19 år var i flertall. 62 prosent av elevene bosatt i Finnmark var i denne aldersgruppen. I alle andre fylker utgjorde 19-åringene flertallet.

Kun halvparten av elevene var registrert med emne for ulike fag de tok. Av disse hadde 22 prosent estetiske fag og håndverksfag som første fordypningsfag. 19 prosent hadde dette som første valgfag, mens 19 prosent hadde samfunnsfag som første fellesfag.

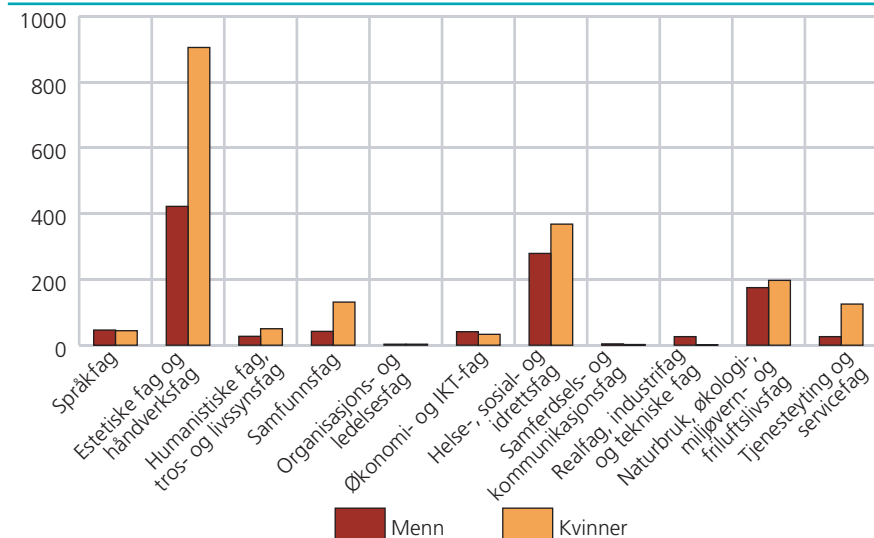
Som første fordypningsfag hadde organisasjons- og ledelsesfag og samferdsels- og kommunikasjonsfag færrest elever med mindre enn 1 prosent. Det var ingen som valgte samferdsels- og kommunikasjonsfag som valgfag.

Blant elever med utenlandsk statsborgerskap var russere i flertall. Det var i alt 61 elever med russisk statsborgerskap, 59 elever var svenske statsborgere, mens 58 var tyske statsborgere.

Antall elever, etter bostedsfylke. Skoleåret 2001/02. Foreløpige tall

Antall elever oppgitt med første fordypningsfag, etter kjønn. Skoleåret 2001/02. Foreløpige tall

Tabell 1. Antall søkere, etter bostedsfylke, kjønn og alder. 2002

Bostedsfylke	I alt	Menn			Kvinner				
		Under 19 år	19 år	Over 19 år	Menn i alt	Under 19 år	19 år	Over 19 år	Kvinner i alt
I alt	10 099	855	1 163	2 291	4 309	1 163	3 054	1 573	5 790
Østfold	295	23	32	33	88	44	133	30	207
Akershus	660	42	97	72	211	86	275	88	449
Oslo	459	43	56	90	189	36	165	69	270
Hedmark	318	27	51	43	121	31	130	36	197
Oppland	324	19	33	24	76	24	178	46	248
Buskerud	420	32	59	58	149	50	181	40	271
Vestfold	335	29	61	33	123	42	131	39	212
Telemark	288	24	41	34	99	36	116	37	189
Aust-Agder	215	18	33	23	74	22	96	23	141
Vest-Agder	264	24	46	29	99	34	111	20	165
Rogaland	540	46	81	42	169	71	240	60	371
Hordaland	724	54	99	89	242	95	299	88	482
Sogn og Fjordane	225	24	30	22	76	26	105	18	149
Møre og Romsdal	534	67	105	35	207	103	168	56	327
Sør-Trøndelag	441	50	51	75	176	76	141	48	265
Nord-Trøndelag	300	18	58	28	104	50	117	29	196
Nordland	383	50	28	54	132	75	114	62	251
Troms	199	29	23	14	66	37	76	20	133
Finnmark Finnmarku	126	22	10	13	45	42	30	9	81
Uoppgitt/utlandet	3 049	214	169	1 480	1 863	183	248	755	1 186

Tabell 2. Antall søkere, etter statsborgerskap og kjønn. 2002

	I alt	Menn	Kvinner
I alt	10 099	4 309	5 790
Norge	7 362	2 546	4 816
Sri Lanka	955	700	255
India	276	231	45
Kina	164	89	75
Pakistan	148	142	6
Sverige	144	62	82
Nepal	81	52	29
Russland	80	22	58
Polen	79	18	61
Danmark	73	29	44
Tyskland	50	10	40
Ghana	46	39	7
USA	46	23	23
Andre	580	317	263
Uoppgitt	4	4	-

Tabell 3. Antall elever, etter kjønn, alder og bostedsfylke. Per 1. oktober 2002.
Foreløpige tall

Bostedsfylke	I alt	Menn			Menn i alt	Kvinner			Kvinner i alt
		Under 19 år	19 år	Over 19 år		Under 19 år	19 år	Over 19 år	
I alt	5 829	466	841	761	2 068	678	2 338	745	3 761
Østfold	217	12	24	21	57	27	111	22	160
Akershus	490	30	80	49	159	55	221	55	331
Oslo	327	29	45	50	124	32	128	43	203
Hedmark	239	12	44	28	84	15	114	26	155
Oppland	248	14	28	15	57	14	140	37	191
Buskerud	315	23	47	46	116	28	144	27	199
Vestfold	261	21	48	20	89	31	110	31	172
Telemark	211	17	32	22	71	22	93	25	140
Aust-Agder	174	13	28	16	57	15	83	19	117
Vest-Agder	206	13	38	21	72	30	90	14	134
Rogaland	409	32	67	28	127	47	189	46	282
Hordaland	533	39	81	64	184	60	233	56	349
Sogn og Fjordane	158	15	19	15	49	13	86	10	109
Møre og Romsdal	377	40	84	24	148	64	133	32	229
Sør-Trøndelag	323	28	43	57	128	44	119	32	195
Nord-Trøndelag ...	222	13	49	20	82	29	93	18	140
Nordland	265	30	22	35	87	44	93	41	178
Troms	138	17	18	11	46	21	56	15	92
Finmark Finnmarku	77	14	5	7	26	24	20	7	51
Uoppgift/utlandet	639	54	39	212	305	63	82	189	334

Tabell 4. Antall elever, etter kjønn og statsborgerskap. Per 1. oktober 2002.
Foreløpige tall

	I alt	Menn	Kvinner
I alt	5 829	2 068	3 761
Norge	5 115	1 708	3 407
Kina	60	35	25
Danmark	59	23	36
Sverige	51	28	23
India	51	37	14
Russland	46	15	31
Tyskland	40	9	31
Irak	35	27	8
USA	28	12	16
Somalia	26	21	5
Jugoslavia	21	11	10
Iran	18	10	8
Polen	17	5	12
Andre land	262	127	135

Tabell 5. Antall elever, etter kjønn og bostedsfylke vs. skolekommune/-fylke.
Per 1. oktober 2002. Foreløpige tall

Bostedsfylke	I alt	Menn			Kvinner		
		I egen kommune	I eget fylke	I et annet fylke	I egen kommune	I eget fylke	I et annet fylke
I alt	5 829	96	189	1 783	99	268	3 394
Østfold	217	3	6	48	9	6	145
Akershus	490	1	5	153	5	17	309
Oslo	327	1	-	123	4	-	199
Hedmark	239	10	15	59	12	12	131
Oppland	248	3	4	50	7	10	174
Buskerud	315	8	14	94	4	17	178
Vestfold	261	1	2	86	3	4	165
Telemark	211	-	3	68	-	1	139
Aust-Agder	174	1	5	51	3	9	105
Vest-Agder	206	-	3	69	4	13	117
Rogaland	409	-	14	113	1	11	270
Hordaland	533	25	17	142	16	42	291
Sogn og Fjordane ...	158	3	6	40	2	7	100
Møre og Romsdal ...	377	7	33	108	-	45	184
Sør-Trøndelag	323	14	35	79	4	25	166
Nord-Trøndelag	222	2	9	71	4	13	123
Nordland	265	12	8	67	17	16	145
Troms	138	-	6	40	1	13	78
Finnmark Finnmarku	77	5	4	17	3	7	41
Uoppgitt/utlandet ...	639	-	-	305	-	-	334

Tabell 6. Antall elever, etter foreldrenes utdanningsnivå, kjønn og alder.
Per 1. oktober 2002. Foreløpige tall

Bostedsfylke	I alt	Menn				Kvinner			
		Under 19 år	19 år	Over 19 år	Menn i alt	Under 19 år	19 år	Over 19 år	Kvinner i alt
I alt	5 829	466	841	761	2 068	678	2 338	745	3 761
Grunnskolenivå ...	122	16	6	20	42	26	38	16	80
Videregående- skole-nivå	2 238	202	261	198	661	377	941	259	1 577
Universitets- og høyskolenivå	2 651	174	520	251	945	202	1 271	233	1 706
Uoppgitt	818	74	54	292	420	73	88	237	398

Tabell 7. Antall elever i særlige målgrupper, etter kjønn og skolefylke. Per 1. oktober 2002. Foreløpige tall

Skolefylke	Elever		Elever i særlige målgrupper	
	I alt	i alt	Menn	Kvinner
I alt	5 829	472	247	225
Østfold	201	16	8	8
Akershus	307	13	5	8
Oslo	95	1	-	1
Hedmark	490	42	23	19
Oppland	445	76	46	30
Buskerud	451	40	26	14
Vestfold	177	5	1	4
Telemark	291	8	2	6
Aust-Agder	240	18	13	5
Vest-Agder	136	12	6	6
Rogaland	352	42	19	23
Hordaland	699	37	12	25
Sogn og Fjordane	285	12	6	6
Møre og Romsdal	353	24	15	9
Sør-Trøndelag	470	69	35	34
Nord-Trøndelag	288	14	4	10
Nordland	299	15	11	4
Troms	110	16	7	9
Finnmark Finnmarku	140	12	8	4

Tabell 8. Antall elever, etter fullført/avbrutt utdanning, kjønn og alder. Skoleåret 2001/02. Foreløpige tall

Alder	I alt	Fullført		Avbrutt			I alt
		Menn	Kvinner	I alt	Menn	Kvinner	
I alt	6 049	2 086	3 549	5 635	180	234	414
Under 19 år	1 321	518	657	1 175	60	86	146
19 år	3 094	787	2 187	2 974	35	85	120
Over 19 år	1 634	781	705	1 486	85	63	148

Tabell 9. Antall elever som fullførte en utdanning, etter bostedsfylke, kjønn og alder. Skoleåret 2001/02. Foreløpige tall

Bostedsfylke	I alt	Menn			Kvinner				
		Under 19 år	19 år	Over 19 år	Menn i alt	Under 19 år	19 år	Over 19 år	Kvinner i alt
I alt	5 635	518	787	781	2 086	657	2 187	705	3 549
Østfold	205	18	37	32	87	20	75	23	118
Akershus	446	35	70	54	159	49	199	39	287
Oslo	289	20	40	45	105	22	126	36	184
Hedmark	250	17	33	19	69	26	131	24	181
Oppland	179	8	19	18	45	15	99	20	134
Buskerud	280	24	51	32	107	29	116	28	173
Vestfold	211	16	32	21	69	28	97	17	142
Telemark	233	13	47	17	77	21	113	22	156
Aust-Agder	175	13	31	20	64	19	73	19	111
Vest-Agder	150	12	23	22	57	13	59	21	93
Rogaland	417	27	79	29	135	51	207	24	282
Hordaland	536	53	83	64	200	63	225	48	336
Sogn og Fjordane ...	174	14	26	12	52	22	89	11	122
Møre og Romsdal ...	402	64	54	23	141	70	164	27	261
Sør-Trøndelag	347	38	54	56	148	37	122	40	199
Nord-Trøndelag	234	28	26	32	86	21	100	27	148
Nordland	266	37	31	38	106	44	75	41	160
Troms	157	28	14	17	59	25	58	15	98
Finnmark Finnmarku	103	22	11	10	43	43	11	6	60
Uoppgitt/utlandet ...	581	31	26	220	277	39	48	217	304

Tabell 10. Antall elever som fullførte en utdanning, etter kjønn, alder og skolefylke. Skoleåret 2001/02. Foreløpige tall

Bostedsfylke	I alt	Menn			Kvinner				
		Under 19 år	19 år	Over 19 år	Menn i alt	Under 19 år	19 år	Over 19 år	Kvinner i alt
I alt	5 635	518	787	781	2 086	657	2 187	705	3 549
Østfold	234	35	23	50	108	39	67	20	126
Akershus	281	13	39	30	82	8	162	29	199
Oslo	83	2	18	8	28	4	38	13	55
Hedmark	453	16	38	79	133	29	141	150	320
Oppland	373	11	74	53	138	21	169	45	235
Buskerud	415	23	86	37	146	18	214	37	269
Vestfold	185	4	35	10	49	10	114	12	136
Telemark	287	11	58	25	94	16	159	18	193
Aust-Agder	216	40	21	42	103	40	49	24	113
Vest-Agder	120	10	20	20	50	19	35	16	70
Rogaland	329	50	33	21	104	49	150	26	225
Hordaland	619	32	82	74	188	69	303	59	431
Sogn og Fjordane .	276	12	50	23	85	35	119	37	191
Møre og Romsdal .	466	78	65	49	192	99	149	26	274
Sør-Trøndelag	463	78	59	76	213	90	116	44	250
Nord-Trøndelag	310	44	27	36	107	39	114	50	203
Nordland	238	17	23	83	123	12	45	58	115
Troms	150	20	4	48	72	33	17	28	78
Finnmark Finnmarku	137	22	32	17	71	27	26	13	66

Tabell 11. Antall elever, etter kjønn og statsborgerskap. Skoleåret 2001/02. Foreløpige tall

	I alt	Menn	Kvinner
I alt	6 049	2 266	3 783
Norge	5 281	1 840	3 441
Russland	61	28	33
Sverige	59	25	34
Tyskland	58	10	48
India	56	43	13
Danmark	55	34	21
Irak	45	36	9
Kina	30	16	14
Somalia	23	19	4
Sri Lanka	23	16	7
Pakistan	22	22	-
USA	21	8	13
Kroatia	20	13	7
Polen	19	3	16
Andre land	276	153	123

Tabell 12. Antall elever som fullførte en utdanning , etter type fag og hovedemne. Skoleåret 2001/02. Foreløpige tall

Hovedemne	Fordypningsfag 1	Fordypningsfag 2	Valgfag 1	Valgfag 2	Valgfag 3	Valgfag 4	Fellesfag 1	Fellesfag 2	Fellesfag 3	Fellesfag 4	Fellesfag 5
I alt	5 635	5 635	5 635	5 635	5 635	5 635	5 635	5 635	5 635	5 635	5 635
Språkfag	82	17	44	96	49	12	19	-	-	-	-
Estetiske fag og håndverksfag	1 244	101	1 095	711	543	395	548	766	970	645	449
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	74	31	135	51	55	47	751	595	635	379	107
Samfunnsfag	168	61	155	92	62	30	1 030	607	268	491	487
Organisasjons- og ledelsesfag	6	-	-	-	-	-	208	10	68	81	41
Økonomi- og IKT- fag	74	-	47	7	4	-	-	-	-	-	-
Helse-, sosial- og idrettsfag ..	619	36	274	205	165	99	140	214	274	168	60
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	6	-	4	6	-	-	-	-	-	-	-
Realfag, industri- og tekniske fag	26	9	14	9	-	-	-	-	-	-	-
Naturbruk, økologi-, miljøverns- og friluftslivsfag ..	350	4	73	81	55	17	-	79	-	-	-
Tjenesteyting og servicefag ..	140	8	47	19	9	8	70	146	11	2	24
Uoppgjitt	2 846	5 368	3 747	4 358	4 693	5 027	2 869	3 218	3 409	3 869	4 467

"Eldrebølge" på folkehøgskoler

En av to deltakere på kortkurs i folkehøgskolene i 2002 var 50 år eller eldre. 62 prosent av deltakerne i denne aldersgruppen var kvinner. Mens flest kvinner i aldersgruppen 50 år og eldre tok kurs innenfor estetiske fag og håndverksfag, deltok flertallet av menn i den samme aldersgruppen på kurs innenfor samfunnsfag.

Fra 2001 til 2002 var det 54 prosent flere deltakere i aldersgruppen 17-19 år, og 6 prosent flere i aldersgruppen 50 år og eldre. Vi kunne samtidig registrere en svak nedgang i aldersgruppene 30-39 år i 2002 i forhold til 2001. Nedgangen var på 3 prosent.

Tre av fem var kvinner over 50 år

Kvinner utgjorde 61 prosent av samtlige deltakere på folkehøgskolenes kortkurs. Over halvparten av kvinnene var 50 år og eldre. Kvinner i denne aldersgruppen utgjorde 32 prosent av samtlige deltakere, mens menn i samme aldersgruppen utgjorde 20 prosent av alle deltakerne. Kvinner var i flertall i alle aldersgrupper. Forskjellen var størst i aldersgruppen 40-49 år, der hele 66 prosent av deltakerne var kvinner.

13 prosent oppgang i antall årselever

For andre år på rad økte antall deltakere på folkehøgskolenes kortkurs. Antall deltakere økte fra 19 000 i 2001 til 20 700 i 2002. Dette var en økning på 9 prosent. Antall menn økte med 12 prosent, mens antall kvinner gikk opp med 7 prosent.

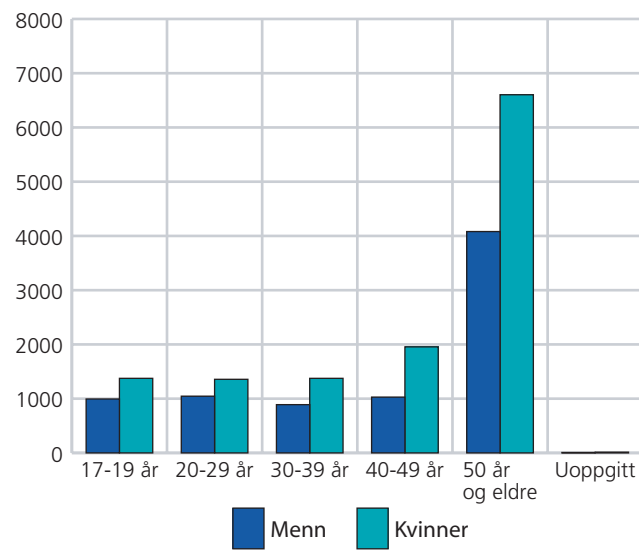
Gjør vi om kursdeltakere til årselever, viser det seg at antall årselever økte fra 867 i 2001 til 980 i 2002. Dette indikerer en oppgang på 13 prosent.

Danmark og Hordaland på topp

Det var også flere utenlandske statsborgere på kortkurs i regi av folkehøgskolene i 2002 enn i 2001. Antall utenlandske statsborgere økte fra 1 200 i 2001 til 1 600 i 2002. Mens tyske statsborgere var i flertall i 2001 med 287 deltakere, var danskene i klart flertall med 427 deltakere i 2002. Tyskere og russere var representert med henholdsvis 275 og 246 deltakere i 2002. Vi må langt ned på lista for å finne de første ikke-europeiske statsborgere som gikk på kortkurs i folkehøgskolene i 2002.

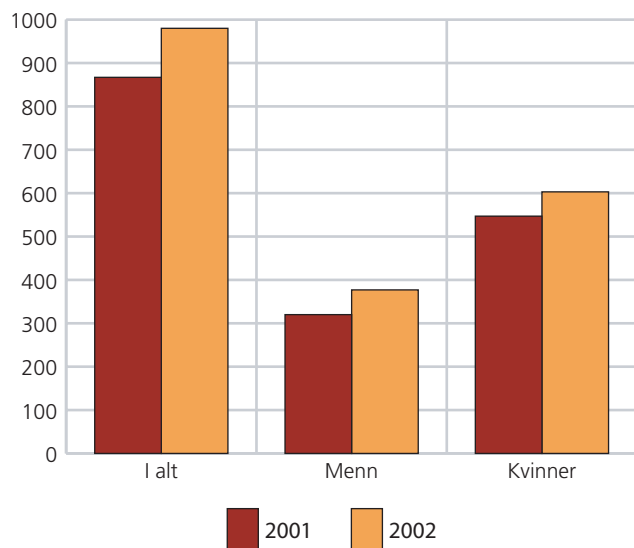
Vi har opplysninger om bostedsfylke til 84 prosent av deltakerne som var rapportert med norsk statsborgerskap. Datamaterialet viser at de aller fleste fylker hadde en oppgang i antall deltakere. Den største økningen hadde Nordland. Det var 82 prosent flere deltakere fra Nordland i 2002 i forhold til 2001. Aust-Agder hadde også en oppgang på 74 prosent. Østfold var det fylket som hadde

Deltakere på folkehøgskolenes kortkurs, etter kjønn og alder. 2002

Årselever på folkehøgskolenes kortkurs, 2001-2002

størst nedgang. Antall deltakere fra Østfold gikk ned med 31 prosent.

Ser vi på forholdet mellom bostedsfylke og skolefylke, så viser det seg at de fleste gikk på en folkehøgskole i sitt eget fylke. Imidlertid var deltakere fra Oslo et unntak i den sammenheng. Kun 4 prosent av deltakerne fra Oslo gikk på en folkehøgskole i hovedstaden. 32 prosent av deltakerne fra Oslo gikk på en folkehøgskole i Vestfold.

De fleste tar estetiske fag og håndverksfag

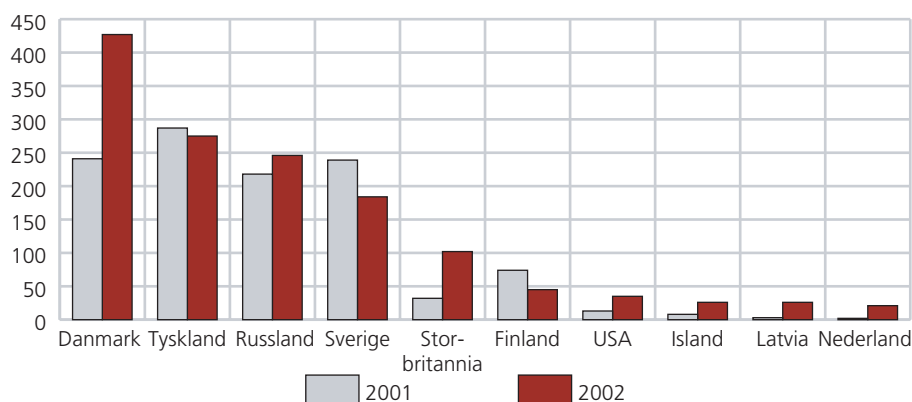
I 2002 deltok 6 600 på kurs innenfor estetiske fag og håndverksfag, mens 5 000 deltakere valgte humanistiske fag. Samferdsels- og kommunikasjonsfag og realfag, industrifag og tekniske fag hadde færrest deltakere, henholdsvis 64 og 66 deltakere, eller to og syv årselever.

Kvinner var i flertall innenfor alle hovedemner bortsett fra samferdsels- og kommunikasjonsfag. Kvinner utgjorde 67

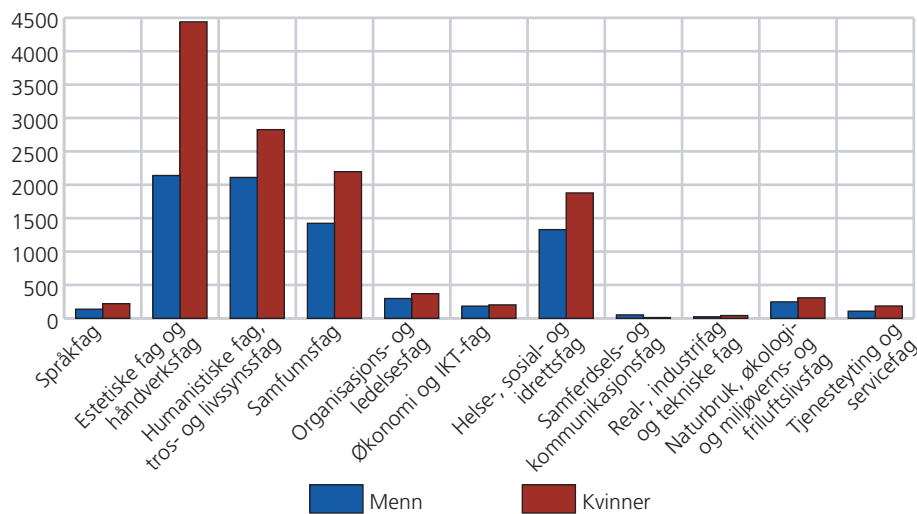
prosent av deltakerne innenfor estetiske fag og håndverksfag, 64 prosent innenfor realfag, industrifag og tekniske fag, 63 prosent innenfor tjenesteyting og servicefag og 62 prosent innenfor språkfag. Innenfor samferdsels- og kommunikasjonsfag utgjorde menn 81 prosent av deltakerne.

Ser vi på ulike aldersgrupper, kommer det frem at aldersgruppen 50 år og eldre er i flertall innenfor de fleste hovedemner. Mens aldersgruppen 17-19 år er i flertall innenfor organisasjons- og ledelsesfag, er de fleste deltakerne innenfor naturbruk, økologi-, miljøverns- og friluftslivsfag i aldersgruppen 20-29 år.

Utenlandske deltakere på folkehøgskolenes kortkurs, etter statsborgerskap. Utvalgte land. 2001-2002

Deltakere på folkehøgskolenes kortkurs, etter kjønn og hovedemne. 2002

Tabell 1. Deltakere ved folkehøgskolenes kortkurs, etter kjønn og alder. 2002

Alder	I alt	Menn	Kvinner
2001	19 083	7 209	11 874
2002 i alt	20 727	8 048	12 679
17-19 år	2 369	994	1 375
20-29 år	2 403	1 046	1 357
30-39 år	2 265	890	1 375
40-49 år	2 984	1 029	1 955
50 år og eldre	10 684	4 081	6 603
Uoppgitt	22	8	14

Tabell 2. Deltakere ved folkehøgskolenes kortkurs, etter bostedsfylke, kjønn og alder. 2002

Bostedsfylke	I alt	17-19 år		20-29 år		30-39 år		40-49 år		50 år og eldre		Uoppgitt	
		Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
I alt	20 727	994	1 375	1 046	1 357	890	1 375	1 029	1 955	4 081	6 603	8	14
Østfold	674	10	29	31	55	31	76	30	86	135	191	-	-
Akershus	1 287	89	135	53	70	36	64	52	83	254	449	1	1
Oslo	1 035	21	28	59	92	46	70	32	70	189	428	-	-
Hedmark	350	21	16	23	25	11	23	15	34	69	113	-	-
Oppland	583	12	18	26	50	20	49	38	66	110	194	-	-
Buskerud	971	27	49	54	49	55	43	48	81	209	355	1	-
Vestfold	831	29	28	20	34	16	24	21	53	246	357	2	1
Telemark	667	18	40	27	33	31	29	46	58	166	219	-	-
Aust-Agder	285	15	39	24	21	21	14	11	21	47	72	-	-
Vest-Agder	553	34	21	25	31	34	22	48	64	109	165	-	-
Rogaland	1 242	46	87	93	78	73	84	84	123	228	346	-	-
Hordaland	2 184	40	79	78	117	74	184	138	273	494	707	-	-
Sogn og Fjordane	749	68	96	50	80	31	53	29	80	101	160	1	-
Møre og Romsdal	1 212	83	109	51	85	49	95	63	102	226	349	-	-
Sør-Trøndelag	759	33	46	50	76	34	57	39	94	115	215	-	-
Nord-Trøndelag	624	23	71	31	30	12	30	14	73	124	216	-	-
Nordland	1 581	46	85	62	103	92	169	108	190	290	436	-	-
Troms	623	20	19	23	63	31	72	30	90	80	195	-	-
Finnmark Finnmarku	194	13	10	21	20	21	15	9	16	30	39	-	-
Uoppgitt/utlandet	4 323	346	370	245	245	172	202	174	298	859	1 397	3	12

Tabell 3. Utenlandske deltagere ved folkehøgskolenes kortkurs, etter statsborgerskap og kjønn. 2002

Statsborgerskap	I alt	Menn	Kvinner
I alt	1 619	624	995
Danmark	427	171	256
Tyskland	275	108	167
Russland	246	61	185
Sverige	184	72	112
Storbritannia	102	48	54
Finland	45	10	35
USA	35	9	26
Island	26	13	13
Latvia	26	7	19
Nederland	21	7	14
Andre	232	118	114

Tabell 4. Deltakere ved folkehøgskolenes kortkurs, etter hovedemne, kjønn og alder. 2002

Bostedsfylke	I alt	17-19 år		20-29 år		30-39 år		40-49 år		50 år og eldre		Uoppgitt	
		Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner
I alt	20 727	994	1 375	1 046	1 357	890	1 375	1 029	1 955	4 081	6 603	8	14
Språkfag	357	11	19	14	24	15	32	21	56	74	82	2	7
Estetiske fag og håndverksfag	6 579	321	579	170	357	226	662	324	855	1 098	1 986	-	1
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	4 936	158	198	272	288	272	303	342	421	1 066	1 616	-	-
Samfunnsfag	3 619	48	94	50	131	45	78	122	214	1 158	1 676	-	3
Organisasjons- og ledelsesfag	667	137	183	65	84	40	28	18	23	37	52	-	-
Økonomi og IKT-fag	385	-	-	10	8	26	20	21	21	126	153	-	-
Helse-, sosial- og idrettsfag ...	3 207	290	277	356	335	213	206	141	277	324	780	5	3
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	64	1	-	2	2	9	1	6	1	34	8	-	-
Realfag, industri- og tekniske fag	66	-	1	-	-	1	1	-	6	23	34	-	-
Naturbruk, økologi- og miljøvern- og friluftslivfag	555	28	23	101	116	39	29	22	54	56	86	1	-
Tjenesteyting og servicefag ...	292	-	1	6	12	4	15	12	27	85	130	-	-

Tabell 5. Deltakere ved folkehøgskolenes kortkurs, etter skolefylke og hovedemne. 2002

Skolefylke	I alt	Språkfag	Estetiske fag og håndverksfag	Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	Samfunnsfag	Organisasjons- og ledelsesfag	Økonomi og IKT-fag	Helse-, sosial- og idrettsfag	Samferdsels- og kommunikasjonsfag	Realfag, industri- og tekniske fag	Naturbruk, økologi- og miljøvern- og friluftslivsfag	Tjenesteyting og servicefag
I alt	20 727	357	6 579	4 936	3 619	667	385	3 207	64	66	555	292
Østfold	958	15	353	286	62	80	39	82	-	-	-	41
Akershus	579	9	347	123	-	26	-	34	-	-	-	40
Oslo	492	-	183	207	62	40	-	-	-	-	-	-
Hedmark	1 085	-	69	851	-	-	12	153	-	-	-	-
Oppland	1 161	-	459	75	262	-	-	333	-	-	32	-
Buskerud	801	36	31	120	-	11	-	568	-	-	35	-
Vestfold	2 141	-	57	381	1 116	-	127	433	-	-	27	-
Telemark	163	-	-	67	85	-	-	-	-	-	11	-
Aust-Agder	102	17	26	16	-	-	-	35	8	-	-	-
Vest-Agder	339	-	149	142	48	-	-	-	-	-	-	-
Rogaland	761	26	55	193	231	60	-	80	13	66	-	37
Hordaland	2 793	30	1 349	362	635	38	10	334	-	-	35	-
Sogn og Fjordane ...	750	-	376	-	-	-	-	238	-	-	96	40
Møre og Romsdal ...	1 971	12	435	562	157	320	118	330	-	-	-	37
Sør-Trøndelag	621	-	138	44	35	-	20	209	6	-	127	42
Nord-Trøndelag	874	63	500	84	181	-	-	46	-	-	-	-
Nordland	2 819	-	1 709	436	327	49	59	202	37	-	-	-
Troms	1 515	50	311	987	22	-	-	107	-	-	-	38
Finnmark Finnmarku	802	99	32	-	396	43	-	23	-	-	192	17

Tabell 6. Antall årselever ved folkehøgskolenes kortkurs, etter kjønn og alder. 2002

Alder	Antall årselever	Menn	Kvinner
2002 i alt	980	377	603
17-19 år	124	53	71
20-29 år	117	48	68
30-39 år	93	37	56
40-49 år	128	44	84
50 år og eldre	517	194	323
Uoppgitt	1	1	1

Tabell 7. Antall årselever ved folkehøgskolenes kortkurs, etter skolefylke og kjønn. 2002

Skolefylke	I alt	Menn	Kvinner
I alt	980	377	603
Østfold	37	12	25
Akershus	20	8	12
Oslo	36	13	23
Hedmark	37	15	22
Oppland	84	40	44
Buskerud	40	17	23
Vestfold	80	31	49
Telemark	5	2	2
Aust-Agder	10	4	6
Vest-Agder	19	9	10
Rogaland	34	14	20
Hordaland	126	43	83
Sogn og Fjordane	31	13	18
Møre og Romsdal	121	44	77
Sør-Trøndelag	25	10	15
Nord-Trøndelag	56	17	39
Nordland	119	44	76
Troms	59	22	37
Finmark Finnmarku	42	19	23

Tabell 8. Antall årselever ved folkehøgskolenes kortkurs, etter kjønn og hovedemne. 2002

Hovedemne	I alt	Menn	Kvinner
I alt	980	377	603
Språkfag	20	8	12
Estetiske fag og håndverksfag	307	98	209
Humanistiske fag, tros- og livssynssfag	199	81	118
Samfunnsfag	196	74	122
Organisasjons- og ledelsesfag	26	11	15
Økonomi og IKT-fag	12	5	7
Helse-, sosial- og idrettsfag	153	69	84
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	2	2	-
Realfag, industri- og tekniske fag	7	3	5
Naturbruk, økologi- og miljøverns- og friluftslifag .	29	14	15
Tjenesteyting og servicefag	29	11	18

Færre kursdeltakere for femte år på rad

For femte år på rad gikk kursvirksomheten i regi av fjernundervisningsinstitusjoner ned. I 2002 var det 3 000 færre deltakere som fullførte kurs, og det ble produsert rundt regnet 600 000 færre normerte studietimer enn året før. I forhold til 1998 var det 15 000 færre fullførte kurs i 2002, og 2,2 millioner færre normerte studietimer.

For kursvirksomheten i 2002 rapporterte 12 godkjente fjernundervisningsinstitusjoner i alt 29 749 kursfullføringer. Disse institusjonene produserte til sammen i underkant av 4,5 millioner normerte studietimer.

150 studietimer i gjennomsnitt

I gjennomsnitt hadde hver kursdeltaker 150 normerte studietimer i 2002. Høyest gjennomsnitt hadde deltakere på kurs i regi av BI Bankakademiet med 295 normerte studietimer, mens deltakerne på kurs arrangert av Luftfartsskolen hadde lavest studietimer i gjennomsnitt, nemlig 68 studietimer.

NKI Fjernundervisning, NKS Fjernundervisning og FB Fjernundervisning sto for 80 prosent av samtlige produserte studietimer i 2002. Disse tre institusjonene hadde også til sammen 80 prosent av samtlige fullføringer. NKI Fjernundervisning hadde flest deltakere som fullførte kurs, og produserte også høyest antall normerte studietimer i 2002. Institusjonen hadde 14 101 fullføringer med til sammen mer enn 1,6 millioner normerte studietimer. Sammenlignet med året før hadde NKI Fjernundervisning 2 prosent færre fullføringer og 4 prosent færre studietimer i 2002.

Mest markert nedgang i kursvirksomheten hadde NB Stiftelsen Norges Byggeskole og Kristen Brevskole. Disse to institusjonene hadde hver 45 prosent færre fullføringer og studietimer.

Til tross for nedgangen i den samlede kursvirksomheten, hadde to institusjoner betraktelig oppgang i sin kursvirksomhet.

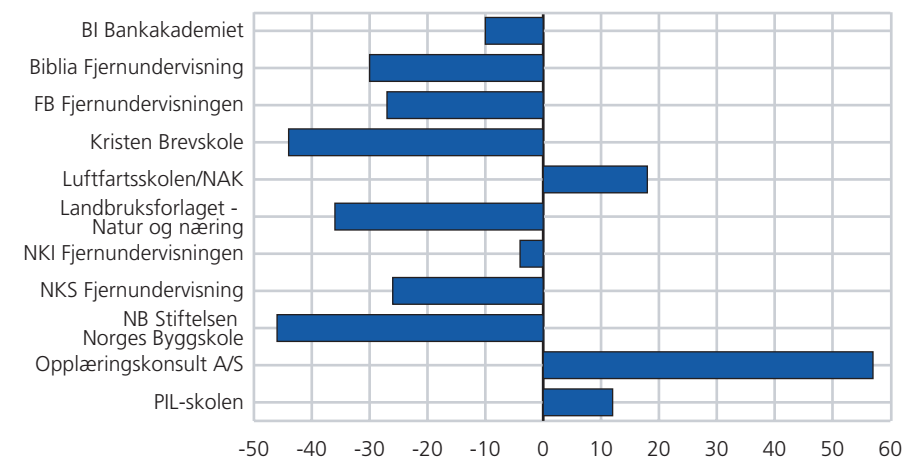
Opplæringskonsult rapporterte 274 flere fullføringer og 42 700 flere normerte studietimer i 2002 enn i året før. Dette tilsvarte 45 prosent oppgang i antall fullføringer og 57 prosent oppgang i antall normerte studietimer. Luftfartsskolen hadde 15 prosent økning i antall fullføringer og 18 prosent økning i antall normerte studietimer. Også Pil-skolen produserte 12 prosent flere normerte studietimer, selv om institusjonen hadde 2 prosent færre fullføringer i 2002 enn i 2001.

Om statistikken

Alle fjernundervisningsinstitusjonene som er godkjente, og som av den grunn får tilskudd av departementet, rapporterer sin kursvirksomhet til Statistisk sentralbyrås voksenopplæringsdatabase. Enhetene i rapporteringen er deltakelse på kurs. Hver kursdeltakelse rapporteres med kursets emne, kursdeltakerens bostedskommune, kjønn, alder og målgruppe samt kursets nivå og varighet, tidspunkt for begynnelse og tidspunkt for fullført 75 eller/og 100 prosent av kurset. I tillegg rapporteres kursets finansieringsform. I tillegg rapporterer Norsk Forbund for Fjernundervisning (NFF) oversikt over godkjente kurs, og informasjon om de forskjellige kursene; normerte studietimer, hovedemner osv.

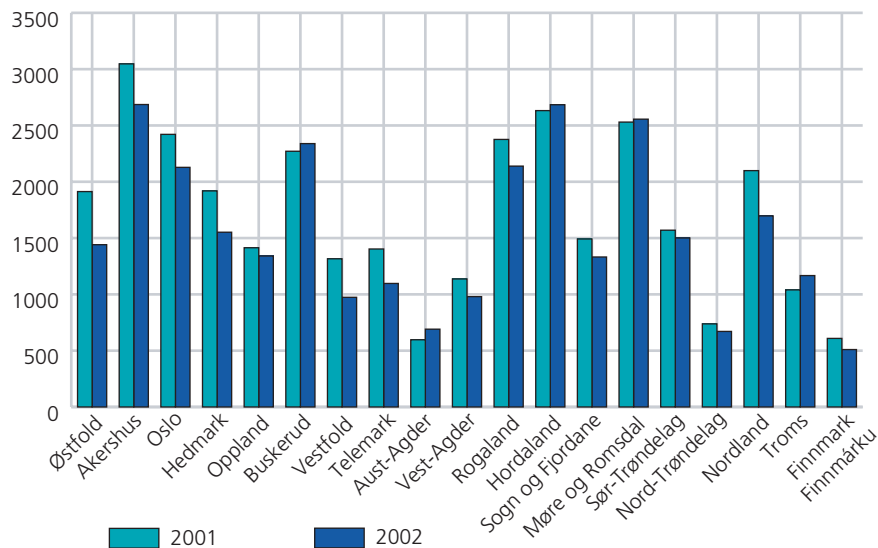
En person kan være talt flere ganger dersom hun/han har deltatt på flere kurs.

Fjernundervisning. Prosentvise endringer i antall normerte studietimer. 2002 i forhold til 2001¹

¹ VVS Fjernundervisning og Norsk Nettskole er ikke med i denne figuren pga. manglende tall i hhv. 2001 og 2002.

Fjernundervisning. Fullføringer, etter fylke. 2001-2002

Flest fra Akershus og Hordaland

På lik linje med tidligere år var det også i 2002 deltakere fra landets samtlige fylker på kurs i regi av fjernundervisningsinstitusjoner. Akershus og Hordaland hadde flest fullføringer i 2002, med henholdsvis 2 686 og 2684 deltakere. I forhold til 2001 hadde Akershus 12 prosent færre fullføringer, mens Hordaland hadde en liten oppgang på 2 prosent.

Figur 2 viser at blant landets fylker hadde Vestfold og Østfold henholdsvis 26 og 25 prosent nedgang i antall fullføringer. Telemark, med 22 prosent nedgang i 2002, var også blant de fylkene som hadde mest markert nedgang i antall deltakere som fullførte kurs. Aust-Agder og

Troms, med henholdsvis 16 og 12 prosent flere enn i 2001, var blant de fylker med høyest økning i antall deltakere som fullførte kurs i 2002.

Tradisjon tro...

Hovedemnene økonomi og IKT-fag, samfunnsfag og samferdsels- og kommunikasjonsfag hadde flest deltakere i forhold til andre fagområder. Alle disse tre fagområdene hadde hver rundt 5 500 deltakere. Naturbruk, økologi- og miljøverns- og friluftslivsfag hadde lavest antall fullføringer. Innenfor dette fagområdet var det registrert kun 187 fullføringer.

Heller ikke i 2002 kunne vi registrere betydelige endringer i kvinners og menns valg av emne. Som det kommer frem av figur 3, holder kvinner og menn seg stort sett til «sine tradisjonelle» fagområder.

Ikke ulikt tidligere år var det 96 prosent kvinner på kurs innenfor helse-, sosial- og idrettsfag, og 92 prosent kvinner innenfor estetiske fag og håndverksfag. Derimot var 92 prosent av deltakerne i samferdsels- og kommunikasjonsfag menn. Innenfor realfag, industri- og tekniske fag var også menn i flertall, cirka 80 prosent av deltakerne innenfor dette hovedemnet var menn.

Færre fikk tilbud om offentlig eksamen

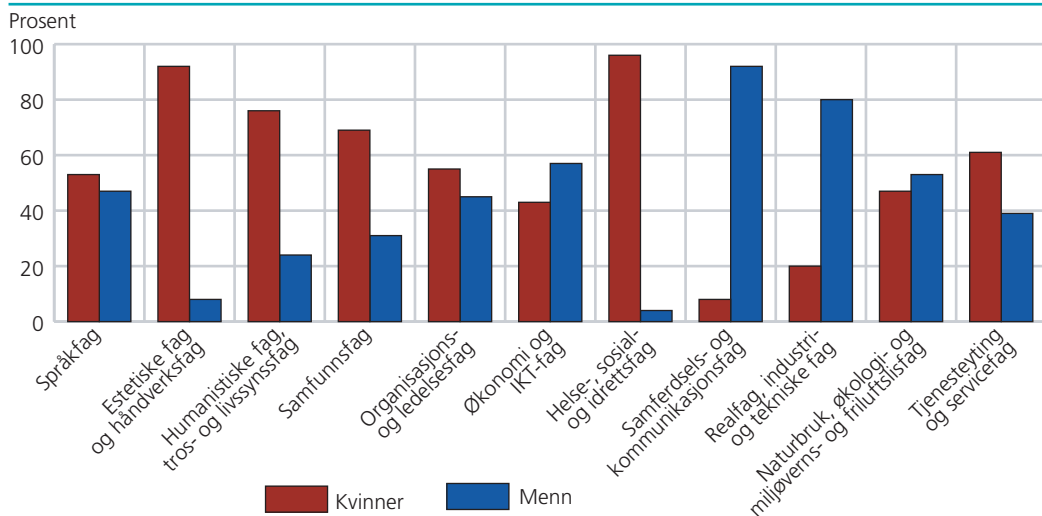
Av de som fullførte kurs på nivå tilsvarende videregående skole, høyskole eller universitet i 2002, fikk 66 prosent tilbud om offentlig eksamen. I 1998 fikk 80 prosent et tilsvarende tilbud. To av tre som fikk tilbud om offentlig eksamen i 2002, tok kurs på nivå tilsvarende videregående skole.

Sammenlignet med året før, var det flere som fikk tilbud om intern eksamen i 2002. Antall deltakere som fikk tilbud om intern eksamen, økte med 8 prosent i 2002 i forhold til 2001.

85 prosent av innrapporterte kursfullføringer var spesifisert etter kursets nivå. 59 prosent av kursfullføringer med spesifisert nivå tilsvarte

videregående skolenivå, mens resten var tilsvarende høyskole- og universitetsnivå.

Fjernundervisning. Prosentandel kvinner og menn, etter hovedemne. 2002

Tabell 1. Normerte kurstimer, etter fjernundervisningsinstitusjon og nivå. 2002

Institusjoner	Normerte timeri alt	Videregående skolenivå	Univer-sitets- og høyskole-nivå	Uplassert
Normerte timer i alt	4 446 168	2 353 578	1 587 033	505 557
BI Bankakademiet	391 320	-	391 320	-
Biblia Fjernundervisning	4 717	210	-	4 507
FB Fjernundervisningen	821 476	752 981	28 350	40 145
Kristen Brevskole	3 500	140	-	3 360
Luftfartsskolen/NAK	87 665	-	3 040	84 625
Landbruksforlaget - Natur og næring	26 865	13 760	-	13 105
NKI Fjernundervisningen	1 653 677	1 047 800	278 065	327 812
NKS Fjernundervisning	1 052 999	327 357	702 972	22 670
NB Stiftelsen Norges Byggskole	12 053	12 053	-	-
Opplæringskonsult A/S	117 828	116 703	-	1 125
PIL-skolen	146 318	82 574	55 536	8 208
Norsk Nettskole	127 750	-	127 750	-

Tabell 2. Kursfullføringer, etter fjernundervisningsinstitusjon og kjønn. 2002

Institusjon	Kursfullføringer i alt	Menn	Kvinner
2002 i alt	29 749	14 558	15 191
BI Bankakademiet	1 328	489	839
Biblia Fjernundervisning	50	18	32
FB Fjernundervisningen	4 862	420	4 442
Kristen Brevskole	25	13	12
Luftfartsskolen/NAK	1 290	1 216	74
Landbruksforlaget - Natur og næring	254	131	123
NKI Fjernundervisningen	14 101	9 872	4 229
NKS Fjernundervisning	5 042	1 194	3 848
NB Stiftelsen Norges Byggscole	165	151	14
Opplæringskonsult A/S	881	151	730
PIL-skolen	590	526	64
Norsk Nettskole	1 161	377	784

Tabell 3. Kursfullføringer, etter deltakers alder og kjønn. Hovedemner. 2002

Hovedemner/kjønn	I alt	14-29 år	30-49 år	50 år og eldre	Uoppgitt alder
Begge kjønn i alt	29 749	6 675	19 292	3 012	770
Språkfag	581	213	295	62	11
Estetiske fag og håndverksfag	889	302	531	54	2
Humanistiske fag, tros- og livssynssfag	316	82	159	68	7
Samfunnsfag	5 507	1 196	3 433	705	173
Organisasjons- og ledelsesfag	3 786	516	2 730	311	229
Økonomi og IKT-fag	5 519	1 262	3 717	458	82
Helse-, sosial- og idrettsfag	3 848	755	2 724	322	47
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	5 448	1 566	3 250	540	92
Realfag, industri- og tekniske fag	2 075	538	1 233	194	110
Naturbruk, økologi- og miljøverns- og friluftslisfag	187	58	101	20	8
Tjenesteyting og servicefag	1 593	187	1 119	278	9
Menn i alt	14 558	3 445	9 179	1 549	385
Språkfag	275	65	164	41	5
Estetiske fag og håndverksfag	74	17	53	4	-
Humanistiske fag, tros- og livssynssfag	75	28	26	19	2
Samfunnsfag	1 719	336	1 053	286	44
Organisasjons- og ledelsesfag	1 717	274	1 172	172	99
Økonomi og IKT-fag	3 155	754	2 093	263	45
Helse-, sosial- og idrettsfag	159	21	111	19	8
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	4 996	1 448	2 994	480	74
Realfag, industri- og tekniske fag	1 661	410	985	167	99
Naturbruk, økologi- og miljøverns- og friluftslisfag	99	15	64	20	-
Tjenesteyting og servicefag	628	77	464	78	9
Kvinner i alt	15 191	3 230	10 113	1 463	385
Språkfag	306	148	131	21	6
Estetiske fag og håndverksfag	815	285	478	50	2
Humanistiske fag, tros- og livssynssfag	241	54	133	49	5
Samfunnsfag	3 788	860	2 380	419	129
Organisasjons- og ledelsesfag	2 069	242	1 558	139	130
Økonomi og IKT-fag	2 364	508	1 624	195	37
Helse-, sosial- og idrettsfag	3 689	734	2 613	303	39
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	452	118	256	60	18
Realfag, industri- og tekniske fag	414	128	248	27	11
Naturbruk, økologi- og miljøverns- og friluftslisfag	88	43	37	-	8
Tjenesteyting og servicefag	965	110	655	200	-

Tabell 4. Kursfullføringer, etter prosentandel kvinner og deltakers alder. 2002

Fylke/kjønn	I alt	Prosent kvinner	14-29 år	30-49 år og eldre	50 år alder	Uoppgitt alder
2002 i alt	29 749	51	6 675	19 292	3 012	770
Østfold	1 441	46	300	968	139	34
Akershus	2 686	46	600	1 758	275	53
Oslo	2 128	42	742	1 167	156	63
Hedmark	1 552	47	419	958	160	15
Oppland	1 341	42	366	794	127	54
Buskerud	2 339	59	687	1 449	159	44
Vestfold	974	43	234	621	95	24
Telemark	1 097	59	195	730	160	12
Aust-Agder	691	42	132	444	93	22
Vest-Agder	980	53	173	631	93	83
Rogaland	2 139	48	503	1 422	184	30
Hordaland	2 684	50	628	1 634	304	118
Sogn og Fjordane	1 332	61	183	1 052	79	18
Møre og Romsdal	2 556	69	369	1 838	337	12
Sør-Trøndelag	1 501	47	310	1 047	128	16
Nord-Trøndelag	671	35	163	430	67	11
Nordland	1 697	56	290	1 133	205	69
Troms	1 167	51	185	746	180	56
Finnmark Finnmarku	510	50	117	340	50	3
Annet/uoppgitt	263	58	79	130	21	33

Tabell 5. Kursfullføringer, etter deltakers alder og kjønn. Bostedsfylke. 2002

Fylke/kjønn	I alt	14-29 år	30-49 år	50 år og eldre	Uoppgitt alder
Begge kjønn i alt	29 749	6 675	19 292	3 012	770
Østfold	1 441	300	968	139	34
Akershus	2 686	600	1 758	275	53
Oslo	2 128	742	1 167	156	63
Hedmark	1 552	419	958	160	15
Oppland	1 341	366	794	127	54
Buskerud	2 339	687	1 449	159	44
Vestfold	974	234	621	95	24
Telemark	1 097	195	730	160	12
Aust-Agder	691	132	444	93	22
Vest-Agder	980	173	631	93	83
Rogaland	2 139	503	1 422	184	30
Hordaland	2 684	628	1 634	304	118
Sogn og Fjordane	1 332	183	1 052	79	18
Møre og Romsdal	2 556	369	1 838	337	12
Sør-Trøndelag	1 501	310	1 047	128	16
Nord-Trøndelag	671	163	430	67	11
Nordland	1 697	290	1 133	205	69
Troms	1 167	185	746	180	56
Finnmark Finnmarku	510	117	340	50	3
Annet/uoppgitt	263	79	130	21	33
Menn i alt	14 558	3 445	9 179	1 549	385
Østfold	783	173	538	61	11
Akershus	1 450	352	925	151	22
Oslo	1 229	406	686	91	46
Hedmark	821	246	477	91	7
Oppland	772	222	442	81	27
Buskerud	965	273	607	65	20
Vestfold	559	131	351	65	12
Telemark	445	100	292	47	6
Aust-Agder	403	76	247	61	19
Vest-Agder	463	96	310	45	12

Tabell 5 (forts.) . Kursfullføringer, etter deltakers alder og kjønn. Bostedsfylke. 2002

Fylke/kjønn	I alt	14-29 år	30-49 år	50 år og eldre	Uoppgitt alder
Rogaland	1 115	242	735	117	21
Menn i alt (forts.)					
Hordaland	1 330	308	782	162	78
Sogn og Fjordane	515	89	382	35	9
Møre og Romsdal	794	126	535	128	5
Sør-Trøndelag	794	160	549	78	7
Nord-Trøndelag	436	106	271	58	1
Nordland	749	155	466	95	33
Troms	571	93	361	91	26
Finnmark Finnmarku	253	61	175	16	1
Annet/uoppgitt	111	30	48	11	22
Kvinner i alt.....	15 191	3 230	10 113	1 463	385
Østfold	658	127	430	78	23
Akershus	1 236	248	833	124	31
Oslo	899	336	481	65	17
Hedmark	731	173	481	69	8
Oppland	569	144	352	46	27
Buskerud	1 374	414	842	94	24
Vestfold	415	103	270	30	12
Telemark	652	95	438	113	6
Aust-Agder	288	56	197	32	3
Vest-Agder	517	77	321	48	71
Rogaland	1 024	261	687	67	9
Hordaland	1 354	320	852	142	40
Sogn og Fjordane	817	94	670	44	9
Møre og Romsdal	1 762	243	1 303	209	7
Sør-Trøndelag	707	150	498	50	9
Nord-Trøndelag	235	57	159	9	10
Nordland	948	135	667	110	36
Troms	596	92	385	89	30
Finnmark Finnmarku	257	56	165	34	2
Annet/uoppgitt	152	49	82	10	11

Tabell 6. Antall normerte studietimer, etter nivå. 1999-2002

Nivå	1999	2000	2001	2002
I alt	6 063 204	6 083 298	5 071 907	4 446 168
Videregående-skole-nivå	3 373 912	3 279 101	2 758 437	2 353 578
Universitets- og høyskolenivå	2 121 803	2 234 869	1 785 972	1 587 033
Uspesifisert	567 489	569 328	527 498	505 557

Tabell 7. Kursfullføringer, etter type tjeneste og deltakers alder. 2002

Type tjeneste	I alt	14-29 år	30-49 år	50 år og over	Annet/ uoppgitt
I alt	29 749	6 675	19 292	3 012	770
Ordinær brevinnsending	22 786	5 246	14 866	2 125	549
Elektronisk kommunikasjon	3 855	912	2 204	572	167
Kombinert undervisning	2 457	401	1 746	268	42
Annet	651	116	476	47	12

Tabell 8. Antall kursfullføringer, etter eksamen og nivå. 1998-2002

Nivå	Deltakere i alt	Tilbud om offentlig eksamen	Tilbud om intern eksamen	Ingen eksamen
1998.....	44 731	36 163	5 572	2 996
1999.....	39 394	30 943	5 425	3 026
2000.....	37 982	28 446	5 998	3 538
2001.....	32 734	23 270	6 703	2 761
2002 i alt	29 749	19 531	8 292	1 926
Videregående-skole-nivå	17 628	12 535	4 566	527
Universitets- og høghskolenivå	7 698	5 700	1 795	203
Uspesifisert	4 423	1 296	1 931	1 196

79 000 fikk tilbud om eksamen

I 2002 fikk 79 000 av deltakerne på kurs i regi av studieforbundene tilbud om ulike typer eksamen. 39 000 fikk tilbud om offentlig eksamen, mens 29 000 fikk tilbud om offentlig eksamen på høyskole- og universitetsnivå.

I 2002 gikk antall kurs ned for femte år på rad. Derimot var det flere kursdeltakere i 2002 enn i 2000 og 2001. Færre kurs med flere deltakere førte til at for første gang kunne vi notere 13 deltakere per kurs i gjennomsnitt.

29 600 fikk tilbud om eksamen på universitets- og høyskolenivå

I 2002 fikk 12 prosent av deltakerne på kurs i regi av studieforbundene tilbud om avsluttende eksamen eller prøve. I alt var det 39 000 som fikk tilbud om offentlig eksamen. 24 000 fikk tilbud om annen godkjent eksamen eller sertifisering, mens 13 000 fikk tilbud om intern prøve. I tillegg var det 3 000 som fikk tilbud om fagprøve.

29 000 av de som fikk tilbud om offentlig eksamen deltok på kurs på universitets- og høyskolenivå. 8 000 av de som fikk samme tilbudet deltok på kurs på videregående opplæringsnivå.

Færre kurs – men flere deltakere

I 2002 rapporterte 21 studieforbund i alt 52 000 kurs med til sammen 667 700 deltakere og 1 730 000 studietimer. I forhold til året før rapporterte studie-forbundene 2 200 færre kurs, men 53 000 flere deltakere og 48 500 flere studietimer. Med andre ord gikk antall kurs ned med 4 prosent, mens antall deltakere og studie-timer gikk opp med henholdsvis 9 og 3 prosent i 2002 i forhold til 2001.

Studieforbundet Folkeuniversitet med sine 15 000 kurs og 256 000 deltakere, var landets største studieforbund i 2002. Arbeidernes Opplysningsforbund var landets nest største studieforbund med sine 8 000 kurs og 80 600 deltakere.

I forhold til tidligere år hadde Norsk Musikkråd en dramatisk nedgang, mens Studieforbundet Folkeuniversitet hadde en tilsvarende

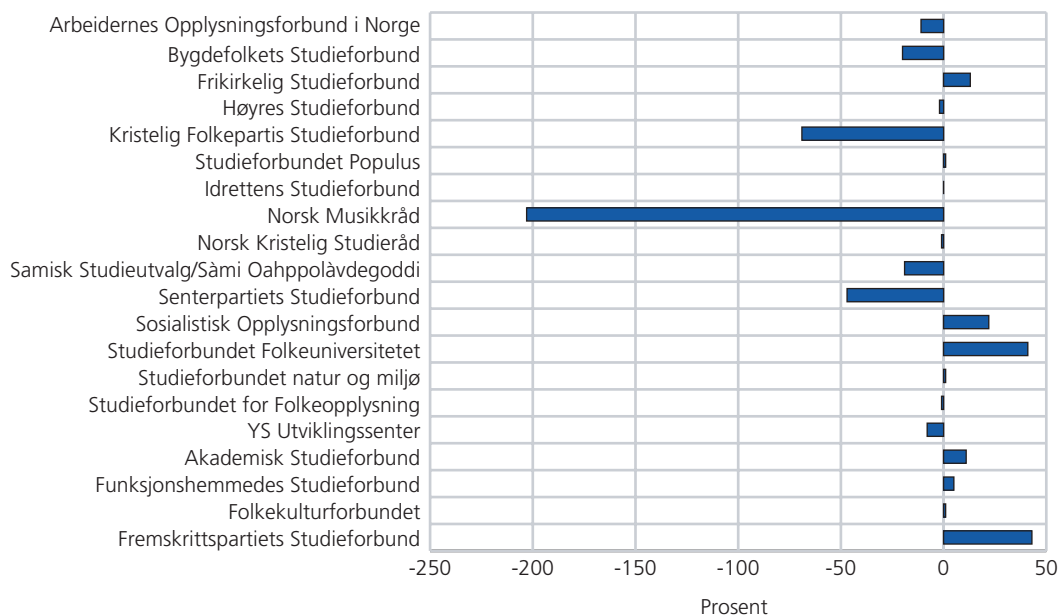
Om statistikken

Studieforbundene sender årlig inn dataene til Statistisk sentralbyrås voksenopplæringsdatabase. Dataene blir levert på enkeltkursnivå og gir informasjon om antall deltakere fordelt på kjønn og alder, antall kurs fordelt på emner og i hvilken kommune kurset holdes og antall studietimer. Rapporteringen gir opplysninger om det er tilbud om offentlig eksamen, sertifisering eller interne prøver, og på hvilket nivå kurset er. Kursdeltakere må ha vært til stede minst 75 prosent av kurstida for å inngå i statistikken.

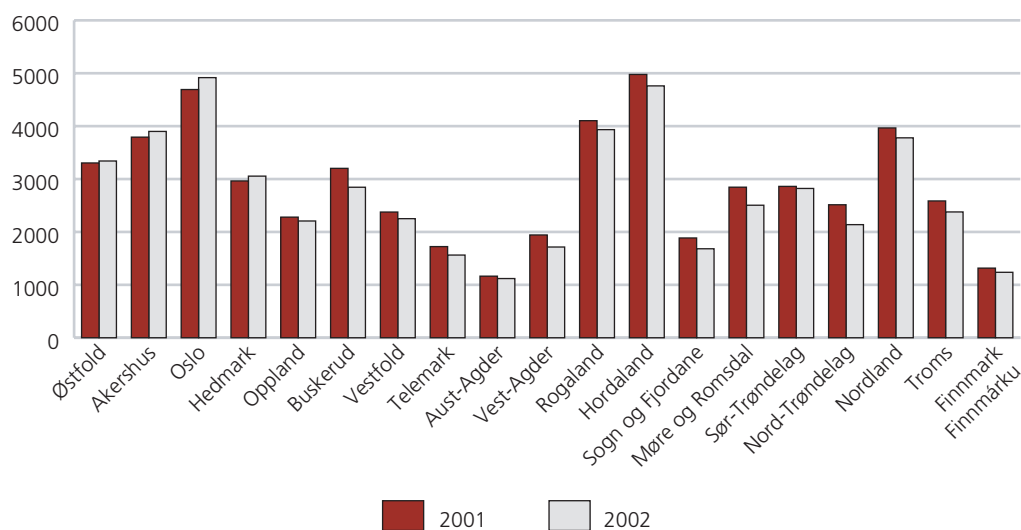
En person kan være talt flere ganger dersom hun/han har deltatt på flere kurs.

I 2002 gikk to av Norsk Musikkråd sine medlemsorganisasjoner over til Studieforbundet Folkeuniversitetet. Dette førte til en del endringer i statistikk materialet i forhold til tidligere år.

Studieforbund, etter prosentvise endringer i antall kurs. 2002 i forhold til 2001

Deltakere, etter fylke. 2001-2002

oppgang i sin kursvirksomhet i 2002. Norsk Musikkråd rapporterte 7 700 færre kurs og 120 000 færre deltakere, mens Studieforbundet Folkeuniversitet rapporterte 6 200 flere kurs og 170 000 flere deltakere i 2002 enn i 2001.

Av samtlige studieforbund hadde Fremskrittspartiets Studieforbund høyest oppgang. Forbundet rapporterte 76 prosent flere kurs, og 90 prosent flere deltakere i 2002 i

forhold til 2001. Likevel var Fremskrittspartiets Studieforbund med sine 230 kurs og 2 000 deltakere blant de fire forbundene som hadde minst kursvirksomhet.

Gjennomsnittlig antall deltakere i de siste fem årene (1997-2001) var på 11 deltakere per kurs. I 2002 økte gjennomsnittet til 13 deltakere per kurs. Som tidligere år hadde Akademisk Studieforbund høyest gjennomsnitt på sine kurs med 43 deltakere. Samisk Studieutvalg hadde lavest gjennomsnittlig deltakelse på sine kurs med kun fire deltakere per kurs.

Oslo, alene på topp

I 2002 hadde Oslo flest, og også høyest økning i, antall kurs og deltakere blant landets fylker. Oslo hadde 4 900 kurs med 67 400 deltakere. Sammenlignet med 2001 ble det arrangert 225 flere kurs og det ble rapportert 14 000 flere deltakere i Oslo. Dette tilsvarer 5 prosent økning i antall kurs og 21 prosent økning i antall deltakere. I Sør-Trøndelag og Akershus gikk antall deltakere opp med henholdsvis 17 og 16 prosent. Selv om Aust-Agder hadde færrest deltakere blant landets fylker, gikk antall deltakere i fylket opp med 1 prosent i forhold til 2001. Finnmark hadde mest nedgang i antall deltakere med 13 prosent.

Antall kurs gikk ned i landets fleste fylker. Nord-Trøndelag hadde høyest nedgang med 15 prosent. I Nord-Trøndelag ble det arrangert 370 færre kurs i 2002 enn i 2001. I Vest-Agder og Møre og Romsdal ble det rapportert 12 prosent færre kurs, mens Sogn og Fjordane hadde en nedgang på 11 prosent.

Aust-Agder hadde færrest antall kurs i 2002. Det ble arrangert 1 100 kurs, noe som tilsvarer en nedgang på 4 prosent i forhold til året før.

56 prosent kvinner

56 prosent av samtlige kursdeltakere i 2002 var kvinner, de fleste i aldersgruppen 30-49 år. Studieforbundet Populus hadde høyest andel kvinner med 88 prosent, mens Fremskrittspartiets Studieforbund hadde

lavest andel kvinner med 29 prosent. Kvinner var i flertall i landets samtlige fylker.

Kvinner var også i flertall innenfor de fleste fagområdene. 75 prosent av deltakerne innenfor tjenesteyting og servicefag, 67 prosent innenfor helse-, sosial- og idrettsfag og 63 prosent innenfor samfunnsfag var kvinner. Derimot var mennene i klart flertall innenfor realfag, industri- og tekniske fag.

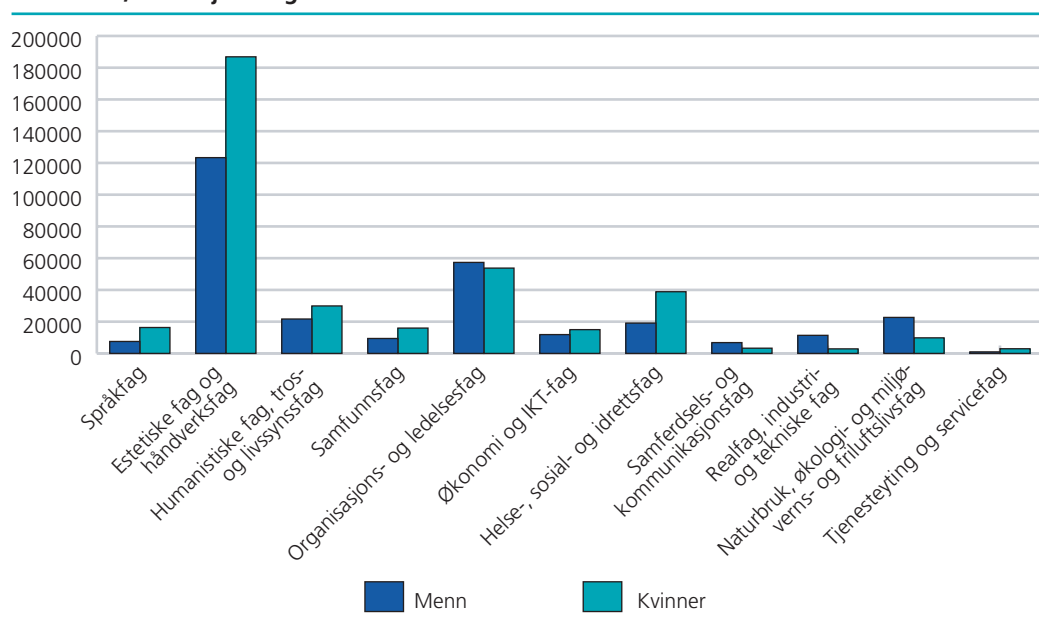
80 prosent av deltakerne innenfor dette fagområdet var menn.

Datamaterialet viser at kvinner og menn stort sett følger det tradisjonelle

mønsteret i valg av emne, og at begge kjønn velger kurs innenfor estetiske fag og håndverksfag. 50 prosent av samtlige kvinner og 42 prosent av samtlige menn deltok på kurs innenfor estetiske fag og håndverksfag.

38 prosent av de som var rapportert med alder hørte til aldersgruppen 30-49 år. Aldersgruppen 50 år og over utgjorde 36 prosent, mens 27 prosent var i aldersgruppen 14-29 år. 82 prosent av deltakerne i 2002 var rapportert med alder.

Deltakere, etter kjønn og hovedemne. 2002

Tabell 1. Studieforbund. Kurs, deltakere og kurstimer. 1998-2002

Studieforbund	Kurs i alt	Deltakere			Kurstimer		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1998	61 428	681 359	298 167	383 192	1 841 942	1 476 948	365 110
1999	61 319	681 845	303 471	378 374	1 853 855	1 466 116	387 739
2000	60 326	666 729	296 472	370 257	1 831 222	1 469 244	361 978
2001	54 530	614 356	273 145	341 211	1 681 367	1 315 084	366 283
2002 i alt	52 181	667 727	292 123	375 604	1 729 920	1 351 963	377 957
Arbeidernes Opplysningsforbund i Norge	8 037	80 634	33 211	47 423	274 018	207 107	66 911
Bygdefolkets Studieforbund	2 968	24 684	17 099	7 585	54 660	33 436	21 224
Frikirkelig studieforbund	1 849	18 849	9 783	9 066	43 025	39 948	3 077
Høyres Studieforbund	814	6 850	2 597	4 253	41 045	41 045	-
Kristelig Folkepartis Studieforbund	32	554	291	263	651	164	487
Studieforbundet Populus	1 477	10 844	1 286	9 558	34 322	27 066	7 256
Idrettens Studieforbund	2 851	29 829	19 085	10 744	53 735	49 785	3 950
Norsk Musikkråd	3 801	46 085	20 894	25 191	191 395	103 518	87 877
Norsk Kristelig Studieråd	2 527	29 746	11 293	18 453	63 897	38 898	24 999
Samisk Studieutvalg/Sámi Oahppolávdegoddi	157	691	248	443	12 985	10 905	2 080
Senterpartiets Studieforbund	165	1 035	609	426	2 299	106	2 193
Sosialistisk Opplysningsforbund	509	4 437	1 518	2 919	19 571	16 103	3 468
Studieforbundet Folkeuniversitetet	15 052	256 174	106 800	149 374	643 726	551 684	92 042
Studieforbundet natur og miljø	1 982	19 051	11 071	7 980	42 542	37 568	4 974
Studieforbundet for Folkeopplysning	1 031	8 227	3 351	4 876	33 503	27 075	6 428
Venstres Opplysningsforbund	80	708	437	271	1 905	60	1 845
YS Utviklingssenter	939	10 452	3 058	7 394	15 615	8 502	7 113
Akademisk Studieforbund	1 473	63 220	32 284	30 936	31 513	29 486	2 027
Funksjonshemmedes Studieforbund	2 722	24 968	8 224	16 744	58 216	41 154	17 062
Folkekulturforbundet	3 486	28 666	7 547	21 119	108 409	85 537	22 872
Fremskrittspartiets Studieforbund	229	2 023	1 437	586	2 888	2 816	72

Tabell 2. Studieforbund. Kurs, deltakere og kurstimer. Fylke. 1998-2002

Fylke	Kurs i alt	Deltakere			Kurstimer		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1998.....	61 428	681 359	298 167	383 192	1 841 942	1 476 948	365 110
1999.....	61 319	681 845	303 471	378 374	1 853 855	1 466 116	387 739
2000.....	60 326	666 729	296 472	370 257	1 831 222	1 469 244	361 978
2001.....	54 530	614 356	273 145	341 211	1 681 367	1 315 084	366 283
2002 i alt	52 181	667 727	292 123	375 604	1 729 920	1 351 963	377 957
Østfold	3 341	37 414	17 192	20 222	123 848	94 032	29 816
Akershus	3 900	50 560	19 874	30 686	122 088	96 251	25 837
Oslo	4 917	81 495	35 428	46 067	171 980	135 630	36 350
Hedmark	3 055	32 924	15 404	17 520	97 558	70 928	26 630
Oppland	2 207	31 017	14 725	16 292	64 221	54 418	9 803
Buskerud	2 845	30 938	13 504	17 434	82 347	63 182	19 165
Vestfold	2 251	25 694	11 650	14 044	70 518	55 698	14 820
Telemark	1 563	19 263	9 020	10 243	55 244	47 158	8 086
Aust-Agder	1 119	12 976	4 810	8 166	31 617	27 720	3 897
Vest-Agder	1 715	20 230	8 375	11 855	50 918	37 236	13 682
Rogaland	3 934	51 146	21 932	29 214	119 136	94 033	25 103
Hordaland	4 761	64 100	26 754	37 346	165 853	127 793	38 060
Sogn og Fjordane	1 682	21 387	10 091	11 296	44 952	34 560	10 392
Møre og Romsdal	2 505	36 980	16 334	20 646	81 225	63 581	17 644
Sør Trøndelag	2 822	40 351	17 812	22 539	101 606	78 417	23 189
Nord Trøndelag	2 138	25 589	12 262	13 327	59 308	48 487	10 821
Nordland	3 779	46 088	19 380	26 708	149 199	111 799	37 400
Troms	2 378	27 809	12 343	15 466	91 841	74 896	16 945
Finmark Finnmarku	1 237	11 417	5 052	6 365	45 610	35 318	10 292
Svalbard	32	349	181	168	851	826	25

Tabell 3. Studieforbund. Kurs, deltakere og kurstimer, etter hovedemne. 1998-2002

Hovedemne	Kurs i alt	Deltakere			Kurstimer		
		I alt	Menn	Kvinner	I alt	Med lærer	Uten lærer
1998.....	61 428	681 359	298 167	383 192	1 841 942	1 476 948	365 110
1999.....	61 319	681 845	303 471	378 374	1 853 855	1 466 116	387 739
2000.....	60 326	666 729	296 472	370 257	1 831 222	1 469 244	361 978
2001.....	54 530	614 356	273 145	341 211	1 681 367	1 315 084	366 283
2002 i alt	52 181	667 727	292 123	375 604	1 729 920	1 351 963	377 957
Språkfag	2 840	23 852	7 531	16 321	89 524	84 992	4 532
Estetiske fag og håndverksfag	20 848	310 215	123 346	186 869	943 214	21 263	221 951
Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	4 748	51 591	21 674	29 917	113 193	77 578	35 615
Samfunnsfag	1 966	25 369	9 410	15 959	57 348	39 122	18 226
Organisasjons- og ledelsesfag	9 062	111 080	57 331	53 749	180 398	131 254	49 144
Økonomi og IKT-fag	2 927	26 847	11 862	14 985	86 091	74 740	11 351
Helse-, sosial- og idrettsfag	4 041	57 969	19 103	38 866	103 890	90 264	13 626
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	890	10 103	6 815	3 288	25 639	25 160	479
Realfag, industri- og tekniske fag	771	14 261	11 386	2 875	40 074	38 494	1 580
Naturbruk, økologi- og miljøverns- og friluftslisfag	3 643	32 503	22 678	9 825	74 834	54 338	20 496
Tjenesteyting og servicefag	445	3 937	987	2 950	15 715	14 758	957

Tabell 4. Studieforbund. Deltakere, etter kjønn og alder. Fylke. 1998-2002

Fylke/Kjønn	Deltakere i alt	Alder			
		14-29 år	30-49 år	50 år og over	Uoppgitt
1998	681 359	187 893	234 112	147 823	111 531
1999	681 845	187 626	240 783	158 793	94 643
2000	666 729	175 534	226 748	166 260	98 187
2001	614 356	150 705	203 440	159 889	100 322
2002 i alt	667 727	148 804	208 938	188 711	121 274
Østfold	37 414	6 737	12 357	13 051	5 269
Akershus	50 560	10 217	13 531	14 781	12 031
Oslo	81 495	19 775	22 478	13 233	26 009
Hedmark	32 924	6 822	11 014	11 423	3 665
Oppland	31 017	6 569	9 209	9 058	6 181
Buskerud	30 938	6 110	10 453	9 559	4 816
Vestfold	25 694	6 033	8 241	7 816	3 604
Telemark	19 263	4 950	6 316	6 372	1 625
Aust-Agder	12 976	3 898	4 272	3 594	1 212
Vest-Agder	20 230	4 524	6 131	6 028	3 547
Rogaland	51 146	12 121	16 182	13 199	9 644
Hordaland	64 100	16 422	17 978	16 989	12 711
Sogn og Fjordane	21 387	4 993	7 475	6 471	2 448
Møre og Romsdal	36 980	7 168	12 703	11 916	5 193
Sør Trøndelag	40 351	10 108	13 239	10 406	6 598
Nord Trøndelag	25 589	4 829	9 714	8 592	2 454
Nordland	46 088	8 451	14 079	15 285	8 273
Troms	27 809	6 559	8 701	7 550	4 999
Finnmark Finnmarku	11 417	2 475	4 711	3 338	893
Svalbard	349	43	154	50	102
Menn	292 123	63 637	86 228	87 661	54 597
Østfold	17 192	3 160	5 432	6 527	2 073
Akershus	19 874	4 440	4 839	5 753	4 842
Oslo	35 428	8 337	9 315	5 324	12 452
Hedmark	15 404	3 213	4 849	5 630	1 712
Oppland	14 725	2 894	4 569	4 663	2 599
Buskerud	13 504	2 626	4 272	4 120	2 486
Vestfold	11 650	2 628	3 734	3 545	1 743
Telemark	9 020	2 318	2 959	3 155	588
Aust-Agder	4 810	1 436	1 350	1 593	431
Vest-Agder	8 375	2 067	2 273	2 514	1 521
Rogaland	21 932	5 003	6 910	5 522	4 497
Hordaland	26 754	6 709	6 421	7 969	5 655
Sogn og Fjordane	10 091	2 394	3 332	3 308	1 057
Møre og Romsdal	16 334	2 833	5 373	5 764	2 364
Sør Trøndelag	17 812	4 112	5 335	4 982	3 383
Nord Trøndelag	12 262	2 127	4 354	4 583	1 198
Nordland	19 380	3 330	5 236	7 424	3 390
Troms	12 343	2 906	3 673	3 537	2 227
Finnmark Finnmarku	5 052	1 075	1 921	1 725	331
Svalbard	181	29	81	23	48
Kvinner	375 604	85 167	122 710	101 050	66 677
Østfold	20 222	3 577	6 925	6 524	3 196
Akershus	30 686	5 777	8 692	9 028	7 189
Oslo	46 067	11 438	13 163	7 909	13 557
Hedmark	17 520	3 609	6 165	5 793	1 953
Oppland	16 292	3 675	4 640	4 395	3 582
Buskerud	17 434	3 484	6 181	5 439	2 330
Vestfold	14 044	3 405	4 507	4 271	1 861
Telemark	10 243	2 632	3 357	3 217	1 037
Aust-Agder	8 166	2 462	2 922	2 001	781

Tabell 4 (forts.) Studieforbund. Deltakere, etter kjønn og alder. Fylke. 1998-2002

Fylke/Kjønn	Deltakere i alt	Alder			Uoppgitt
		14-29 år	30-49 år	50 år og over	
Vest-Agder	11 855	2 457	3 858	3 514	2 026
Rogaland	29 214	7 118	9 272	7 677	5 147
Hordaland	37 346	9 713	11 557	9 020	7 056
Sogn og Fjordane	11 296	2 599	4 143	3 163	1 391
Møre og Romsdal	20 646	4 335	7 330	6 152	2 829
Sør Trøndelag	22 539	5 996	7 904	5 424	3 215
Nord Trøndelag	13 327	2 702	5 360	4 009	1 256
Nordland	26 708	5 121	8 843	7 861	4 883
Troms	15 466	3 653	5 028	4 013	2 772
Finnmark Finnmarku	6 365	1 400	2 790	1 613	562
Svalbard	168	14	73	27	54

Tabell 5. Studieforbund. Deltakere etter kjønn og alder. Hovedemner. 2002

Hovedemne/Kjønn	Deltakere i alt	Alder			Uoppgitt
		14-29 år	30-49 år	50 år og over	
2002 i alt	667 727	148 804	208 938	188 711	121 274
Språkfag	23 852	4 190	7 142	6 941	5 579
Estetiske fag og håndverksfag	310 215	72 659	101 224	113 775	22 557
Humanistiske fag, tros- og livssynssfag	51 591	19 564	13 021	14 974	4 032
Samfunnsfag	25 369	3 563	6 985	4 879	9 942
Organisasjons- og ledelsesfag	111 080	28 135	35 662	17 537	29 746
Økonomi og IKT-fag	26 847	2 562	10 693	6 256	7 336
Helse-, sosial- og idrettsfag	57 969	4 477	12 805	11 991	28 696
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	10 103	2 251	2 395	3 384	2 073
Realfag, industri- og tekniske fag	14 261	1 681	2 977	876	8 727
Naturbruk, økologi- og miljøvern- og friluftslisfag	32 503	8 950	14 583	7 312	1 658
Tjenesteyting og servicefag	3 937	772	1 451	786	928
Menn	292 123	63 637	86 228	87 661	54 597
Språkfag	7 531	1 225	2 400	2 156	1 750
Estetiske fag og håndverksfag	123 346	26 872	33 771	54 436	8 267
Humanistiske fag, tros- og livssynssfag	21 674	8 911	6 276	5 347	1 140
Samfunnsfag	9 410	1 215	2 154	1 662	4 379
Organisasjons- og ledelsesfag	57 331	14 258	20 575	9 161	13 337
Økonomi og IKT-fag	11 862	1 098	4 367	3 138	3 259
Helse-, sosial- og idrettsfag	19 103	1 006	2 077	3 214	12 806
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	6 815	1 475	1 765	2 094	1 481
Realfag, industri- og tekniske fag	11 386	1 221	2 321	736	7 108
Naturbruk, økologi- og miljøvern- og friluftslisfag	22 678	6 136	10 185	5 516	841
Tjenesteyting og servicefag	987	220	337	201	229
Kvinner	375 604	85 167	122 710	101 050	66 677
Språkfag	16 321	2 965	4 742	4 785	3 829
Estetiske fag og håndverksfag	186 869	45 787	67 453	59 339	14 290
Humanistiske fag, tros- og livssynssfag	29 917	10 653	6 745	9 627	2 892
Samfunnsfag	15 959	2 348	4 831	3 217	5 563
Organisasjons- og ledelsesfag	53 749	13 877	15 087	8 376	16 409
Økonomi og IKT-fag	14 985	1 464	6 326	3 118	4 077
Helse-, sosial- og idrettsfag	38 866	3 471	10 728	8 777	15 890
Samferdsels- og kommunikasjonsfag	3 288	776	630	1 290	592
Realfag, industri- og tekniske fag	2 875	460	656	140	1 619
Naturbruk, økologi- og miljøvern- og friluftslisfag	9 825	2 814	4 398	1 796	817
Tjenesteyting og servicefag	2 950	552	1 114	585	699

Tabell 6. Studieforbund. Deltakere etter hovedemne. Fylke 1998-2002

Fylke	Deltakere etter hovedemne											
	Skolerefylke	Deltakere i alt	Språk-fag	Estetiske fag og hånd-verksfag	Humanis-tiske fag, tros- og livssyns-fag	Sam-funns-fag	Organi-sasjons- og ledel-sesfag	Øko-nomi og IKT-fag	Helse-, sosial- og idretts-fag	Samferd-sels- og kommu-nika-sjonsfag	Realfag, industri- og tek-niske fag	Naturbruk, økologi-, miljøvern-s- og friluft-s-livs-fag
1998	¹ 681 359	29 011	275 392	48 982	29 396	118 833	40 755	61 282	16 759	18 691	35 609	6 487
1999	681 845	29 332	271 966	48 423	27 553	117 992	37 452	62 638	14 423	16 040	49 371	6 655
2000	666 729	27 584	269 060	46 681	27 833	114 086	37 453	66 278	12 931	15 154	42 139	7 530
2001	614 356	24 574	256 156	48 639	25 394	111 907	32 794	56 860	8 638	10 161	34 696	4 537
2002 i alt	667 727	23 852	310 215	51 591	25 369	111 080	26 847	57 969	10 103	14 261	32 503	3 937
Østfold	37 414	1 136	17 071	4 229	599	5 394	2 933	2 529	711	268	2 281	263
Akershus	50 560	2 993	22 357	5 190	2 337	9 472	1 731	3 407	297	644	1 723	409
Oslo	81 495	4 374	24 467	7 417	6 025	16 303	2 399	14 567	575	3 193	1 781	394
Hedmark	32 924	887	16 154	1 828	894	4 965	2 060	1 798	428	881	2 837	192
Oppland	31 017	668	14 250	2 795	1 814	5 382	839	2 190	215	483	2 250	131
Buskerud	30 938	1 081	12 149	1 933	1 267	6 393	1 370	3 174	664	896	1 753	258
Vestfold	25 694	1 366	10 272	1 971	1 572	4 692	864	1 398	819	1 347	1 175	218
Telemark	19 263	631	9 496	2 659	492	3 110	508	826	68	678	748	47
Aust-Agder	12 976	292	5 587	1 218	403	2 176	1 364	1 048	156	20	664	48
Vest-Agder	20 230	793	8 730	2 534	654	3 533	980	1 555	193	384	800	74
Rogaland	51 146	1 898	19 189	6 564	1 844	9 855	2 355	4 107	1 259	983	2 793	299
Hordaland	64 100	2 894	33 136	4 527	2 367	9 302	1 681	6 089	689	1 200	1 691	524
Sogn og Fjordane .	21 387	179	12 130	427	464	4 959	698	873	328	135	1 164	30
Møre og Romsdal .	36 980	498	22 076	2 900	509	5 395	946	1 978	438	454	1 645	141
Sør-Trøndelag	40 351	1 284	20 864	2 041	1 345	4 971	1 199	3 852	361	1 507	2 659	268
Nord-Trøndelag	25 589	510	13 202	564	376	3 579	2 094	1 809	265	263	2 888	39
Nordland	46 088	1 009	27 343	1 460	1 356	6 111	1 479	3 763	942	555	1 661	409
Troms	27 809	850	15 296	918	890	4 042	990	2 472	843	200	1 193	115
Finnmark Finnmarku	11 417	509	6 385	392	130	1 426	288	494	781	137	797	78
Svalbard	349	-	61	24	31	20	69	40	71	33	-	-

¹ 162 deltakere var rapportert uten emne.

Tabell 7. Studieforbund. Deltakere i særlige målgrupper¹, etter hovedemne. Fylke 2001-2002

Fylke	Deltakere i særlige målgrupper etter hovedemne											
	Deltakere i alt	Språkfag	Estetiske fag og håndverksfag	Humanistiske fag, tros- og livssynsfag	Samfunnsfag	Organisasjons- og ledelsesfag	Økonomi og IKT-fag	Helse-, sosial- og idrettsfag	Samferdsels- og kommunikasjonsfag	Realfag, industri- og tekniske fag	Naturbruk, økologi-, miljøvern- og friluftslivsfag	Tjenesteyting og servicefag
2001	29 860	1 207	9 446	725	1 777	6 585	1 166	8 282	115	70	335	152
2002 i alt	32 135	1 086	9 300	1 116	2 216	6 361	1 158	10 140	200	165	222	171
Østfold	1 903	61	839	54	81	320	56	432	23	4	15	18
Akershus	2 248	106	473	26	107	593	70	839	-	-	6	28
Oslo	4 669	275	546	133	241	1 513	35	1 917	-	-	9	-
Hedmark	1 956	78	810	53	116	251	34	478	3	57	76	-
Oppland	1 224	-	244	51	55	189	35	640	-	-	-	10
Buskerud	2 226	59	950	54	110	323	42	649	-	-	14	25
Vestfold	950	20	198	33	108	218	45	327	1	-	-	-
Telemark	874	25	262	78	73	84	66	270	-	12	-	4
Aust-Agder	418	-	39	38	11	229	17	84	-	-	-	-
Vest-Agder	597	4	205	59	23	160	18	128	-	-	-	-
Rogaland	1 608	47	536	38	121	370	60	384	35	12	-	5
Hordaland	1 958	60	282	150	316	378	72	691	-	-	2	7
Sogn og Fjordane .	753	30	130	7	123	166	35	262	-	-	-	-
Møre og Romsdal .	1 617	9	205	169	210	451	30	486	27	1	11	18
Sør-Trøndelag	1 219	33	86	44	171	235	128	483	26	-	8	5
Nord-Trøndelag	1 276	30	403	5	42	122	93	518	38	-	13	12
Nordland	4 453	127	2 293	102	227	471	166	935	33	73	18	8
Troms	1 687	81	676	22	73	145	156	470	7	6	20	31
Finmark Finnmarku	499	41	123	-	8	143	-	147	7	-	30	-

¹ Funksjonshemmede, personer med særlig svak førstegangsutdanning, fremmedspråklige og personer med særlige omsorgsforpliktelser (jfr. Voksenopplæringsloven §24).

Tabell 8. Studieforbund. Deltakere, etter nivå og type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen. 1998-2002

Type tilbud om avsluttende prøve eller eksamen	I alt	Grunnskole-nivå	Videregående opplærings-nivå	Universitets- og høyskole-nivå	Uoppgitt
1998	681 359	177 165	206 694	47 829	49 671
1999	681 845	224 980	241 637	41 910	173 318
2000	666 729	227 713	242 622	55 346	141 048
2001	614 356	250 071	198 389	54 899	110 997
2002 i alt	667 727	181 459	139 450	32 804	314 014
Offentlig eksamen	39 307	1 532	7 982	28 888	905
Annen godkjent eksamen eller sertifisering	23 917	7 026	10 706	633	5 552
Interne prøver	13 050	6 055	5 060	64	1 871
Tilbud om fagprøve etter § 3-5	2 830	-	2 830	-	-
Ingen eksamen eller avsluttende prøver	588 623	166 846	112 872	3 219	305 686

Flest kvinner med høy utdanning

Flere kvinner enn menn hadde utdanning på universitets- eller høghskolenivå i 2002. Kun fire av fylkene hadde flertall av menn med høyere utdanning.

Flere kvinner enn menn har universitets- eller høghskoleutdanninger på inntil fire år som høyeste fullførte utdanning, mens flest menn har lengre høyere utdanninger. Derimot er kvinnene i flertall blant dem som har fullført en utdanning ved universiteter eller høghskoler – alle nivåene sett under ett. På landsbasis har nærmere 24 prosent av kvinnene høyere utdanning, og om lag 23 prosent av mennene. I 2002 var det kun fire fylker hvor menn hadde høyere utdanning enn kvinner, henholdsvis Oslo, Akershus, Buskerud og Vestfold. I de resterende 15 fylkene hadde kvinner høyere utdanning enn menn. Størst forskjell i utdanningsnivået mellom kvinner og menn var i Finnmark, Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane. I Finnmark hadde over 6 prosentpoeng flere kvinner enn menn høyere utdanning. I Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane var forskjellen i overkant av 4 prosentpoeng.

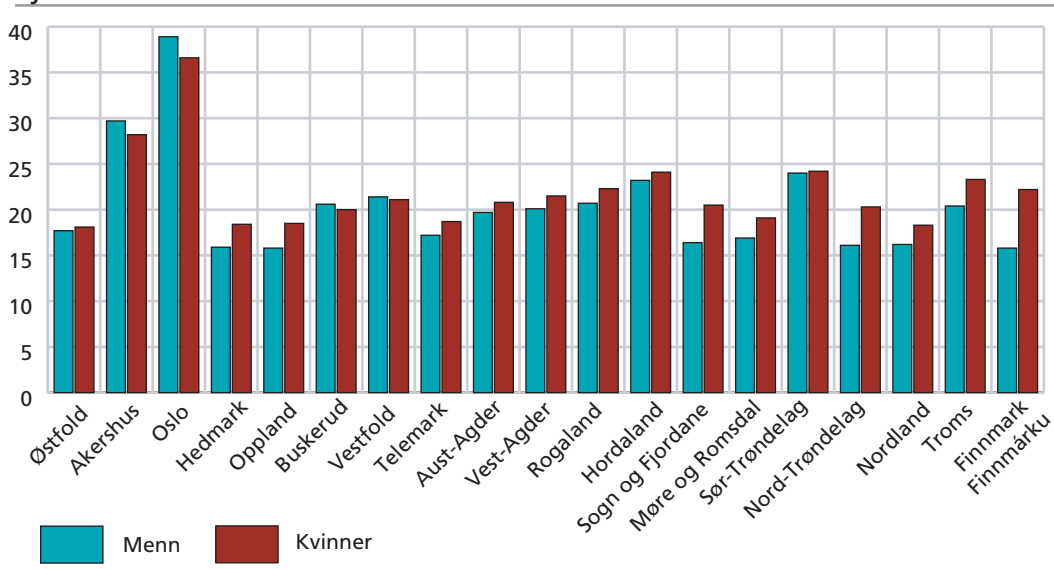
Stabile geografiske variasjoner

Hedmark, Finnmark og Nordland har størst andel innbyggere med grunnskole som høyeste fullførte utdanning – mellom 26 og 27 prosent. Oslo og Akershus har lavest andel innbyggere som kun har fullført grunnskole. Oslo og Akershus har også flest personer med lang høyere utdanning. Oslo er det eneste fylket hvor over 10 prosent av innbyggerne har slik utdanning. Det er imidlertid viktig å påpeke at Oslo og Akershus har den høyeste andelen med uoppgitt eller ingen fullført utdanning, og at disse er holdt utenfor.

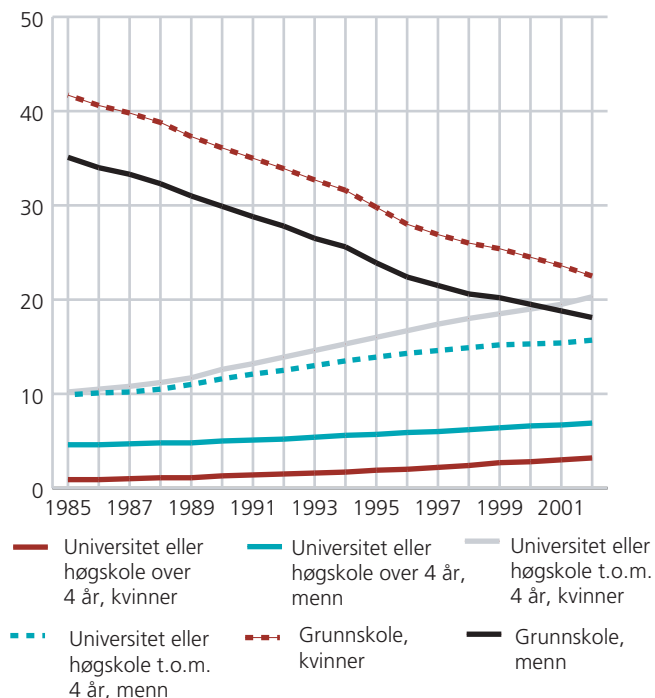
Stadig stigende utdanningsnivå

Utdanningsnivået stiger stadig i Norge og antall personer som har grunnskole som høyeste fullførte utdanning, synker for hvert år. I 1985 var det over 38 prosent som hadde grunnskole som høyeste fullførte utdanning, ti år senere var andelen om lag 27 prosent. I 2002 hadde omtrent 20 prosent kun fullført utdanning på grunnskolenivå. Flertallet av disse var i 2002 kvinner – nær 23 prosent av kvinnene og 18 prosent av mennene.

Andel kvinner og menn med utdanning fra universitets- eller høghskole, alle nivåene. Fylke. 2002

Menn og kvinner 16 år og eldre, etter høyeste fullførte utdanning. 1985-2002. Prosent¹

¹ Ikke medregnet personer med uoppgett eller ingen fullført utdanning.

Det har vært flere kvinner enn menn med kort høyere utdanning som høyeste utdanningsnivå siden 1985. Det året var det 9,9 prosent menn og 10,2 prosent kvinner med utdanning på dette nivået. Ti år senere var andelene henholdsvis 14 og 16 prosent. I 2002 hadde i underkant av 16 prosent av mennene dette utdanningsnivået, og vel 20 prosent av kvinnene.

I 1985 hadde mindre enn 1 prosent av kvinnene høyere utdanning med varighet på mer enn fire år som høyeste fullførte utdanning, mens over 4 prosent av mennene hadde fullført utdanninger på dette nivået. I 1995 hadde 2 prosent av kvinnene lang høyere utdanning, mens andelen menn var i underkant av 6 prosent. I 2002 hadde 7 prosent menn og vel 3 prosent kvinner utdanning på dette nivået.

Få eldre kvinner med lang høyere utdanning

Ettersom det er blitt mer og mer vanlig for kvinner å ta høyere utdanning i de senere år, vil de største forskjellene i utdanningsnivået mellom kvinner og menn være i de eldste aldersgruppene. Under 1 prosent av kvinnene i alderen 67 år og eldre har lang universitets- eller høyskoleutdanning. Tilsvarende tall for menn i denne aldersgruppen er over 5 prosent. Over 6 prosentpoeng flere menn enn kvinner i alderen 50-59 år har lang høyere utdanning. I aldersgruppen 25-29 år er det 14 prosentpoeng flere kvinner enn menn som har en

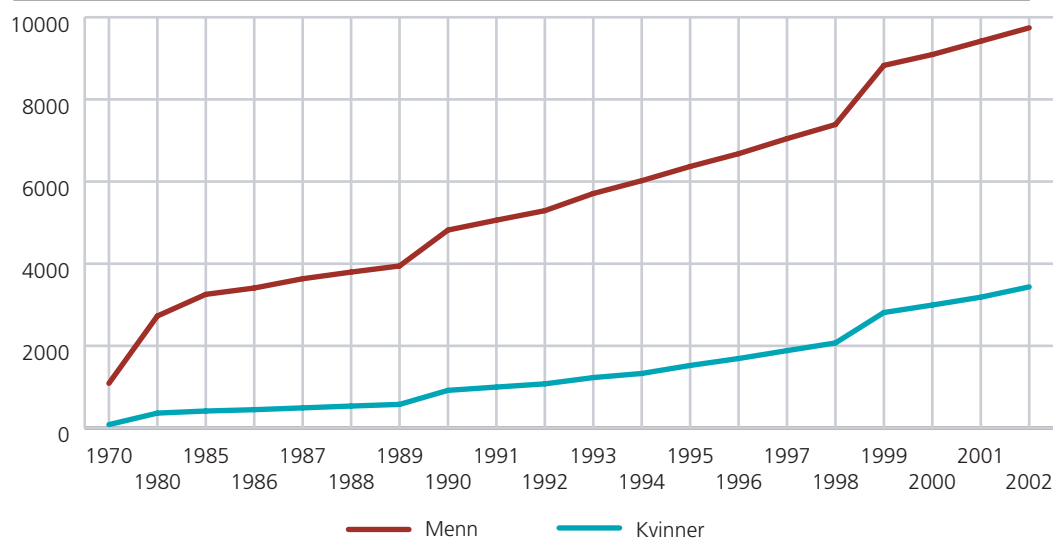
universitets- eller høyskoleutdanning på inntil fire år. Aldersgruppen med høyest andel av menn med lang høyere utdanning er i alderen 50-59 år, mens for kvinner er det i aldersgruppen 30-39 år en finner flest med tilsvarende utdanning.

12 000 flere med doktorgradsutdannelse i 2002 enn i 1970

I 1970 var det om lag 1 200 personer registrert bosatt i Norge som hadde doktorgrad som høyeste fullførte utdanning. 7 prosent av dem var kvinner. I 1980 var det omtrent 3 100 personer med dette utdanningsnivået, og kvinneandelen var steget til om lag 12 prosent. Ti år senere var det mer enn 5 700 som hadde avlagt doktorgrad, og da var 16 prosent av disse kvinner. I 2002 var nærmere 13 200 av alle bosatte i Norge registrert med doktorgrad, og da var hver fjerde av disse kvinner. I 1979 hadde totalt 0,1 prosent av befolkningen. I 2002 var andelen 0,4 prosent.

Forklaringen på den sterkere økningen i antall med doktorgrad som høyeste fullførte utdanning i 1990 og 1999 som er illustrert i figur 3, skyldes at Statistisk sentralbyrå innhentet opplysninger om fullførte utdanninger i utlandet på skjema i 1990 og 1999 i forbindelse med Folke- og boligtellingerne. Skjemaundersøkelsene het «Utdanning fullført i utlandet», og tok primært sikte på å innhente opplysninger om utdanningsnivå hos innvandrere som ikke har registrert utdanning i Norge.

Antall menn og kvinner med doktorgrad som høyeste fullførte utdanning. 1970-2002

Tabell 1. Personer 16 år og over, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn og bostedsfylke. 1. oktober 2002

Kjønn og hele landet/ Bostedsfylke	I alt	Personer				Prosent ¹				
		Grunn- skole- nivå	Videre- gående- skole- nivå ²	Universitets- og høg- skolenivå, kort ³	Universitets- og høg- skolenivå, lang ⁴	Uoppgitt eller ingen fullført utdanning	Grunn- skole- nivå	Videre- gående- skole- nivå ²	Universitets- og høg- skolenivå, kort ³	Universitets- og høg- skolenivå, lang ⁴
1970	2 873 100	1 529 180	1 116 937	158 836	47 683	20 464	53,6	39,2	5,6	1,7
1980	3 136 274	1 365 735	1 363 888	269 834	73 675	63 142	44,5	44,4	8,8	2,4
1990	3 399 682	1 110 777	1 696 399	400 470	102 637	89 399	33,6	51,3	12,1	3,1
2000	3 558 449	765 342	1 956 014	596 674	161 992	78 427	22,0	56,3	17,2	4,7
2002	3 594 334	712 403	1 980 613	631 017	175 352	94 949	20,4	56,6	18,0	5,0
Østfold	203 778	48 337	115 546	29 726	5 967	4 202	24,2	57,9	14,9	3,0
Akershus	373 185	59 176	199 247	77 321	27 838	9 603	16,3	54,8	21,3	7,7
Oslo	426 067	60 551	187 302	104 865	45 377	27 972	15,2	47,0	26,3	11,4
Hedmark	152 184	40 576	83 326	21 432	4 178	2 672	27,1	55,7	14,3	2,8
Oppland	148 039	36 302	84 126	20 878	4 112	2 621	25,0	57,9	14,4	2,8
Buskerud	192 540	41 760	107 816	30 956	7 090	4 918	22,3	57,5	16,5	3,8
Vestfold	173 023	32 629	100 886	29 962	6 043	3 503	19,2	59,5	17,7	3,6
Telemark	132 821	30 117	76 790	19 249	4 163	2 502	23,1	58,9	14,8	3,2
Aust-Agder	81 401	14 887	48 783	13 517	2 682	1 532	18,6	61,1	16,9	3,4
Vest-Agder	123 267	21 782	73 528	20 865	4 201	2 891	18,1	61,1	17,3	3,5
Rogaland	293 589	53 313	171 493	49 179	12 400	7 204	18,6	59,9	17,2	4,3
Hordaland	343 919	63 606	193 467	62 495	17 186	7 165	18,9	57,5	18,6	5,1
Sogn og Fjordane	83 573	16 683	50 091	12 881	2 208	1 710	20,4	61,2	15,7	2,7
Møre og Romsdal	192 202	41 519	113 320	29 264	4 739	3 360	22,0	60,0	15,5	2,5
Sør-Trøndelag	211 300	41 073	116 039	36 908	13 029	4 251	19,8	56,0	17,8	6,3
Nord-Trøndelag	99 841	20 966	59 613	15 206	2 737	1 319	21,3	60,5	15,4	2,8
Nordland	186 963	47 476	104 617	27 215	4 518	3 137	25,8	56,9	14,8	2,5
Troms	119 335	27 047	64 212	20 057	5 424	2 595	23,2	55,0	17,2	4,6
Finnmark Finnmarku	57 296	14 599	30 408	9 041	1 459	1 789	26,3	54,8	16,3	2,6
Uoppgitt	11	4	3	-	1	3	50,0	37,5	-	12,5
Menn	1 764 932	310 804	1 019 076	269 978	118 473	46 601	18,1	59,3	15,7	6,9
Østfold	99 055	20 412	59 415	12 812	4 355	2 061	21,0	61,3	13,2	4,5
Akershus	182 485	26 678	98 436	33 722	19 163	4 486	15,0	55,3	18,9	10,8
Oslo	205 217	25 385	91 430	46 962	27 606	13 834	13,3	47,8	24,5	14,4
Hedmark	74 487	18 415	43 130	8 600	2 964	1 378	25,2	59,0	11,8	4,1
Oppland	72 781	16 701	43 454	8 374	2 918	1 334	23,4	60,8	11,7	4,1
Buskerud	94 219	18 406	54 565	13 673	5 189	2 386	20,0	59,4	14,9	5,7
Vestfold	83 865	13 703	50 890	13 151	4 455	1 666	16,7	61,9	16,0	5,4
Telemark	64 823	12 730	39 960	7 893	3 024	1 216	20,0	62,8	12,4	4,8
Aust-Agder	40 166	6 213	25 447	5 762	2 017	727	15,8	64,5	14,6	5,1
Vest-Agder	60 593	9 388	37 966	8 826	3 095	1 318	15,8	64,1	14,9	5,2
Rogaland	145 371	23 041	89 312	20 600	8 833	3 585	16,3	63,0	14,5	6,2
Hordaland	169 460	26 768	100 680	27 106	11 370	3 536	16,1	60,7	16,3	6,9
Sogn og Fjordane	42 093	7 999	26 432	5 180	1 560	922	19,4	64,2	12,6	3,8
Møre og Romsdal	95 694	18 762	59 422	12 505	3 372	1 633	19,9	63,2	13,3	3,6
Sør-Trøndelag	104 010	17 092	60 281	15 388	9 103	2 146	16,8	59,2	15,1	8,9
Nord-Trøndelag	49 370	9 141	31 750	5 863	1 989	627	18,8	65,1	12,0	4,1
Nordland	92 652	20 874	55 430	11 551	3 177	1 620	22,9	60,9	12,7	3,5
Troms	59 547	11 971	34 445	8 441	3 421	1 269	20,5	59,1	14,5	5,9
Finnmark Finnmarku	29 034	7 122	16 628	3 569	861	854	25,3	59,0	12,7	3,1
Uoppgitt	10	3	3	-	1	3	42,9	42,9	-	14,3
Kvinner	1 829 402	401 599	961 537	361 039	56 879	48 348	22,5	54,0	20,3	3,2
Østfold	104 723	27 925	56 131	16 914	1 612	2 141	27,2	54,7	16,5	1,6
Akershus	190 700	32 498	100 811	43 599	8 675	5 117	17,5	54,3	23,5	4,7
Oslo	220 850	35 166	95 872	57 903	17 771	14 138	17,0	46,4	28,0	8,6
Hedmark	77 697	22 161	40 196	12 832	1 214	1 294	29,0	52,6	16,8	1,6
Oppland	75 258	19 601	40 672	12 504	1 194	1 287	26,5	55,0	16,9	1,6
Buskerud	98 321	23 354	53 251	17 283	1 901	2 532	24,4	55,6	18,0	2,0
Vestfold	89 158	18 926	49 996	16 811	1 588	1 837	21,7	57,3	19,3	1,8

Tabell 1 (forts.) Personer 16 år og over, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn og bostedsfylke. 1. oktober 2002

Kjønn og hele landet/ Bostedsfylke	I alt	Personer				Prosent ¹				
		Grunn- skole- nivå	Videre- gående skole- nivå ²	Universitets- og høg- skolenivå, kort ³	Universitets- og høg- skolenivå, lang ⁴	Uoppgitt eller ingen fullført utdanning	Grunn- skole- nivå	Videre- gående- skole- nivå ²	Universitets- og høg- skolenivå, kort ³	Universitets- og høg- skolenivå, lang ⁴
Telemark	67 998	17 387	36 830	11 356	1 139	1 286	26,1	55,2	17,0	1,7
Aust-Agder	41 235	8 674	23 336	7 755	665	805	21,5	57,7	19,2	1,6
Vest-Agder	62 674	12 394	35 562	12 039	1 106	1 573	20,3	58,2	19,7	1,8
Rogaland	148 218	30 272	82 181	28 579	3 567	3 619	20,9	56,8	19,8	2,5
Hordaland	174 459	36 838	92 787	35 389	5 816	3 629	21,6	54,3	20,7	3,4
Sogn og Fjordane	41 480	8 684	23 659	7 701	648	788	21,3	58,1	18,9	1,6
Møre og Romsdal	96 508	22 757	53 898	16 759	1 367	1 727	24,0	56,9	17,7	1,4
Sør-Trøndelag	107 290	23 981	55 758	21 520	3 926	2 105	22,8	53,0	20,5	3,7
Nord-Trøndelag	50 471	11 825	27 863	9 343	748	692	23,8	56,0	18,8	1,5
Nordland	94 311	26 602	49 187	15 664	1 341	1 517	28,7	53,0	16,9	1,4
Troms	59 788	15 076	29 767	11 616	2 003	1 326	25,8	50,9	19,9	3,4
Finmark Finnmarku	28 262	7 477	13 780	5 472	598	935	27,4	50,4	20,0	2,2
Uoppgitt	1	1	-	-	-	-	100,0	-	-	-

¹ Ikke medregnet personer med uoppgitt eller ingen fullført utdanning. ² Inkludert nivået "Påbygging til videregående utdanning" som omfatter utdanninger som bygger på videregående skole, men som ikke er godkjent som høyere utdanning. ³ Universitets- og høgskolenivå kort, omfatter høyere utdanning t.o.m. 4 år. ⁴ Universitets- og høgskolenivå lang, omfatter utdanninger på mer enn 4 år, samt forskerutdanning.

Tabell 2, se <http://ssb.no/emner/04/01/utniv/tab-2003-10-31-02.html>
Tabell 3. Personer 16 år og over, etter høyeste fullførte utdanning, kjønn og alder. 1. oktober 2002. Prosent

Kjønn og alder	I alt	Høyeste fullførte utdanning ¹			
		Grunnskole- nivå	Videregående- skole-nivå ²	Universitets- og høgskole- nivå, kort ³	Universitets- og høgskole- nivå, lang ⁴
I alt	3 594 334	20,4	56,6	18,0	5,0
Menn	1 764 932	18,1	59,3	15,7	6,9
16-19 år	110 681	31,1	68,8	0,0	-
20-24 år	139 269	4,1	86,4	9,3	0,2
25-29 år	153 554	5,5	63,5	24,9	6,1
30-39 år	355 246	7,8	62,2	20,9	9,1
40-49 år	322 858	12,5	60,3	18,6	8,6
50-59 år	298 644	19,0	54,0	17,6	9,4
60-66 år	132 014	28,5	50,0	13,5	8,0
67 år og eldre	252 666	42,0	43,9	8,7	5,4
Kvinner	1 829 402	22,5	54,0	20,3	3,2
16-19 år	104 592	29,6	70,3	0,0	-
20-24 år	134 943	2,9	77,3	19,5	0,3
25-29 år	150 391	4,8	50,8	38,9	5,4
30-39 år	341 492	6,8	55,8	30,5	6,9
40-49 år	311 808	12,2	57,1	26,4	4,2
50-59 år	287 550	21,6	55,5	19,9	3,0
60-66 år	136 360	35,0	49,5	13,7	1,8
67 år og eldre	362 266	54,0	38,4	7,0	0,6

¹ Ikke medregnet personer med uoppgitt eller ingen fullført utdanning. ² Inkludert nivået "Påbygging til videregående utdanning" som omfatter utdanninger som bygger på videregående skole, men som ikke er godkjent som høyere utdanning. ³ Universitets- og høgskolenivå kort, omfatter høyere utdanning t.o.m. 4 år. ⁴ Universitets- og høgskolenivå lang omfatter utdanninger på mer enn 4 år, samt forskerutdanning.

Tabell 4. Personer 16 år og over, etter alder, kjønn og høyeste fullførte utdanning (nivå og fagfelt). 1. oktober 2002

Kjønn og utdanning (nivå og fagfelt)	I alt	Alder							
		16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-66 år	67 år og eldre
Begge kjønn	3 594 334	215 273	274 212	303 945	696 738	634 666	586 194	268 374	614 932
Grunnskolenivå, 7-9 år	712 403	63 909	9 222	14 803	49 175	76 659	117 110	84 053	297 472
7-årig folkeskole	340 786	-	-	-	5	3 164	30 512	46 221	260 884
Ungdomsskole	199 199	63 730	8 670	13 033	43 270	55 066	14 325	573	532
Annet	172 418	179	552	1 770	5 900	18 429	72 273	37 259	36 056
Videregående, grunnopplæring, 10-11 år ...	1 079 109	118 468	57 473	52 216	156 556	195 900	210 571	95 974	191 951
Allmenne fag	239 644	42 380	9 747	4 444	10 379	16 548	61 762	27 281	67 103
Humanistiske og estetiske fag	50 738	12 435	4 932	3 103	7 564	8 530	5 696	2 436	6 042
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	1 193	-	5	36	130	273	340	128	281
Samfunnsfag og juridiske fag	1 634	1 359	46	103	75	34	13	2	2
Økonomiske og administrative fag	204 635	6 290	2 486	7 022	26 708	48 388	49 550	23 550	40 641
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	285 977	34 470	24 698	22 273	61 933	59 005	44 423	16 031	23 144
Helse-, sosial- og idrettsfag	183 271	14 849	8 687	9 692	33 928	42 403	29 193	14 342	30 177
Primærnæringsfag	49 180	2 771	1 672	1 643	7 379	8 980	8 045	5 554	13 136
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	55 181	2 661	3 099	2 272	6 718	11 057	11 368	6 600	11 406
Annet	7 656	1 253	2 101	1 628	1 742	682	181	50	19
Videregående, avsluttende opplæring, 12 år	809 232	27 752	152 700	104 413	211 552	143 936	90 702	30 230	47 947
Allmenne fag	268 735	18 027	71 486	32 343	55 380	42 592	23 528	6 811	18 568
Humanistiske og estetiske fag	30 262	2 787	11 317	2 956	4 637	2 741	1 948	973	2 903
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	1 367	-	17	102	255	337	296	114	246
Samfunnsfag og juridiske fag	315	-	17	67	125	59	29	12	6
Økonomiske og administrative fag	104 984	2 764	12 830	17 057	37 332	18 635	10 791	2 814	2 761
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	275 337	1 064	30 752	34 464	85 254	55 440	35 817	14 226	18 320
Helse-, sosial- og idrettsfag	63 629	2 520	18 783	8 691	11 552	12 251	8 071	1 333	428
Primærnæringsfag	17 558	480	3 783	3 852	4 423	3 107	1 391	299	223
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	46 656	110	3 715	4 881	12 590	8 645	8 656	3 605	4 454
Annet	389	-	-	-	4	129	175	43	38
Påbygging til videregående opplæring	92 272	52	5 304	8 573	27 989	23 767	14 694	5 314	6 579
Allmenne fag	13 693	45	1 244	1 774	5 831	3 725	987	73	14
Humanistiske og estetiske fag	1 600	2	208	317	558	301	190	19	5
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	24	-	-	-	5	3	12	3	1
Samfunnsfag og juridiske fag	269	-	10	83	126	26	19	4	1
Økonomiske og administrative fag	28 752	1	652	1 714	6 562	7 470	6 772	2 584	2 997
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	36 632	-	1 170	4 255	13 793	10 072	4 820	1 235	1 287
Helse-, sosial- og idrettsfag	424	-	3	45	146	149	69	11	1
Primærnæringsfag	89	-	10	3	15	50	9	2	-
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	10 789	4	2 007	382	953	1 971	1 816	1 383	2 273
Universitets- og høgsolenivå, lavere nivå .	631 017	57	37 637	91 806	171 575	139 156	108 063	35 997	46 726
Humanistiske og estetiske fag	77 140	27	9 096	16 215	20 304	15 103	9 601	3 098	3 696
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	164 064	1	3 659	18 037	37 742	37 605	39 604	13 515	13 901
Samfunnsfag og juridiske fag	38 959	11	8 981	9 520	9 326	5 798	3 602	792	929
Økonomiske og administrative fag	100 747	1	3 649	14 015	38 213	22 019	13 775	3 462	5 613
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	93 209	14	5 754	10 528	21 762	21 540	17 559	6 978	9 074
Helse-, sosial- og idrettsfag	126 553	1	5 041	16 635	32 160	31 945	21 254	7 096	12 421
Primærnæringsfag	1 655	1	80	377	737	289	94	43	34
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	18 678	-	1 203	5 127	8 068	2 104	943	508	725
Annet	10 012	1	174	1 352	3 263	2 753	1 631	505	333

Tabell 4 (forts.) Personer 16 år og over, etter alder, kjønn og høyeste fullførte utdanning (nivå og fagfelt). 1. oktober 2002

Kjønn og utdanning (nivå og fagfelt)	I alt	Alder							
		16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-66 år	67 år og eldre
Universitets- og høgsolenivå, høyere nivå	175 352	-	548	16 627	53 596	39 938	35 962	12 842	15 839
Humanistiske og estetiske fag	21 847	-	44	1 613	5 755	4 341	5 925	2 156	2 013
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	5 512	-	1	222	918	1 202	1 912	695	562
Samfunnsfag og juridiske fag	32 050	-	7	2 723	11 931	7 124	6 392	1 523	2 350
Økonomiske og administrative fag	7 787	-	144	2 036	3 553	1 217	713	88	36
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	65 763	-	221	7 043	21 611	14 638	11 723	4 622	5 905
Helse-, sosial- og idrettsfag	28 498	-	118	2 296	6 531	7 118	6 621	2 654	3 160
Primærnæringsfag	6 456	-	10	539	1 588	1 757	1 079	506	977
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	5 798	-	3	82	1 290	2 130	1 133	420	740
Annet	1 641	-	-	73	419	411	464	178	96
Uoppgift	94 949	5 035	11 328	15 507	26 295	15 310	9 092	3 964	8 418
Menn	1 764 932	110 681	139 269	153 554	355 246	322 858	298 644	132 014	252 666
Grunnskolenivå, 7-9 år	310 804	33 620	5 495	7 974	26 698	39 375	56 005	37 102	104 535
7-årig folkeskole	135 030	-	-	-	1	1 667	17 279	22 600	93 483
Ungdomsskole	105 981	33 522	5 218	7 289	24 086	28 746	6 748	239	133
Annet	69 793	98	277	685	2 611	8 962	31 978	14 263	10 919
Videregående, grunnopplæring, 10-11 år ...	484 256	62 146	34 295	27 866	74 535	84 483	88 862	39 215	72 854
Allmenne fag	83 737	19 779	5 087	2 083	4 270	6 175	21 222	8 312	16 809
Humanistiske og estetiske fag	7 852	2 296	1 396	734	1 077	974	648	205	522
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	733	-	2	12	70	197	223	79	150
Samfunnsfag og juridiske fag	711	547	25	63	48	20	6	1	1
Økonomiske og administrative fag	58 596	3 037	1 211	2 827	7 116	11 642	13 700	6 500	12 563
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	238 831	29 873	21 214	17 768	48 956	48 864	37 375	13 864	20 917
Helse-, sosial- og idrettsfag	11 114	3 404	1 509	1 049	2 299	1 689	780	215	169
Primærnæringsfag	42 005	1 479	1 185	1 207	5 705	7 426	7 324	5 230	12 449
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	35 930	929	1 359	1 132	3 912	7 083	7 475	4 779	9 261
Annet	4 747	802	1 307	991	1 082	413	109	30	13
Videregående, avsluttende opplæring, 12 år	473 673	12 108	78 031	59 108	119 661	89 553	60 934	22 258	32 020
Allmenne fag	118 531	7 705	32 378	15 190	22 127	18 858	11 428	3 214	7 631
Humanistiske og estetiske fag	9 267	579	3 049	739	1 089	918	855	484	1 554
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	357	-	1	21	68	79	91	35	62
Samfunnsfag og juridiske fag	174	-	6	41	70	30	17	7	3
Økonomiske og administrative fag	44 556	1 539	6 837	6 203	10 731	8 603	6 811	1 966	1 866
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	249 345	1 007	27 522	30 279	73 919	51 414	33 780	13 647	17 777
Helse-, sosial- og idrettsfag	10 452	1 059	4 546	1 478	1 740	988	470	81	90
Primærnæringsfag	12 507	210	2 354	2 534	3 128	2 516	1 266	281	218
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	28 256	9	1 338	2 623	6 786	6 086	6 101	2 514	2 799
Annet	228	-	-	-	3	61	115	29	20
Påbygging til videregående opplæring	61 147	50	4 111	5 941	18 158	15 631	9 128	3 625	4 503
Allmenne fag	7 996	44	997	1 233	3 153	2 072	451	37	9
Humanistiske og estetiske fag	696	2	72	107	203	173	123	13	3
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	24	-	-	-	5	3	12	3	1
Samfunnsfag og juridiske fag	173	-	4	57	78	19	11	3	1
Økonomiske og administrative fag	7 413	-	54	276	1 282	1 907	1 998	961	935
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	34 560	-	1 116	3 933	12 685	9 594	4 721	1 226	1 285
Helse-, sosial- og idrettsfag	66	-	1	7	28	27	2	1	-

Tabell 4 (forts.) Personer 16 år og over, etter alder, kjønn og høyeste fullførte utdanning (nivå og fagfelt). 1. oktober 2002

Kjønn og utdanning (nivå og fagfelt)	I alt	Alder							
		16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-66 år	67 år og eldre
Primærnæringsfag	74	-	6	1	11	47	7	2	-
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	10 145	4	1 861	327	713	1 789	1 803	1 379	2 269
Universitets- og høghskolenivå, lavere nivå	269 978	12	12 586	36 430	71 353	58 601	51 633	17 637	21 726
Humanistiske og estetiske fag	30 204	5	2 830	6 657	8 187	6 235	3 920	1 111	1 259
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	50 346	-	522	3 621	9 442	10 145	15 216	5 711	5 689
Samfunnsfag og juridiske fag	17 167	2	2 776	4 098	4 204	2 879	2 033	489	686
Økonomiske og administrative fag	56 736	-	1 493	7 115	19 230	12 913	9 383	2 551	4 051
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	78 129	5	3 333	7 782	16 548	18 665	16 489	6 601	8 706
Helse-, sosial- og idrettsfag	16 068	-	597	2 306	5 071	4 488	2 802	381	423
Primærnæringsfag	1 191	-	47	244	529	221	79	38	33
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	15 489	-	931	4 136	6 682	1 732	831	471	706
Annet	4 648	-	57	471	1 460	1 323	880	284	173
Universitets- og høghskolenivå, høyere nivå	118 473	-	226	8 904	30 932	26 989	27 507	10 364	13 551
Humanistiske og estetiske fag	11 656	-	12	595	2 372	2 295	3 573	1 391	1 418
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	2 231	-	-	31	238	371	824	389	378
Samfunnsfag og juridiske fag	18 791	-	3	1 186	5 487	4 197	4 765	1 173	1 980
Økonomiske og administrative fag	4 914	-	48	1 069	2 315	831	539	81	31
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	52 490	-	112	4 762	15 212	11 780	10 709	4 321	5 594
Helse-, sosial- og idrettsfag	17 024	-	48	912	2 950	3 972	4 751	1 992	2 399
Primærnæringsfag	4 831	-	3	262	907	1 245	975	488	951
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	5 532	-	-	55	1 185	2 065	1 093	402	732
Annet	1 004	-	-	32	266	233	278	127	68
Uoppgitt	46 601	2 745	4 525	7 331	13 909	8 226	4 575	1 813	3 477
Kvinner	1 829 402	104 592	134 943	150 391	341 492	311 808	287 550	136 360	362 266
Grunnskolenivå, 7-9 år	401 599	30 289	3 727	6 829	22 477	37 284	61 105	46 951	192 937
7-årig folkeskole	205 756	-	-	-	4	1 497	13 233	23 621	167 401
Ungdomsskole	93 218	30 208	3 452	5 744	19 184	26 320	7 577	334	399
Annet	102 625	81	275	1 085	3 289	9 467	40 295	22 996	25 137
Videregående, grunnopplæring, 10-11 år	594 853	56 322	23 178	24 350	82 021	111 417	121 709	56 759	119 097
Allmenne fag	155 907	22 601	4 660	2 361	6 109	10 373	40 540	18 969	50 294
Humanistiske og estetiske fag	42 886	10 139	3 536	2 369	6 487	7 556	5 048	2 231	5 520
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	460	-	3	24	60	76	117	49	131
Samfunnsfag og juridiske fag	923	812	21	40	27	14	7	1	1
Økonomiske og administrative fag	146 039	3 253	1 275	4 195	19 592	36 746	35 850	17 050	28 078
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	47 146	4 597	3 484	4 505	12 977	10 141	7 048	2 167	2 227
Helse-, sosial- og idrettsfag	172 157	11 445	7 178	8 643	31 629	40 714	28 413	14 127	30 008
Primærnæringsfag	7 175	1 292	487	436	1 674	1 554	721	324	687
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	19 251	1 732	1 740	2 806	3 974	3 893	1 821	2 145	
Annet	2 909	451	794	637	660	269	72	20	6
Videregående, avsluttende opplæring, 12 år .	335 559	15 644	74 669	45 305	91 891	54 383	29 768	7 972	15 927
Allmenne fag	150 204	10 322	39 108	17 153	33 253	23 734	12 100	3 597	10 937
Humanistiske og estetiske fag	20 995	2 208	8 268	2 217	3 548	1 823	1 093	489	1 349
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk	1 010	-	16	81	187	258	205	79	184
Samfunnsfag og juridiske fag	141	-	11	26	55	29	12	5	3
Økonomiske og administrative fag	60 428	1 225	5 993	10 854	26 601	10 032	3 980	848	895
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	25 992	57	3 230	4 185	11 335	4 026	2 037	579	543

Tabell 4 (forts.) Personer 16 år og over, etter alder, kjønn og høyeste fullførte utdanning (nivå og fagfelt). 1. oktober 2002

Kjønn og utdanning (nivå og fagfelt)	I alt	Alder							
		16-19 år	20-24 år	25-29 år	30-39 år	40-49 år	50-59 år	60-66 år	67 år og eldre
Helse-, sosial- og idrettsfag	53 177	1 461	14 237	7 213	9 812	11 263	7 601	1 252	338
Primærnæringsfag	5 051	270	1 429	1 318	1 295	591	125	18	5
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	18 400	101	2 377	2 258	5 804	2 559	2 555	1 091	1 655
Annet	161	-	-	-	1	68	60	14	18
Påbygging til videregående opplæring	31 125	2	1 193	2 632	9 831	8 136	5 566	1 689	2 076
Allmenne fag	5 697	1	247	541	2 678	1 653	536	36	5
Humanistiske og estetiske fag	904	-	136	210	355	128	67	6	2
Samfunnsfag og juridiske fag	96	-	6	26	48	7	8	1	-
Økonomiske og administrative fag	21 339	1	598	1 438	5 280	5 563	4 774	1 623	2 062
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	2 072	-	54	322	1 108	478	99	9	2
Helse-, sosial- og idrettsfag	358	-	2	38	118	122	67	10	1
Primærnæringsfag	15	-	4	2	4	3	2	-	-
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	644	-	146	55	240	182	13	4	4
Universitets- og høgsolenivå, lavere nivå	361 039	45	25 051	55 376	100 222	80 555	56 430	18 360	25 000
Humanistiske og estetiske fag	46 936	22	6 266	9 558	12 117	8 868	5 681	1 987	2 437
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk ...	113 718	1	3 137	14 416	28 300	27 460	24 388	7 804	8 212
Samfunnsfag og juridiske fag	21 792	9	6 205	5 422	5 122	2 919	1 569	303	243
Økonomiske og administrative fag	44 011	1	2 156	6 900	18 983	9 106	4 392	911	1 562
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	15 080	9	2 421	2 746	5 214	2 875	1 070	377	368
Helse-, sosial- og idrettsfag	110 485	1	4 444	14 329	27 089	27 457	18 452	6 715	11 998
Primærnæringsfag	464	1	33	133	208	68	15	5	1
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	3 189	-	272	991	1 386	372	112	37	19
Annet	5 364	1	117	881	1 803	1 430	751	221	160
Universitets- og høgsolenivå, høyere nivå	56 879	-	322	7 723	22 664	12 949	8 455	2 478	2 288
Humanistiske og estetiske fag	10 191	-	32	1 018	3 383	2 046	2 352	765	595
Lærerutdanninger og utdanninger i pedagogikk ...	3 281	-	1	191	680	831	1 088	306	184
Samfunnsfag og juridiske fag	13 259	-	4	1 537	6 444	2 927	1 627	350	370
Økonomiske og administrative fag	2 873	-	96	967	1 238	386	174	7	5
Naturvitenskapelige fag, håndverksfag og tekniske fag	13 273	-	109	2 281	6 399	2 858	1 014	301	311
Helse-, sosial- og idrettsfag	11 474	-	70	1 384	3 581	3 146	1 870	662	761
Primærnæringsfag	1 625	-	7	277	681	512	104	18	26
Samferdsels- og sikkerhetsfag og andre servicefag	266	-	3	27	105	65	40	18	8
Annet	637	-	-	41	153	178	186	51	28
Uoppgitt	48 348	2 290	6 803	8 176	12 386	7 084	4 517	2 151	4 941

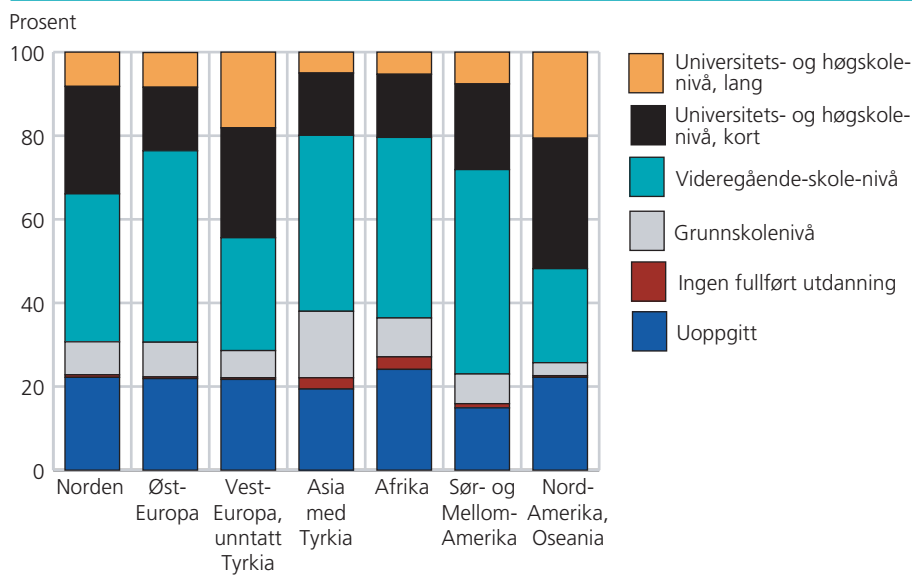
Mange innvandrerg grupper mer utdannet enn resten av folket

Andelen høyt utdannede er langt større blant filippinere, polakker, russere og indere enn blant gjennomsnittet i Norge. Innvandrere fra Somalia, Pakistan og Thailand kommer dårligst ut når det gjelder høyere utdanning, og mange ikke-vestlige kvinner har liten eller ingen utdanning i hele tatt.

Innvandrerbefolkningen, slik Statistisk sentralbyrå definerer den, består av personer med to utenlandsfødte foreldre, det vil si personer som selv har innvandret til Norge, eller som er født i Norge og har to utenlandsfødte foreldre.

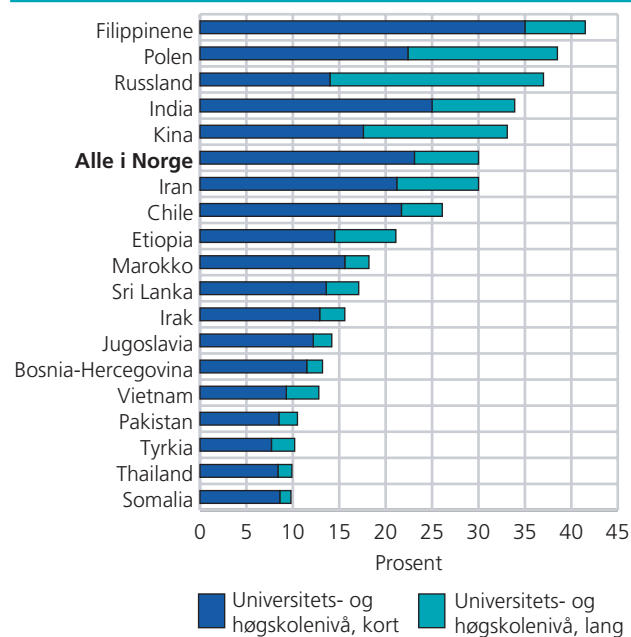
Innvandrere fra Asia og Afrika kommer dårligst ut, dersom en ser på utdanningsnivå i forhold til hvilken verdensdel de kommer fra. Utdanningsnivået varierer imidlertid mye i forhold til landbakgrunn. Innvandrere fra Filippinene, Polen, Russland, India, Kina og Iran i aldersgruppen 30-44 år har i gjennomsnitt høyere utdanning enn gjennomsnittet av alle i Norge i denne aldersgruppen. 42 prosent av innvandrere fra Filippinene har kort eller lang høyere utdanning. Tilsvarende tall for ikke-innvandrere er 30 prosent. Hele 23 prosent av innvandrere fra Russland har lang høyere utdanning, det vil si en høyere utdanning på minst 4 ½ år. Det er mer enn tre ganger så mange som befolkningen for øvrig i denne aldersgruppen, hvor 7 prosent har tilsvarende lang utdanning. Innvandrere fra Tyrkia, Somalia, Pakistan og Thailand kommer dårligst ut: Rundt 10 prosent har kort eller lang høyere utdanning, men det er mange vi mangler utdanningsopplysninger om.

Innvandrerbefolkningen 30-44 år etter høyeste fullførte utdanning og landbakgrunn, gruppert etter verdensregion. 2001. Prosent

Forskjellene i utdanningsnivå blant innvandrere fra vestlige land er også store. Det er for eksempel bare 8 prosent blant førstegenerasjonsinnvandrere fra Sverige som har lang høyere utdanning, mens så mange som 27 prosent av de tyske førstegenerasjonsinnvandrere har det.

Innvandrerbefolkningen 30-44 år med kort eller lang høyere utdanning, etter landbakgrunn. Utvalgte ikke-vestlige land og alle i Norge. 2001. Prosent

landene er 94 og 86 prosent. 42 prosent av kvinnene fra Filippinene har høyere utdanning, mens bare 9,5 prosent av kvinnene fra Thailand har det. Mange av kvinnene fra Filippinene har sykepleierutdanning.

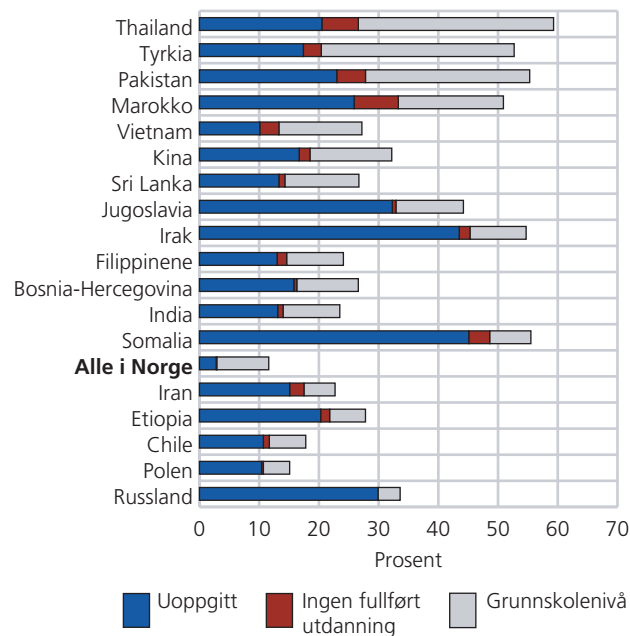
En tredel av thailenderne, tyrkerne og pakistane har kun grunnskole

Ser vi på innvandrere i alderen 30-44 år er det særlig store andeler uten utdanning utover grunnskolen blant innvandrere fra Thailand, 40 prosent, Tyrkia, 36 prosent og Pakistan, 32 prosent. I disse gruppene har mer enn en av tre kun grunnskoleutdanning eller ingen utdanning i hele tatt. Blant innvandrere fra Russland, Polen, Chile, Etiopia og Iran er det derimot svært få som ikke har fullført noen utdanning, og heller ikke stor andel som bare har grunnskole, fra 4-8 prosent. Dette er lavere enn blant ikke-innvandrere. Når det gjelder innvandrere fra Chile er utdanningsnivået svært likt gjennomsnittet i Norge.

Mange ikke-vestlige kvinner deltar ikke i utdanningskappløpet

Blant ikke-innvanderne er det flere kvinner enn menn med høyere utdanning. Og mens kvinner fra vestlige land i gjennomsnitt har høyere utdanning enn menn, er tendensen omvendt blant innvandrere fra ikke-vestlige land. Forskjellene i utdanningsnivå mellom kvinner og menn er størst blant innvandrere fra Asia og Afrika. Det er også store forskjeller ikke-vestlige kvinner imellom. Et eksempel ser en blant innvandrerkvinner fra Thailand og Filippinene. Andelen kvinner blant innvandrere fra disse

Innvandrerbefolkningen 30-44 år med ingen utdanning, grunnskole som høyeste fullførte utdanning, eller uoppgitt utdanningsnivå, etter landbakgrunn. Utvalgte ikke-vestlige land og alle i Norge. 2001. Prosent

Unge med innvandrerbakgrunn fortsetter på videregående

Når en sammenligner utdanningsopplysningene, må en ha i tankene at gjennomsnittsalderen blant personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre er lavere enn i de andre gruppene. Over 60 prosent av barna av to førstegenerasjonsinnvandrere er under 10 år, og bare 4 prosent er over 30 år. Likevel ser vi at andelen som har fullført grunnskoleutdanning og videregående utdanning ikke ligger så mye under det en finner for personer utenfor innvandrerbefolkningen: 89 mot 91 prosent. Ser vi på deltakelsen i videregående utdanning (16-18 år), er nivået omtrent på høyde med gjennomsnittsnivået for hele befolkningen. Barn født i Norge av førstegenerasjonsinnvandrere har også høyere deltakelse i høyere utdanning enn førstegenerasjonsinnvandrere.

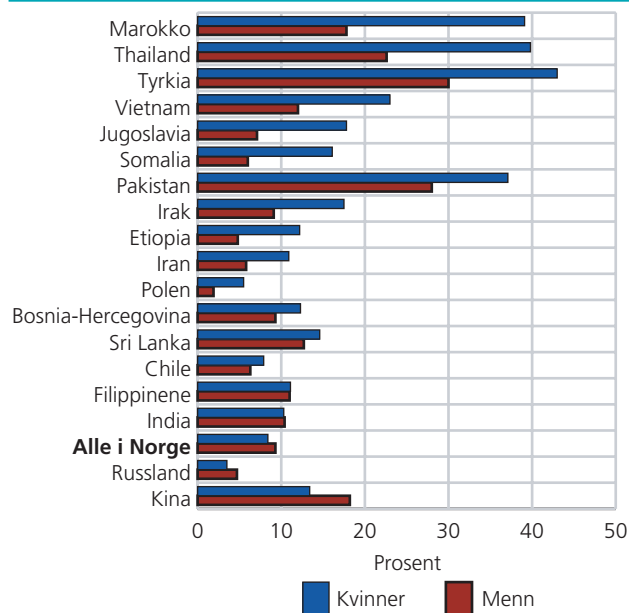
Det er også verdt å merke seg at andelen med uoppgitt utdanning er på 20,9 prosent i innvandrerbefolkningen, mens den i befolkningen ellers er på 0,9 prosent.

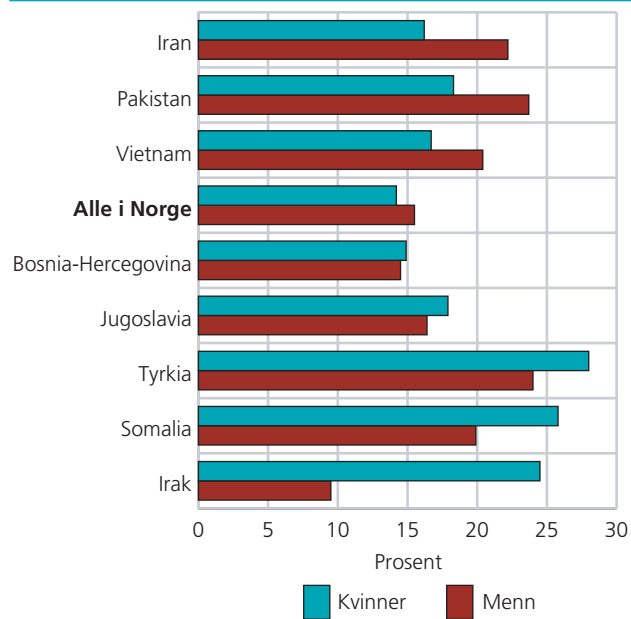
Opplysninger om eksamen avlagt i utlandet av utenlandsfødte personer som har innvandret til Norge, er hentet inn på skjema ved Folke- og boligtellingsene samt ved spesialundersøkelser fra 1991 og 1999.

Mangelfulle utdanningsopplysninger gjelder særlig de som har bodd kort tid i Norge.

Innvandrerbefolkningen 30-44 år med ingen utdanning eller grunnskole som høyeste fullførte utdanning, etter landbakgrunn og kjønn. Utvalgte land og alle i Norge. 2001. Prosent

Innvandrerbefolkningen 16-24 år med ingen utdanning, eller grunnskole som høyeste fullførte utdanning, etter landbakgrunn og kjønn. Landbakgrunn fra utvalgte ikke-vestlige land. 2001. Prosent

Tabell 1. Personer 30-44 etter høyeste fullførte utdanning, etter kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn¹ - 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn ¹	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Grunnskolenivå	Videregående-skole-nivå ²	Universitets- og høgskolenivå, kort ³	Universitets- og høgskolenivå, lang ⁴
Begge kjønn							
Alle i Norge	1 009 966	2,8	0,1	8,7	58,3	23,1	6,9
Herav:							
Innvandrerbefolkningen	89 302	20,9	1,6	10,9	39,7	18,8	8,1
Befolkningen ellers	920 664	1,0	0,0	8,5	60,1	23,5	6,8
Av innvandrerbefolkningen ¹							
Vestlige land	27 665	22,0	0,5	7,0	31,2	26,4	12,9
Ikke-vestlige land	61 637	20,4	2,1	12,7	43,5	15,4	5,9
Norden	15 336	22,2	0,6	7,9	35,4	25,7	8,2
Øst-Europa	13 222	21,9	0,4	8,3	45,8	15,2	8,3
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	9 815	21,7	0,4	6,5	27,0	26,3	18,1
Asia med Tyrkia	34 741	19,4	2,7	15,9	42,1	14,9	5,0
Afrika	9 893	24,1	3,0	9,3	43,2	15,1	5,3
Sør- og Mellom-Amerika	3 781	14,9	1,0	7,1	48,9	20,5	7,6
Nord-Amerika, Oseania	2 514	22,2	0,4	3,1	22,5	31,2	20,6
Utvalgte vestlige land:							
Danmark	4 926	18,3	0,7	10,6	38,0	23,8	8,7
Finland	1 961	28,3	0,2	7,6	33,1	22,7	8,1
Island	1 171	18,9	0,2	11,0	37,4	21,9	10,7
Sverige	7 041	23,8	0,8	5,2	33,8	28,7	7,7
Nederland	1 177	18,9	0,2	1,4	29,1	30,9	19,5
Storbritannia	2 976	21,3	0,5	7,8	24,1	35,7	10,7
Tyskland	2 758	23,1	0,2	4,2	25,7	20,0	26,8
USA	1 860	21,7	0,3	2,6	22,0	31,4	22,0
Utvalgte ikke-vestlige land:							
Jugoslavia	4 010	29,0	0,6	11,3	44,9	12,2	2,0
Polen	1 968	11,3	0,3	4,4	45,5	22,4	16,1
Russland	1 225	30,3	-	3,7	29,1	14,0	23,0
Tyrkia	2 933	17,4	3,0	32,3	37,2	7,7	2,5
Bosnia-Hercegovina	3 226	16,3	0,5	10,3	59,7	11,5	1,7
Etiopia	1 095	19,3	1,5	6,0	52,1	14,5	6,6
Marokko	1 893	20,6	7,4	17,6	36,2	15,6	2,6
Somalia	2 679	36,8	3,5	6,9	43,0	8,6	1,2
Sri Lanka	4 037	14,2	1,0	12,4	55,4	13,6	3,5
Filippinene	2 417	12,7	1,6	9,5	34,7	35,0	6,5
India	1 659	12,2	0,9	9,5	43,6	25,0	8,9
Irak	4 061	48,4	1,8	9,4	24,8	12,9	2,7
Iran	4 326	12,7	2,4	5,2	49,7	21,2	8,8
Kina	1 230	18,3	1,8	13,7	33,1	17,6	15,5
Pakistan	5 031	20,3	4,8	27,5	36,9	8,5	2,0
Thailand	1 647	20,2	6,1	32,7	31,0	8,4	1,5
Vietnam	4 465	7,8	3,2	13,9	62,2	9,3	3,5
Chile	2 068	9,4	1,0	6,1	57,5	21,7	4,4
Kvinner							
Alle i Norge	494 409	2,6	0,2	8,2	56,1	27,4	5,6
Herav:	20,1	2,1	12,1	37,5	20,7	7,6	
Innvandrerbefolkningen	43 016	20,1	2,1	12,1	37,5	20,7	7,6
Befolkningen ellers	451 393	0,9	0,0	7,8	57,9	28,0	5,4
Av innvandrerbefolkningen ¹							
Vestlige land	13 263	19,5	0,4	5,5	30,2	32,0	12,3
Ikke-vestlige land	29 753	20,3	2,9	15,0	40,7	15,7	5,5

Tabell 1 (forts.). Personer 30-44 etter høyeste fullførte utdanning, etter kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn¹ - 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn ¹	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Grunnskolenivå	Videregående-skole-nivå ²	Universitets- og høgskolenivå, kort ³	Universitets- og høgskolenivå, lang ⁴
Norden	7 938	19,5	0,6	6,2	33,5	32,4	7,8
Øst-Europa	7 665	21,9	0,4	9,5	42,6	16,2	9,4
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	4 038	19,5	0,2	5,2	26,1	30,4	18,7
Asia med Tyrkia	16 296	18,1	3,7	18,9	39,3	15,9	4,0
Afrika	3 772	29,1	5,2	12,7	39,4	11,1	2,4
Sør- og Mellom-Amerika	2 020	15,6	1,0	8,6	47,0	20,0	7,8
Nord-Amerika, Oseania	1 287	20,0	0,2	2,8	22,8	34,3	19,9
Utvalgte vestlige land:							
Danmark	2 453	14,9	0,8	7,4	37,3	31,4	8,2
Finland	1 150	26,5	0,1	4,9	31,0	28,6	9,0
Island	604	16,6	0,3	13,2	34,8	26,5	8,6
Sverige	3 617	21,0	0,6	4,3	31,3	35,6	7,2
Nederland	483	17,8	0,4	1,0	25,3	38,3	17,2
Storbritannia	1 020	17,8	0,3	8,0	23,4	40,3	10,1
Tyskland	1 362	20,1	0,1	3,1	28,0	23,1	25,6
USA	990	18,7	0,2	2,2	22,7	34,8	21,3
Utvalgte ikke-vestlige land:							
Jugoslavia	1 791	32,3	0,8	17,0	37,7	10,6	1,6
Polen	1 499	10,4	0,3	5,2	47,4	23,3	13,4
Russland	1 035	29,9	-	3,5	30,7	14,5	21,4
Tyrkia	1 179	17,4	4,7	38,3	31,4	5,4	2,8
Bosnia-Hercegovina	1 623	15,8	0,6	11,7	57,9	12,5	1,6
Etiopia	395	20,3	2,8	9,4	57,2	8,1	2,3
Marokko	640	25,9	13,3	25,8	25,9	8,4	0,6
Somalia	1 161	45,1	6,7	9,4	33,2	5,3	0,3
Sri Lanka	1 633	13,3	0,9	13,7	56,4	13,5	2,3
Filippinene	2 072	13,0	1,4	9,7	33,6	36,3	5,8
India	833	13,1	0,5	9,8	39,4	28,2	9,0
Irak	964	43,5	3,5	14,0	23,0	14,3	1,7
Iran	1 534	15,1	4,7	6,2	49,0	19,9	5,0
Kina	708	16,7	1,4	12,0	35,7	20,9	13,3
Pakistan	2 370	23,0	7,3	29,8	31,7	7,0	1,2
Thailand	1 554	20,5	6,4	33,4	30,3	8,2	1,3
Vietnam	2 059	10,1	4,1	18,9	56,6	8,1	2,2
Chile	918	10,7	0,5	7,4	56,0	21,2	4,1
Menn							
Alle i Norge	515 557	3,0	0,1	9,2	60,4	19,0	8,2
Herav:							
Innvandrerbefolkningen	46 286	21,7	1,2	9,8	41,8	17,0	8,5
Befolkningen ellers	469 271	1,2	0,0	9,2	62,2	19,2	8,2
Av innvandrerbefolkningen ¹							
Vestlige land	14 402	24,3	0,6	8,3	32,2	21,3	13,4
Ikke-vestlige land	31 884	20,5	1,4	10,5	46,1	15,1	6,3
Norden	7 398	25,1	0,7	9,7	37,3	18,5	8,7
Øst-Europa	5 557	22,0	0,4	6,8	50,3	13,8	6,7
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	5 777	23,2	0,5	7,5	27,7	23,4	17,7
Asia med Tyrkia	18 445	20,5	1,7	13,2	44,6	14,1	5,9
Afrika	6 121	20,9	1,6	7,2	45,6	17,6	7,1
Sør- og Mellom-Amerika	1 761	14,0	1,0	5,3	51,2	21,1	7,4
Nord-Amerika, Oseania	1 227	24,5	0,6	3,4	22,2	28,0	21,4

Tabell 1 (forts..Personer 30-44 etter høyeste fullførte utdanning, etter kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn¹ - 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn ¹	I alt	Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Grunnskolenivå	Videregående skole-nivå ²	Universitets- og høgskolenivå, kort ³	Universitets- og høgskolenivå, lang ⁴
Utvalgte ikke-vestlige land:							
Jugoslavia	2 219	26,3	0,5	6,6	50,7	13,6	2,3
Polen	469	14,1	-	1,9	39,7	19,6	24,7
Russland	190	32,6	-	4,7	20,0	11,1	31,6
Tyrkia	1 754	17,4	1,8	28,2	41,0	9,2	2,3
Bosnia-Hercegovina	1 603	16,8	0,4	8,9	61,5	10,5	1,8
Etiopia	700	18,7	0,7	4,1	49,3	18,1	9,0
Marokko	1 253	17,9	4,4	13,4	41,4	19,2	3,7
Somalia	1 518	30,4	1,1	4,9	50,5	11,1	1,9
Sri Lanka	2 404	14,8	1,2	11,5	54,7	13,7	4,2
Filippinene	345	10,4	2,6	8,4	41,2	26,7	10,7
India	826	11,3	1,3	9,1	47,8	21,7	8,8
Irak	3 097	50,0	1,2	7,9	25,3	12,4	3,1
Iran	2 792	11,3	1,1	4,7	50,1	21,9	10,9
Kina	522	20,5	2,3	15,9	29,5	13,2	18,6
Pakistan	2 661	18,0	2,6	25,4	41,5	9,8	2,7
Thailand	93	16,1	1,1	21,5	43,0	12,9	5,4
Vietnam	2 406	5,9	2,4	9,6	67,0	10,3	4,7
Chile	1 150	8,3	1,3	5,0	58,7	22,0	4,6

¹ Landbakgrunn gjelder førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre. ² Inkludert nivået "Påbygging til videregående utdanning" som omfatter utdanninger som bygger på videregående skole, men som ikke er godkjent som høyere utdanning. ³ Universitets- og høgskolenivå lavere nivå, omfatter høyere utdanning t.o.m. 4 år. ⁴ Universitets- og høgskolenivå høyere nivå, omfatter utdanninger på mer enn 4 år, samt forskerutdanning.

Tabell 2. Personer 16-24, etter høyeste fullførte utdanning, etter kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn - 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn ¹	I alt	Prosent					
		Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Grunnskolenivå	Videregående-skole-nivå ²	Universitets- og høgskolenivå, kort ³	Universitets- og høgskolenivå, lang ⁴
Begge kjønn							
Alle i Norge	485 092	3,1	0,0	14,9	74,3	7,5	0,1
Herav:							
Innvandrerbefolkningen	34 110	25,1	0,2	16,2	54,7	3,7	0,1
<i>Førstegenerasjons innvandrere</i>	27 489	29,5	0,2	15,3	51,3	3,6	0,1
<i>Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre</i>	6 621	6,8	0,0	20,1	68,9	4,0	0,1
Befolkningen ellers	450 982	1,5	0,0	14,8	75,8	7,8	0,1
Av innvandrerbefolkningen ¹							
Vestlige land	5 219	42,2	0,1	8,6	43,4	5,6	0,2
Ikke-vestlige land	28 891	22,0	0,2	17,6	56,7	3,3	0,1
<i>Førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land ..</i>	23 007	25,9	0,3	16,8	53,7	3,3	0,1
<i>Personer født i Norge m. to utenlandsfødte foreldre fra ikke-vestlige land</i>	5 884	6,9	0,0	20,8	68,6	3,5	0,2
Norden	3 471	46,1	0,1	8,0	41,3	4,4	0,1
Øst-Europa	6 530	22,2	0,0	14,5	57,5	5,6	0,2
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	1 354	30,4	-	10,7	49,9	8,5	0,6
Asia med Tyrkia	16 748	20,2	0,2	18,8	57,6	3,0	0,1
Afrika	4 051	30,9	0,7	18,2	49,0	1,2	0,0
Sør- og Mellom-Amerika	1 562	16,8	-	16,1	63,9	3,1	0,1
Nord-Amerika, Oseania	394	48,2	-	6,6	39,6	5,6	-
Utvalgte vestlige land:							
Sverige	1 902	58,6	0,2	4,7	33,2	3,4	0,1
Utvalgte ikke-vestlige land:							
Jugoslavia	1 987	29,1	-	17,1	51,9	1,9	-
Tyrkia	1 970	22,6	0,2	25,9	49,6	1,7	-
Bosnia-Hercegovina	1 943	7,2	-	14,7	72,6	5,5	0,1
Somalia	1 743	37,2	1,1	21,3	40,2	0,2	-
Irak	1 793	56,0	0,3	14,1	28,3	1,4	-
Iran	1 650	16,1	0,2	19,0	61,0	3,5	0,1
Vietnam	2 531	6,4	0,2	18,4	70,6	4,4	0,1
Pakistan	4 527	13,0	0,3	20,8	63,4	2,4	0,1
<i>Førstegenerasjons innvandrere</i>	1 907	20,9	0,6	19,1	57,8	1,6	-
<i>Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre ..</i>	2 620	7,2	0,0	22,0	67,4	3,1	0,2
Kvinner							
Alle i Norge	237 449	3,4	0,0	14,2	72,1	10,1	0,1
Herav:							
Innvandrerbefolkningen	17 326	26,6	0,3	15,4	52,7	4,8	0,2
<i>Førstegenerasjons innvandrere</i>	14 144	31,2	0,3	14,7	48,9	4,7	0,2
<i>Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre</i>	3 182	6,4	0,1	18,7	69,7	4,9	0,2
Befolkningen ellers	220 123	1,6	0,0	14,1	73,6	10,5	0,1
Av innvandrerbefolkningen ¹							
Vestlige land	2 910	44,0	0,0	7,8	41,3	6,7	0,2
Ikke-vestlige land	14 416	23,1	0,3	17,0	55,0	4,4	0,2
<i>Førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land ..</i>	11 595	27,2	0,4	16,4	51,4	4,4	0,2
<i>Personer født i Norge m. to utenlandsfødte foreldre fra ikke-vestlige land</i>	2 821	6,4	0,1	19,2	69,8	4,3	0,2
Norden	2 056	49,7	0,0	6,8	38,3	5,2	0,1
Øst-Europa	3 410	25,0	-	13,6	53,8	7,2	0,3
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	654	26,9	-	11,5	50,0	11,2	0,5
Asia med Tyrkia	8 248	20,3	0,3	18,0	57,4	3,8	0,1
Afrika	1 949	33,5	1,2	19,2	44,4	1,7	-
Sør- og Mellom-Amerika	809	18,9	-	15,2	61,6	4,2	0,1
Nord-Amerika, Oseania	200	42,0	-	6,5	43,5	8,0	-

Tabell 2 (forts.). Personer 16-24, etter høyeste fullførte utdanning, etter kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn - 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn ¹	I alt	Prosent					
		Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Grunnskolenivå	Videregående skole-nivå ²	Universitets- og høgskolenivå, kort ³	Universitets- og høgskolenivå, lang ⁴
Utvalgte vestlige land:							
Sverige	1 168	59,9	0,1	4,3	31,9	3,7	0,1
Utvalgte ikke-vestlige land:							
Jugoslavia	929	27,0	-	17,9	52,9	2,3	-
Tyrkia	1 022	22,7	0,2	27,8	47,2	2,2	-
Bosnia-Hercegovina	957	7,4	-	14,9	69,7	7,8	0,1
Somalia	747	42,2	2,1	23,7	31,7	0,3	-
Irak	575	40,2	0,7	23,8	33,2	2,1	-
Iran	819	18,7	-	16,2	60,6	4,4	0,1
Vietnam	1 272	9,5	0,3	16,4	67,5	6,2	0,1
Pakistan	2 234	14,9	0,4	17,9	64,0	2,6	0,1
<i>Førstegenerasjons innvandrere</i>	996	25,6	0,9	16,1	55,5	1,9	-
<i>Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre</i> ..	1 238	6,3	0,1	19,4	70,8	3,2	0,2
Menn							
Alle i Norge	247 643	2,9	0,0	15,5	76,4	5,1	0,1
Herav:							
Innvandrerbefolkningen	16 784	23,5	0,1	17,0	56,7	2,6	0,1
<i>Førstegenerasjons innvandrere</i>	13 345	27,7	0,1	15,9	53,8	2,4	0,1
<i>Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre</i> ..	3 439	7,2	-	21,5	68,0	3,2	0,1
Befolkningen ellers	230 859	1,4	0,0	15,4	77,8	5,3	0,1
Av innvandrerbefolkningen ¹							
Vestlige land	2 309	39,9	0,1	9,6	46,0	4,1	0,3
Ikke-vestlige land	14 475	20,9	0,1	18,2	58,4	2,3	0,1
<i>Førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land</i> ...	11 412	24,5	0,1	17,1	56,0	2,2	0,1
<i>Personer født i Norge m. to utenlandsfødte foreldre fra ikke-vestlige land</i>	3 063	7,3	-	22,2	67,5	2,8	0,1
Norden	1 415	41,0	0,2	9,8	45,7	3,3	0,1
Øst-Europa	3 120	19,2	0,0	15,4	61,5	3,7	0,1
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	700	33,6	-	10,0	49,7	6,0	0,7
Asia med Tyrkia	8 500	20,2	0,1	19,5	57,9	2,2	0,1
Afrika	2 102	28,4	0,3	17,3	53,2	0,8	0,0
Sør- og Mellom-Amerika	753	14,6	-	17,0	66,4	2,0	-
Nord-Amerika, Oseania	194	54,6	-	6,7	35,6	3,1	-
Utvalgte vestlige land:							
Sverige	734	56,4	0,3	5,3	35,1	2,9	-
Utvalgte ikke-vestlige land:							
Jugoslavia	1 058	30,9	-	16,4	51,1	1,5	-
Tyrkia	948	22,5	0,1	23,9	52,2	1,3	-
Bosnia-Hercegovina	986	6,9	-	14,5	75,4	3,2	-
Somalia	996	33,4	0,4	19,5	46,6	0,1	-
Irak	1 218	63,5	0,1	9,4	25,9	1,1	-
Iran	831	13,6	0,4	21,8	61,5	2,6	0,1
Vietnam	1 259	3,3	-	20,4	73,6	2,5	0,1
Pakistan	2 293	11,1	0,1	23,6	62,8	2,3	0,1
<i>Førstegenerasjons innvandrere</i>	911	15,7	0,3	22,5	60,3	1,2	-
<i>Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre</i> ..	1 382	8,0	-	24,4	64,4	3,0	0,2

¹ Landbakgrunn gjelder førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre. ² Inkludert nivået "Påbygging til videregående utdanning" som omfatter utdanninger som bygger på videregående skole, men som ikke er godkjent som høyere utdanning. ³ Universitets- og høgskolenivå lavere nivå, omfatter høyere utdanning t.o.m. 4 år. ⁴ Universitets- og høgskolenivå høyere nivå, omfatter utdanninger på mer enn 4 år, samt forskerutdanning.

Tabell 3. Personer 16 år og over, etter høyeste fullførte utdanning, etter kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn¹ - 2001. Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn ¹	I alt	Prosent					
		Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Grunnskolenivå	Videregående skole-nivå ²	Universitets- og høgskolenivå, kort ³	Universitets- og høgskolenivå, lang ⁴
Begge kjønn							
Alle i Norge	3 571 207	2,1	0,3	20,7	55,2	17,1	4,7
Herav:							
Innvandrerbefolkningen	228 487	20,1	1,7	14,2	40,8	16,5	6,6
<i>Førstegenerasjons innvandrere</i>	218 512	20,8	1,8	14,0	39,8	16,8	6,8
<i>Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre</i>	9 975	5,5	0,1	17,1	63,7	10,9	2,7
Befolkningen ellers	3 342 720	0,9	0,2	21,1	56,2	17,1	4,6
Av innvandrerbefolkningen ¹							
Vestlige land	82 798	17,5	0,5	13,1	36,0	23,0	9,9
Ikke-vestlige land	145 689	21,6	2,5	14,8	43,6	12,8	4,7
<i>Førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land</i> ..	138 327	22,4	2,6	14,6	42,4	13,1	4,9
<i>Personer født i Norge m. to utenlandsfødte foreldre fra ikke-vestlige land</i>	7 362	6,2	0,1	19,0	66,1	7,4	1,3
Norden	45 787	18,9	0,5	14,9	37,9	21,2	6,6
Øst-Europa	35 818	22,6	0,7	11,3	44,7	13,6	7,0
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	28 988	15,4	0,5	11,0	34,8	24,9	13,4
Asia med Tyrkia	80 505	20,6	3,2	17,3	42,8	12,4	3,7
Afrika	20 283	26,2	3,2	12,5	42,4	11,6	4,1
Sør- og Mellom-Amerika	9 083	15,6	1,4	11,1	49,3	16,6	6,1
Nord-Amerika, Oseania	8 023	17,5	0,4	10,3	29,7	26,2	16,0
Utvalgte vestlige land:							
Danmark	17 091	12,3	0,5	18,5	42,5	19,7	6,5
Finland	5 567	23,8	0,4	13,9	34,2	20,9	6,8
Island	2 717	17,4	0,2	13,5	41,6	18,8	8,5
Sverige	19 655	23,7	0,6	11,7	34,4	23,2	6,6
Frankrike	1 912	25,6	0,6	6,2	24,7	23,8	19,1
Italia	1 096	18,6	1,0	16,6	39,6	13,0	11,2
Nederland	3 220	13,7	0,3	6,4	33,5	31,0	15,1
Spania	1 244	17,0	1,4	22,7	35,9	13,4	9,7
Storbritannia	9 599	13,8	0,6	11,9	31,6	31,6	10,4
Tyskland	8 292	14,9	0,3	9,6	38,2	20,0	17,1
USA	6 327	17,0	0,4	10,4	29,2	26,0	17,0
Utvalgte ikke-vestlige land:							
Kroatia	1 381	33,2	0,7	11,5	42,6	10,3	1,8
Jugoslavia	9 183	29,8	0,9	14,9	43,4	9,5	1,6
Polen	5 552	9,9	0,4	9,3	45,7	19,7	14,9
Russland	3 042	31,7	0,1	5,4	31,2	14,7	16,9
Tyrkia	7 649	19,5	4,4	30,8	38,3	5,5	1,7
Ungarn	1 543	7,6	0,6	14,5	46,6	19,9	10,9
Bosnia-Hercegovina	10 009	20,2	1,1	11,9	54,6	10,8	1,4
Etiopia	2 043	22,1	1,7	8,1	50,7	11,7	5,7
Marokko	4 011	21,9	7,4	20,9	38,3	9,9	1,5
Somalia	6 049	38,5	3,3	11,4	40,7	5,3	0,9
Sri Lanka	6 862	17,1	0,9	14,2	53,9	11,3	2,6
Filippinene	4 948	14,6	1,6	10,8	37,1	29,8	6,1
India	4 485	13,2	1,3	11,1	43,1	23,3	8,1
Irak	8 815	53,3	2,1	10,1	23,3	9,3	2,0
Iran	8 353	15,1	2,7	9,0	49,1	17,5	6,5
Kina	2 786	17,4	3,2	16,5	35,6	16,3	11,0
Libanon	1 042	22,3	1,6	19,9	39,0	13,6	3,6
Pakistan	15 685	18,8	4,4	23,6	44,0	7,8	1,4
<i>Førstegenerasjons innvandrere</i>	12 570	21,8	5,4	24,3	38,4	8,5	1,5
<i>Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre</i>	3 115	6,8	0,0	20,7	66,5	5,3	0,6
Thailand	3 216	22,2	5,4	31,0	33,3	6,7	1,4
Vietnam	11 259	8,7	4,3	17,1	58,2	9,0	2,6
Chile	5 075	10,0	1,4	11,2	57,3	16,2	4,0

Tabell 3 (forts.). Personer 16 år og over, etter høyeste fullførte utdanning, etter kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn¹ - 2001.
Prosent

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn ¹	I alt	Prosent					
		Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Grunnskolenivå	Videregående skole-nivå ²	Universitets- og høgskolenivå, kort ³	Universitets- og høgskolenivå, lang ⁴
Kvinner							
Alle i Norge	1 818 417	2,1	0,3	23,0	52,7	19,0	2,9
Herav:							
Innvandrerbefolkningen	114 912	19,6	2,3	15,1	39,0	18,3	5,8
Førstegenerasjons innvandrere	110 101	20,2	2,4	15,0	38,0	18,5	5,9
Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre	4 811	5,3	0,1	15,9	63,5	12,6	2,4
Befolkningen ellers	1 703 505	0,9	0,2	23,5	53,7	19,1	2,7
Av innvandrerbefolkningen ¹							
Vestlige land	43 126	15,3	0,4	13,2	35,8	26,8	8,4
Ikke-vestlige land	71 786	22,2	3,4	16,2	41,0	13,2	4,2
Førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land	68 251	23,0	3,6	16,1	39,6	13,4	4,3
Personer født i Norge m. to utenlandsfødte foreldre fra ikke-vestlige land	3 535	5,8	0,1	17,8	66,8	8,3	1,2
Norden	25 024	16,8	0,4	13,9	37,0	26,1	5,8
Øst-Europa	19 763	23,9	0,8	11,7	41,5	14,7	7,3
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	13 589	12,7	0,5	12,1	35,2	27,8	11,7
Asia med Tyrkia	38 793	19,9	4,5	19,3	40,5	13,0	2,9
Afrika	8 431	31,4	5,2	14,6	38,4	8,5	1,9
Sør- og Mellom-Amerika	4 799	17,0	1,6	11,9	46,8	16,7	5,9
Nord-Amerika, Oseania	4 513	14,6	0,2	12,7	31,5	27,9	13,1
Utvalgte vestlige land:							
Danmark	8 950	10,2	0,4	16,0	42,4	25,4	5,6
Finland	3 372	21,7	0,3	11,1	32,2	27,0	7,7
Island	1 400	16,1	0,2	15,9	39,1	22,5	6,2
Sverige	10 882	21,1	0,4	12,3	33,6	27,3	5,4
Frankrike	866	20,9	0,6	8,1	24,4	29,3	16,7
Italia	334	19,8	0,9	13,5	35,0	16,5	14,4
Nederland	1 538	12,1	0,3	7,2	31,1	38,0	11,2
Spania	507	16,6	1,0	17,0	33,1	19,3	13,0
Storbritannia	4 096	10,0	0,7	15,3	34,5	31,9	7,6
Tyskland	4 564	12,7	0,1	10,7	38,8	23,0	14,7
USA	3 595	14,0	0,3	13,1	31,1	27,7	13,8
Utvalgte ikke-vestlige land:							
Kroatia	640	35,0	0,9	12,3	38,0	11,7	2,0
Jugoslavia	4 126	31,7	1,2	19,0	37,9	8,7	1,4
Polen	3 676	10,3	0,5	8,1	46,2	22,0	12,9
Russland	2 321	32,1	0,1	4,7	31,4	15,4	16,3
Tyrkia	3 367	19,8	7,0	33,0	34,7	4,2	1,2
Ungarn	699	11,4	0,6	15,0	45,1	20,9	7,0
Bosnia-Hercegovina	5 099	21,7	1,6	13,5	51,3	10,8	1,1
Etiopia	834	24,8	2,9	11,2	53,1	6,0	2,0
Marokko	1 537	27,0	12,0	22,5	31,9	6,1	0,5
Somalia	2 689	46,2	6,2	13,4	31,3	2,8	0,2
Sri Lanka	3 128	19,0	0,8	15,1	53,2	10,3	1,6
Filippinene	3 866	16,1	1,6	10,7	33,4	32,3	5,9
India	2 192	15,0	1,6	11,4	41,4	24,0	6,8
Irak	2 332	44,1	4,6	15,4	24,6	10,2	1,1
Iran	3 443	17,7	4,3	9,8	48,9	16,0	3,2
Kina	1 522	17,2	3,5	15,4	36,5	18,4	9,0
Libanon	435	20,9	2,3	22,3	38,9	12,9	2,8
Pakistan	7 347	21,1	7,0	24,3	40,3	6,4	0,9
Førstegenerasjons innvandrere	5 865	24,8	8,8	25,9	33,0	6,5	0,9
Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre	1 482	6,1	0,1	18,2	69,3	5,7	0,7
Thailand	2 843	23,1	6,1	32,4	30,4	6,8	1,2
Vietnam	5 483	11,5	5,7	20,2	52,0	8,9	1,7
Chile	2 326	10,7	1,5	12,1	56,0	15,9	3,8

Tabell 3 (forts.). Personer 16 år og over, etter høyeste fullførte utdanning, etter kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn¹ - 2001.

Kjønn, innvandringskategori og landbakgrunn ¹	I alt	Prosent					
		Uoppgitt	Ingen fullført utdanning	Grunnskolenivå	Videregående skole-nivå ²	Universitets- og høgskolenivå, kort ³	Universitets- og høgskolenivå, lang ⁴
Menn							
Alle i Norge	1 752 790	2,2	0,2	18,3	57,7	15,0	6,5
Herav:							
Innvandrerbefolkningen	113 575	20,7	1,2	13,3	42,7	14,7	7,4
Førstegenerasjons innvandrere	108 411	21,4	1,3	13,0	41,7	15,0	7,6
Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre ..	5 164	5,6	0,1	18,2	63,8	9,3	3,0
Befolkningen ellers	1 639 215	0,9	0,2	18,7	58,7	15,1	6,5
Av innvandrerbefolkningen ¹							
Vestlige land	39 672	20,0	0,6	12,9	36,2	18,8	11,5
Ikke-vestlige land	73 903	21,0	1,5	13,5	46,2	12,5	5,2
Førstegenerasjons innvandrere fra ikke-vestlige land ...	70 076	21,8	1,6	13,1	45,1	12,9	5,4
Personer født i Norge m. to utenlandsfødte foreldre fra ikke-vestlige land	3 827	6,5	0,0	20,2	65,5	6,5	1,3
Norden	20 763	21,5	0,6	16,0	38,9	15,3	7,7
Øst-Europa	16 055	21,1	0,6	10,8	48,6	12,3	6,6
Vest-Europa, unntatt Tyrkia	15 399	17,7	0,6	10,0	34,4	22,4	14,9
Asia med Tyrkia	41 712	21,3	1,9	15,6	44,9	11,9	4,4
Afrika	11 852	22,5	1,8	11,0	45,3	13,7	5,8
Sør- og Mellom-Amerika	4 284	13,9	1,2	10,1	52,0	16,5	6,3
Nord-Amerika, Oseania	3 510	21,2	0,6	7,1	27,5	23,9	19,7
Utvalgte vestlige land:							
Danmark	8 141	14,7	0,6	21,3	42,5	13,5	7,5
Finland	2 195	27,0	0,5	18,3	37,1	11,6	5,5
Island	1 317	18,7	0,2	10,9	44,3	15,0	10,9
Sverige	8 773	26,9	0,7	10,9	35,3	18,1	8,1
Frankrike	1 046	29,4	0,6	4,6	25,0	19,2	21,1
Italia	762	18,1	1,0	18,0	41,6	11,4	9,8
Nederland	1 682	15,2	0,3	5,6	35,7	24,6	18,5
Spania	737	17,2	1,6	26,6	37,7	9,4	7,5
Storbritannia	5 503	16,7	0,5	9,3	29,5	31,5	12,5
Tyskland	3 728	17,7	0,4	8,2	37,4	16,5	19,9
USA	2 732	20,9	0,7	6,8	26,6	23,8	21,2
Utvalgte ikke-vestlige land:							
Kroatia	741	31,6	0,4	10,8	46,6	9,0	1,6
Jugoslavia	5 057	28,1	0,6	11,5	47,8	10,2	1,7
Polen	1 876	9,0	0,3	11,9	44,9	15,1	18,8
Russland	721	30,2	0,1	7,8	30,7	12,6	18,6
Tyrkia	4 282	19,2	2,3	29,0	41,1	6,5	2,0
Ungarn	844	4,4	0,6	14,0	47,9	19,1	14,1
Bosnia-Hercegovina	4 910	18,7	0,7	10,3	58,0	10,7	1,6
Etiopia	1 209	20,2	0,9	6,0	49,0	15,6	8,3
Marokko	2 474	18,8	4,6	19,9	42,3	12,3	2,2
Somalia	3 360	32,3	1,0	9,8	48,2	7,3	1,4
Sri Lanka	3 734	15,5	1,0	13,4	54,5	12,1	3,5
Filippinene	1 082	9,3	1,5	11,2	50,6	21,0	6,5
India	2 293	11,6	1,0	10,8	44,7	22,6	9,3
Irak	6 483	56,5	1,1	8,2	22,8	9,0	2,3
Iran	4 910	13,3	1,6	8,5	49,2	18,6	8,8
Kina	1 264	17,7	2,9	17,8	34,4	13,7	13,4
Libanon	607	23,2	1,2	18,1	39,0	14,2	4,3
Pakistan	8 338	16,9	2,0	23,0	47,2	9,1	1,8
Førstegenerasjons innvandrere	6 705	19,2	2,5	23,0	43,1	10,2	2,1
Personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre ..	1 633	7,5	-	23,0	64,1	5,0	0,5
Thailand	373	15,3	0,5	20,1	55,2	6,2	2,7
Vietnam	5 776	6,0	3,1	14,1	64,1	9,2	3,5
Chile	2 749	9,3	1,3	10,4	58,4	16,4	4,2

¹ Landbakgrunn gjelder førstegenerasjonsinnvandrere og personer født i Norge med to utenlandsfødte foreldre. ² Inkludert nivået "Påbygging til videregående utdanning" som omfatter utdanninger som bygger på videregående skole, men som ikke er godkjent som høyere utdanning. ³ Universitets- og høgskolenivå lavere nivå, omfatter høyere utdanning t.o.m. 4 år. ⁴ Universitets- og høgskolenivå høyere nivå, omfatter utdanninger på mer enn 4 år, samt forskerutdanning.

Flere norske studenter i utlandet

Studieåret 2000/01 var nærmere 13 200 studenter med norsk statsborgerskap registrert ved et studiested i utlandet. Dette tilsvarer 7 prosent av studentmassen i Norge. Tre år tidligere var tilsvarende tall 10 200 og 6 prosent. Dette går fram av OECD-publikasjonen "Education at a Glance 2003" som publiseres i dag.

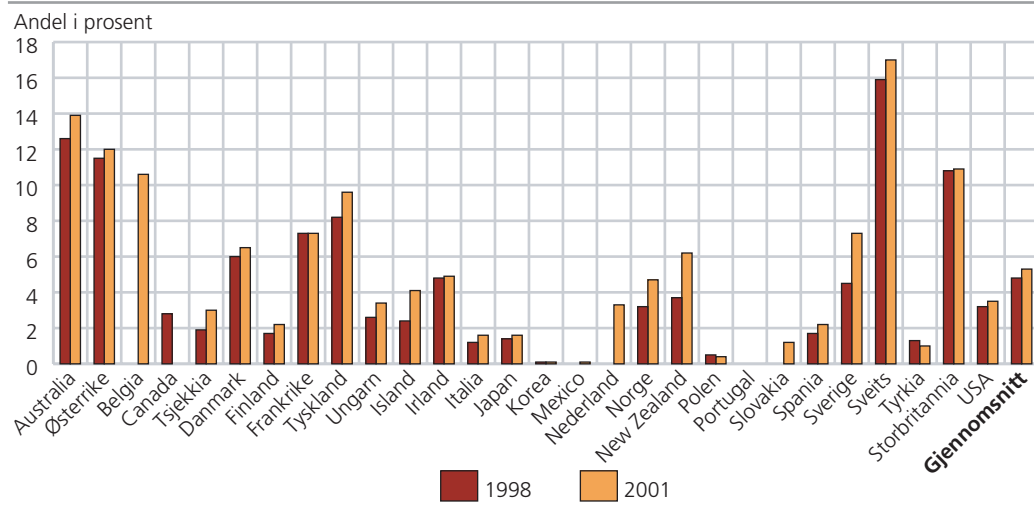
De øvrige nordiske landene, med unntak av Island, har en lavere andel studenter som tar høyere utdanning i utlandet. Tilsvarende tall for Island var 24 prosent, for Sverige, Finland og Danmark var tallene henholdsvis 4, 3,4 og 3 prosent. Det var flest studenter med norsk statsborgerskap i Storbritannia, Australia og USA. Antallet studenter i utlandet er beregnet ut fra innrapporterte tall fra det enkelte medlemsland i OECD.

De fleste studenter i Norge med utenlandsk statsborgerskap kommer fra Sverige, Danmark og Tyskland. 1 000 studenter i Norge har svensk statsborgerskap, 760 har dansk og 450 har tysk statsborgerskap. Dette utgjør henholdsvis 0,5, 0,4 og 0,25 prosent av den totale studentmassen.

Studentmobiliteten mellom OECD-land skiller ikke mellom personer med utenlandsk statsborgerskap som bor permanent i landet og de som kommer til Norge kun for å følge et utdanningsløp på universitets- og høgskolenivå. I tillegg er innenlands- og utenlandsstudentene i Norge talt på et bestemt referansetidspunkt i kalenderåret, men enkelte utvekslingsprogram er av en slik varighet (<1 år) at det faktiske antall studenter med utenlandsk statsborgerskap kan være noe høyere.

Omfanget av studentmobiliteten mellom land påvirkes gjerne av faktorer som: Språkbarrierer, utdanningsinstitusjoners omdømme, innpass og godkjenning av utdanning tatt i utlandet, begrenset mulighet for høyere utdanning i eget land og restriktive opptakskrav til enkeltutdanninger. Også semesteravgifter og studielånsmuligheter påvirker studentmobiliteten.

Utenlandske studenter i prosentandel av alle studenter, fordelt på vertsland. 1998 og 2001

Stadig økende kvinneandel blant avlagte doktorgrader

I samtlige OECD-land, med unntak av Mexico og Belgia, har kvinneandelen økt blant de som avlegger doktorgrader sammenlignet med studieåret 1997/98. Selv om det er flere kvinner enn menn som fullfører utdanning på videregående skolenivå og universitets- og høgskolenivå i Norge, er det fortsatt flere menn enn kvinner som avlegger doktorgrad. Norge har fortsatt en lavere kvinneandel enn gjennomsnittet i OECD. Kvinneandelen var 34 prosent i Norge i 2000/01, mens gjennomsnittet i OECD var 38 prosent.

I Finland var kvinneandelen på hele 48 prosent. For Sverige, Danmark og Island¹ var de på henholdsvis 39, 42 og 50 prosent.

Utdanningsnivået stiger i alle OECD-land

Utdanningsnivået har steget i samtlige OECD-land over tiårsperioden 1991-2001. Den største økningen i utdanningsnivået mellom 1991 og 2001 hadde Irland der økningen var hele 28 prosentpoeng, fra 20 prosent i 1991 til 48 prosent i 2001. De største andelene av befolkningen i alderen 25-34 år med utdanning på universitets- og høgskolenivå finnes i Canada, Irland og Japan med henholdsvis 51, 48 og 48 prosent i 2001.

I 1991 hadde 27 prosent av befolkningen i Norge i alderen 25-34 år fullført en utdanning på universitets- og høgskolenivå. I 2001 var denne andelen 38 prosent. Dette gir Norge tilnærmet samme andel som Belgia, Finland, Korea, Sverige, Spania og USA.

Statistikken er hentet fra publikasjonen "Education at a Glance, 2003".

¹ 1990/00-tall. På Island avlegges svært få doktorgrader per studieår, og kvinneandelen påvirkes av dette.

Tabell 1. Prosentandel av utenlandske statsborgere i høyere utdanning fordelt på nordiske studieland¹, 1998 og 2001

Statsborgerskap	Studieland									
	Norge		Sverige		Finland		Danmark		Island	
	1998	2001	1998	2001	1998	2001	1998	2001	1998	2001
Australia	0,01	0,01	0,02	0,05	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	0,01
Østerrike	0,01	0,02	0,05	0,09	0,01	0,01	0,02	0,01	0,02	0,13
Belgia	0,01	0,01	0,01	0,05	0,01	0,01	0,01	0,01	-	0,01
Canada	0,03	0,03	0,02	0,08	0,03	0,03	0,03	0,02	0,05	0,05
Tsjekkia	0,01	0,02	-	0,03	-	0,01	-	-	-	0,07
Danmark	0,34	0,40	0,23	0,23	0,01	0,02	.	.	0,37	0,48
Finland	0,07	0,12	0,84	1,00	.	.	0,05	0,06	0,20	0,29
Frankrike	0,05	0,06	0,08	0,27	0,02	0,04	0,06	0,06	0,06	0,27
Tyskland	0,16	0,24	0,25	0,57	0,07	0,09	0,32	0,30	0,17	0,35
Hellas	0,01	0,01	0,06	0,07	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	-
Ungarn	0,01	0,01	0,04	0,06	0,03	0,03	0,01	0,01	-	-
Island	0,11	0,14	0,12	0,09	0,02	0,01	0,34	0,39	-	-
Irland	0,01	0,01	0,02	0,03	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02	-
Italia	0,02	0,04	0,05	0,16	0,02	0,03	0,04	0,04	0,04	0,17
Japan	0,01	0,01	0,02	0,04	0,02	0,03	0,02	0,02	0,04	0,06
Korea	-	-	0,01	0,01	-	0,01	-	-	-	-
Luxembourg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,01
Mexico	-	0,01	0,01	0,03	-	0,01	0,01	0,01	-	0,01
Nederland	0,05	0,07	0,06	0,15	0,01	0,02	0,05	0,05	0,01	0,07
New Zealand	-	-	0,01	0,01	-	-	0,01	0,01	0,01	-
Norge	.	.	0,35	0,34	0,02	0,02	0,63	0,77	0,31	0,35
Polen	0,04	0,04	0,14	0,23	0,02	0,02	0,11	0,11	0,05	0,13
Portugal	0,01	0,01	0,01	0,03	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	-
Slovakia	-	0,01	.	.	.	0,01	.	-	-	0,02
Spania	0,02	0,03	0,04	0,21	0,01	0,03	0,04	0,05	0,06	0,13
Sverige	0,31	0,53	.	.	0,15	0,21	0,24	0,35	0,22	0,31
Sveits	0,02	0,02	0,04	0,06	0,01	0,01	0,03	0,02	0,01	0,06
Tyrkia	0,03	0,02	0,03	0,04	0,02	0,01	0,13	0,10	-	0,01
Storbritannia	0,20	0,20	0,15	0,22	0,05	0,05	0,20	0,20	0,05	0,16
USA	0,17	0,16	0,16	0,25	0,06	0,07	0,13	0,12	0,20	0,26
OECD-land og ikke- OECD-land i alt										
Afrika i alt	0,33	0,39	0,15	0,18	0,25	0,26	0,14	0,20	0,01	0,05
Asia i alt	0,59	0,54	0,81	0,64	0,40	0,60	0,70	0,53	0,12	0,28
Europa i alt	1,91	2,67	3,10	4,51	0,93	1,24	2,55	3,06	1,89	3,42
Nord-Amerika i alt	0,21	0,21	0,22	0,39	0,10	0,11	0,17	0,16	0,25	0,34
Oseania i alt	0,01	0,01	0,02	0,06	0,01	0,01	0,03	0,03	0,04	0,01
Sør-Amerika i alt ..	0,08	0,08	0,13	0,16	0,02	0,02	0,07	0,06	0,07	0,02
Uoppgitt	-	0,77	0,04	1,41	0,03	0,02	2,36	2,49	0,01	0,01
Alle land i alt	3,13	4,67	4,47	7,35	1,74	2,26	6,02	6,53	2,39	4,13

¹ Les kolonne 3: 0,01 prosent av studentene i Norge i 2001 hadde australsk statsborgerskap, 0,02 prosent av studentene i Norge hadde østerriksk statsborgerskap osv.

Kilde: OECD, Education at a Glance 2003

**Tabell 2. Prosentandel av nordiske studenter#1 som tar universitets- og høyskole-
utdanning i utlandet, 2001**

Studieland	Statsborgerskap				
	Danmark	Finland	Island	Norge	Sverige
Australia	0,09	0,04	0,05	1,29	0,30
Østerrike	0,03	0,06	0,24	0,04	0,07
Belgia	0,03	0,03	0,06	0,01	0,01
Tsjekia	-	-	0,03	0,03	0,01
Danmark	.	0,04	7,43	0,77	0,19
Finland	-	.	0,33	0,03	0,16
Frankrike	0,14	0,11	0,4	0,18	0,24
Tyskland	0,35	0,36	1,64	0,49	0,25
Island	0,03	0,01	.	0,02	0,01
Irland	0,01	0,03	-	0,08	0,02
Italia	0,02	0,02	0,05	0,02	0,03
Japan	0,01	0,01	0,09	0,01	0,02
Korea	-	-	-	-	-
Nederland	0,03	0,03	0,21	0,04	0,03
Norge	0,4	0,08	2,63	.	0,28
New Zealand	0,02	-	-	0,07	0,04
Polen	0,01	-	0,01	-	0,03
Portugal	..	..	..	..	..
Slovakia	-	-	-	-	-
Spania	0,17	0,12	0,18	0,14	0,12
Sverige	0,43	1,28	3,3	0,63	.
Sveits	0,04	0,03	0,13	0,07	-
Tyrkia	-	-	-	-	-
Storbritannia	0,91	0,91	2,19	2,04	1,13
USA	0,45	0,28	4,75	0,96	1,11
Andel av student- massen i utlandet	3,17	3,44	23,72	6,92	4,05

¹ Les 2. kolonne: 0,09 prosent av studentene i Danmark med dansk statsborgerskap tar høyere utdanning i Australia, 0,03 prosent av studentene i Danmark med dansk statsborgerskap tar høyere utdanning i Østerrike osv.

Kilde: OECD, Education at a Glance 2003

Tabell 3. Prosentandel av avlagte doktorgrader til kvinner, 1997/98-2000/01

OECD-land	Skoleår			
	1997/98	1998/99	1999/00	2000/01
Australia	37	40	40	41
Østerrike	33	34	36	37
Belgia (Fl.)	33	32	34	32
Canada	36	36	39	...
Tsjekkia	27	31	29	35
Danmark	..	31	38	42
Finland	40	45	45	48
Frankrike	39	41	41	43
Tyskland	33	33	34	35
Ungarn	40	40	38	...
Island	-	-	¹ 50	..
Irland	41	44	47	...
Italia	45	45	53	51
Japan	17	19	19	23
Korea	20	20	20	24
Mexico	42	37	36	35
Nederland	27	30	..	31
New Zealand	39	42	43	41
Norge	29	36	33	34
Polen	37	..	..	42
Portugal	49	..	49	...
Slovakia	..	37	38	40
Spania	42	44	44	43
Sverige	32	34	37	39
Sveits	30	30	31	34
Tyrkia	34	38	37	38
Storbritannia	34	37	38	40
USA	41	42	44	45
Gjennomsnitt	34	36	38	38

¹ I Island avlegger kun et et svært lite antall studenter doktorgrad per studieår, og kvinneandelen påvirkes av dette.

Kilde: OECD, Education at a Glance 2003

Tabell 4. Prosentandel av befolkningen i alderen 25-34 år som har utdanning på universitets- og høgscolenivå. 1991, 1996, 1998 - 2001

OECD land	1991	1996	1998	1999	2000	2001
Australia	23	25	28	29	31	34
Østerrike	8	9	13	13	15	14
Belgia	27	32	34	34	36	38
Canada	32	42	45	47	48	51
Tsjekkia	..	11	10	11	11	11
Danmark	..	..	27	29	29	29
Finland	33	35	36	37	38	38
Frankrike	20	26	30	31	32	34
Tyskland	21	20	22	22	22	22
Hellas	..	28	24	25	24	24
Ungarn	..	14	14	14	15	15
Island	..	24	24	28	28	26
Irland	20	31	29	41	47	48
Italia	7	8	9	10	10	12
Japan	..	..	45	45	47	48
Korea	..	30	34	35	37	40
Luxembourg	..	..	..	21	23	23
Mexico	..	..	17	16	17	18
Nederland	22	25	27	25	27	27
Norge	27	30	33	35	35	38
New Zealand	23	..	26	26	27	29
Polen	..	..	12	12	14	15
Portugal	9	14	11	11	12	14
Slovakia	..	12	11	11	11	12
Spania	16	29	32	33	34	36
Sverige	27	28	31	32	34	37
Sveits	21	23	25	26	26	26
Tyrkia	6	..	8	8	9	10
Storbritannia	19	24	26	27	29	29
USA	30	35	36	37	38	39

Tabell 5. Utenlandske studenter i prosentandel av alle studenter, fordelt på vertsland, 1998 og 2001

Vertsland	1998	2001
Australia	12,6	13,9
Østerrike	11,5	12,0
Belgia	..	10,6
Canada	2,8	...
Tsjekkia	1,9	3,0
Danmark	6,0	6,5
Finland	1,7	2,2
Frankrike	7,3	7,3
Tyskland	8,2	9,6
Ungarn	2,6	3,4
Island	2,4	4,1
Irland	4,8	4,9
Italia	1,2	1,6
Japan	1,4	1,6
Korea	0,1	0,1
Mexico	..	0,1
Nederland	..	3,3
Norge	3,2	4,7
New Zealand	3,7	6,2
Polen	0,5	0,4
Portugal	..	..
Slovakia	..	1,2
Spania	1,7	2,2
Sverige	4,5	7,3
Sveits	15,9	17,0
Tyrkia	1,3	1,0
Storbritannia	10,8	10,9
USA	3,2	3,5
Gjennomsnitt	4,8	5,3

Kilde: OECD, Education at a Glance 2003.